

**Zpráva o situaci na krajském trhu práce,
o realizaci APZ v roce 2017 a strategie
APZ pro rok 2018**

Obsah

1	Zaměstnanost	3
1.1	Celková situace v zaměstnanosti kraje	3
1.2	Zaměstnanost u nejvýznamnějších zaměstnavatelů a u zaměstnavatelů, kteří zaznamenali nejvýraznější personální pohyb	9
1.3	Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle	12
2	Nezaměstnanost	16
2.1	Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2017	17
2.2	Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji	25
2.3	Územní rozložení registrované nezaměstnanosti	27
3	Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti	50
3.1	Problémové skupiny	50
3.2	Problémové regiony.....	60
4	Cizinci na trhu práce	61
5	Prognóza vývoje trhu práce na rok 2018	70
6	Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2017	71
6.1	Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2017	71
6.2	Rekvalifikace a poradenství.....	85
6.3	Projekty ESF	90
6.4	Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2017.....	97
7	Cíle APZ pro rok 2018	98

1 Zaměstnanost

1.1 Celková situace v zaměstnanosti kraje

Podle údajů Výběrových šetření pracovních sil bylo v roce 2016 (průměrné celoroční stavy; údaj za rok 2017 není v době zpracování zprávy k dispozici) v Jihomoravském kraji zaměstnáno celkem 577,9 tis. pracovníků, z toho bylo 323,7 tis. mužů a 254,2 tis. žen. Sektorová skladba zaměstnanosti v kraji je následující: primární sféra ekonomiky se nyní na úhrnné zaměstnanosti v kraji podílí 2,8 %, sekundární sféra 37,1 %, zastoupení terciární sféry v roce 2016 dosahovalo 60,1 %. Muži se na úhrnné zaměstnanosti podílejí 56,0 %, zatímco ženy 44,0 %. Krajská sektorová skladba zaměstnanosti v zásadě odpovídá celostátnímu průměru s tím, že v kraji je nyní mírně nižší zaměstnanost v sekundární sféře ekonomiky (průměr za ČR je 38,1 %), zatímco v terciární sféře je naopak zaměstnanost vyšší (průměr ČR činí 59,0 %). Zaměstnanost v zemědělství v Jihomoravském kraji se téměř shoduje s celostátním průměrem (průměr ČR činí 2,9 %).

Tab. 1: Vývoj v sektorové skladbě zaměstnanosti v národním hospodářství Jihomoravského kraje v letech 2008 – 2016

Sektor NH	Počet pracovníků*		Změna počtu (v tis.)	Podíl na celkové zaměstnanosti (%)		Index změny**
	2016	2008		2016	2008	
Počet pracovníků úhrnem (v tis.)						
I. sektor (zemědělství, lesnictví)	16,3	17,3	-1,0	2,8	3,2	94,2
II. sektor (průmysl, stavebnictví)	214,4	221,1	-6,7	37,1	41,2	97,0
III. sektor (ostatní odvětví NH)	347,1	298,6	48,5	60,1	55,6	116,2
Celkem	577,9	537,0	40,9	100,0	100,0	107,6

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrových šetření pracovních sil - roční průměry 2016, ČSÚ Praha, 2017

*...průměrné celoroční stavy

**...bazický index (stav 2008 = 100 %)

Z údajů VŠPS vyplývá, že počet zaměstnaných v Jihomoravském kraji se mezi lety 2008 a 2016 zvýšil o 40,9 tis. osob. Nešlo však o pozvolný mírný nárůst, ale o poměrně dynamický vývoj. V důsledku ekonomické krize nejprve v letech 2008 až 2009 počet zaměstnaných klesl o 13,5 tis. osob. V letech 2010 až 2011 se počet zaměstnaných pohyboval kolem 530 tis. osob, v roce 2012 narostl na 537,7 tis. osob, dále v letech 2013-2014 vzrostl o dalších 20 tis. osob na 557,5 tis. osob, v období 2014-2015 došlo k nárůstu o 12 tis. osob na 569,1 tis. osob a v roce 2016 opět počet zaměstnaných vzrostl o 8,8 tis. osob. Vývoj v jednotlivých sektorech ekonomiky je však rozdílný. Počet pracujících v primární a sekundární sféře ekonomiky se ve sledovaném období snížil, a to o 5,8 % resp. o 3,0 %, zaměstnanost v terciéru naopak vzrostla o 16,2 %.

Jelikož roční průměry za rok 2017 nejsou ještě (v době zpracování této zprávy) dostupné, jsou v následující tabulce uvedeny průměry za první tři čtvrtletí daného roku a jejich srovnání s hodnotami v roce 2016. Dle těchto údajů meziročně došlo k nárůstu zaměstnaných v Jihomoravském kraji o 0,5 tis. osob, přičemž lze spatřit odlišný vývoj v jednotlivých odvětvích NH, zatímco v priméru počet pracovníků vzrostl o 13,7 % resp., v sekundéru došlo k meziročnímu poklesu a to o 1,2 % a v terciéru došlo k mírnému nárůstu o 0,2 %.

Tab. 2: Vývoj v sektorové skladbě zaměstnanosti v národním hospodářství Jihomoravského kraje v letech 2016 a 2017 (údaje za 1. – 3. čtvrtletí daného roku)

Sektor NH	Počet pracovníků*		Změna počtu (v tis.)	Podíl na celkové zaměstnanosti (%)		Index změny**
	1. - 3. čtvrtletí 2017	1. - 3. čtvrtletí 2016		1. - 3. čtvrtletí 2017	1. - 3. čtvrtletí 2016	
Počet pracovníků úhrnem (v tis.)						
I. sektor (zemědělství, lesnictví)	18,0	15,8	2,2	3,1	2,7	113,7
II. sektor (průmysl, stavebnictví)	212,1	214,6	-2,5	36,7	37,2	98,8
III. sektor (ostatní odvětví NH)	347,4	346,6	0,8	60,1	60,1	100,2
Celkem	577,7	577,2	0,5	100,0	100,0	100,1

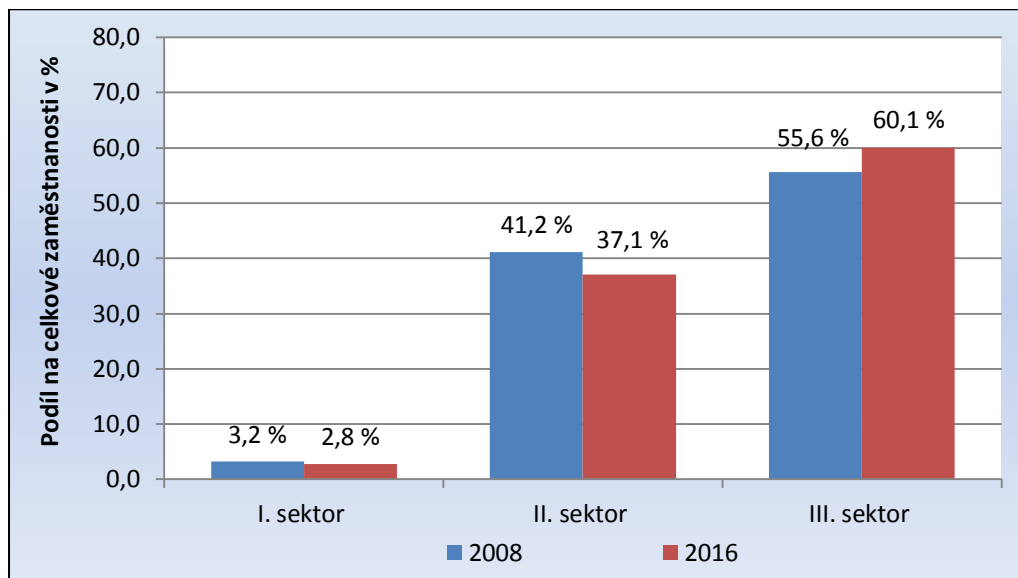
Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrových šetření pracovních sil – čtvrtletní údaje (1. – 3. čtvrtletí 2015 a 1. – 3. čtvrtletí 2017), ČSÚ Praha, 2016 a 2017

*...průměrné stavy za 1. – 3. čtvrtletí

**...bazický index (stav 2015 = 100 %)

V sekundárním sektoru se odlišně vyvíjel stav pracovníků v průmyslu a ve stavebnictví. Průmysl zasáhla velmi výrazně ekonomická krize, která zapříčinila mezi lety 2008 a 2009 výrazný pokles počtu zaměstnaných v tomto odvětví o 27,1 tis. (z 164,8 tis. na 138,7 tis. osob). V letech 2010 a 2011 se počet pracovníků v průmyslu zvýšil na zhruba 145 tis. a v roce 2012 už uvádělo VŠPS 152,4 tis. osob zaměstnaných v průmyslu. Následně v roce 2013 počet zaměstnaných v průmyslu mírně poklesl na 149,5 tis. osob, aby v roce 2014 opět vzrostl na 160,7 tis. osob, během roku 2015 tento počet mírně poklesl na 158,9 tis. osob a v roce 2016 opět vrostl na 160,8 tis. osob. Oproti tomu počet pracovníků ve stavebnictví mezi lety 2008 a 2009 ještě mírně rostl, propadl až v roce 2010 (pokles o 4,6 tis. osob) a následně se početní stavy pracovníků ve stavebnictví stabilizovaly na hodnotě kolem 46 tis. osob. Přičemž v roce 2015 dosahoval počet zaměstnaných ve stavebnictví 46,3 tis. osob a v roce 2016 prudce vzrostl na 53,6 tis. osob.

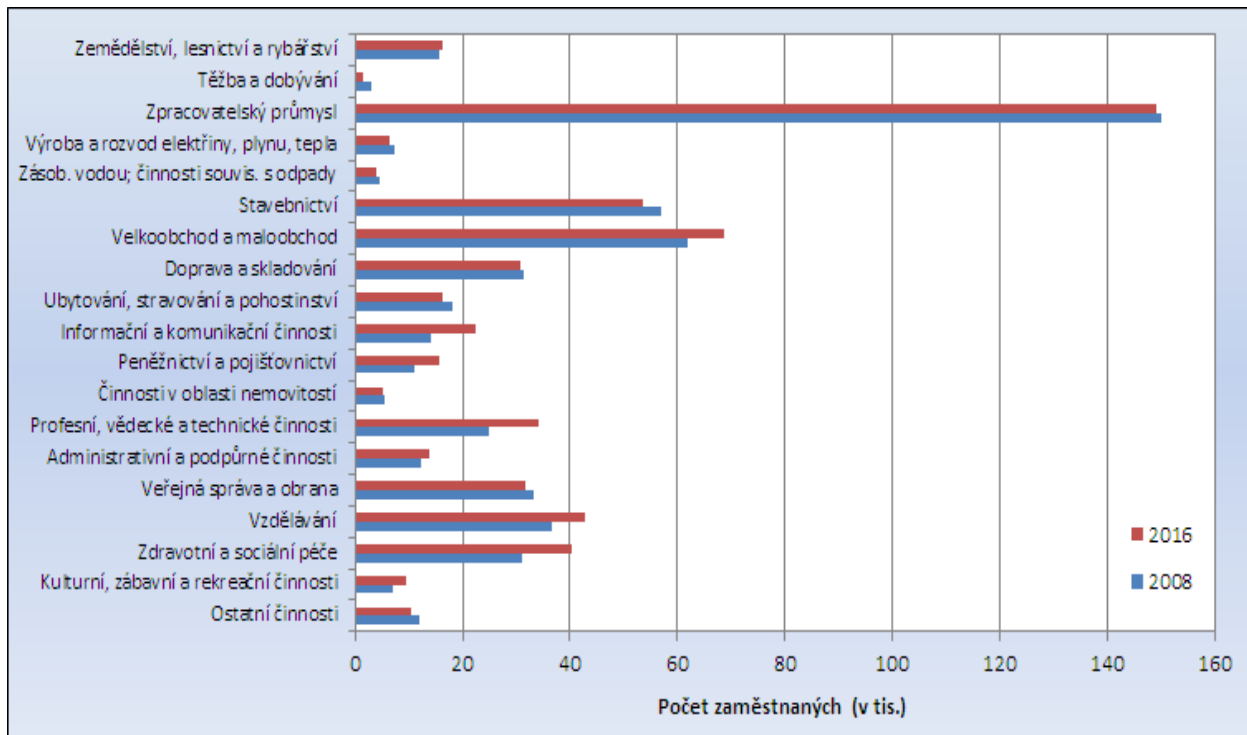
Vývoj zaměstnanosti v sekundéru a konečně i celkové zaměstnanosti v Jihomoravském kraji ovlivnil především zpracovatelský průmysl. Toto odvětví vykázalo mezi lety 2008 a 2009 strmý propad, a to o 23,9 tis. (z 149,9 tis. na 126,0 tis.) osob, tedy více, než průmysl či sekundér celkově. Od roku 2010 se pak počet pracovníků ve zpracovatelském průmyslu opět postupně zvyšoval až na hodnotu 139,6 tis. v roce 2012. V roce 2013 počet zaměstnaných ve zpracovatelském průmyslu mírně poklesl na 131,4 tis. osob. V nadcházejícím roce 2014 dosahoval počet zaměstnaných v zpracovatelském průmyslu 145,5 tis. osob a v roce 2015 146,4 tis. osob. V průběhu roku 2016 se počet zaměstnaných ještě zvýšil na 149,1 tis. osob.

Obr. 1: Struktura zaměstnanosti v Jihomoravském kraji v roce 2008 a 2016 podle hlavních sektorů ekonomiky

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrových šetření pracovních sil - roční průměry 2016, ČSÚ Praha, 2017)

Výslednou úroveň zaměstnanosti v kraji vylepšuje terciární sektor; v tomto odvětví NH se počet zaměstnaných od roku 2008 do roku 2015 naopak zvýšil o 48,5 tis. osob. Ve struktuře zaměstnanosti Jihomoravského kraje, členěné podle jednotlivých odvětví národního hospodářství, stále dominuje zpracovatelský průmysl, jehož zastoupení na celokrajské zaměstnanosti v roce 2015 dosahovalo 26,0 %. Další v pořadí, avšak s výrazně nižším podílem je odvětví obchodu (12,0 %), vysoké je stále také zastoupení stavebnictví (9,3 %). Na dalších významných pozicích se v kraji umisťují již výhradně jen odvětví terciární sféry: vzdělávání (7,4 %) zdravotnictví (7,0 %), profesní, vědecké a technické činnosti (5,9 %) veřejná správa a obrana (5,5 %) a doprava a skladování (5,4 %).

Obr. 2: Struktura zaměstnanosti v Jihomoravském kraji v letech 2008 a 2016 podle odvětví

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrových šetření pracovních sil - roční průměry 2016, ČSÚ Praha, 2017

Rozdíly v sektorové skladbě zaměstnanosti mužů a žen jsou v kraji výrazné. Téměř tři čtvrtiny žen (74,1 %) pracují v terciární sféře, v odvětvích sekundárního sektoru ekonomiky je nyní zaměstnána necelá čtvrtina (24,1 %) žen a v primární sféře pracuje pouze 1,7 % žen. Z mužů stále ještě téměř polovina (49,0 %) pracuje v sekundéru, avšak v průběhu hospodářské recese ztratila sekundární sféra pozici dominantního zaměstnavatele. V současnosti je již 47,1 % mužů zaměstnáno v terciární sféře. Primární sektor ekonomiky ani v souboru mužů není z hlediska zaměstnanosti významný; poskytuje zaměstnání pouze 3,8 % mužů.

Tab. 3: Zaměstnanost v národním hospodářství Jihomoravského kraje a České republiky podle stupně vzdělání (KKOV) v roce 2016

Stupeň vzdělání	Jihomoravský kraj		ČR	
	počet (v tis.)	%	počet (v tis.)	%
Základní (včetně nedokončeného)	14,6	2,5	209,9	4,1
Střední bez maturity	188,4	32,6	1 802,7	35,1
Střední s maturitou	200,9	34,8	1 895,9	36,9
Vysokoškolské	174,0	30,1	1 229,4	23,9
Celkem	577,9	100,0	5 137,9	100,0

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrových šetření pracovních sil - roční průměry 2016, ČSÚ Praha, 2017

V hospodářské struktuře Jihomoravského kraje bylo v roce 2016 zaměstnáno 174,0 tis. pracovníků s vysokoškolskou kvalifikací (tj. 30,1 % z celkového úhrnu), dále 200,9 tis. pracovníků se vzděláním úplným středním s maturitou (34,8 %), 188,4 tis. zaměstnanců (tj. 32,6 %) má výuční list a 14,6 tis. pracovníků (2,5 %) vykazuje pouze základní vzdělání. Maturitní a vyšší vzdělání má tak v současné době zhruba 65 % z celkového úhrnu pracovních sil kraje a tento podíl od minulého roku stagnuje.

Oproti celostátnímu průměru je v kraji zaměstnáno podstatně více vysokoškoláků, podíl pracovníků se vzděláním středním s maturitou je v Jihomoravském kraji mírně nižší než v ČR jako celku, stejně tak je nižší i podíl vyučenců. Celkovou úroveň vzdělání pracovní síly v Jihomoravském kraji pozitivním způsobem formuje krajské město Brno, jehož pracovní síla je v České republice úrovní kvalifikace po Praze druhá nejlepší.

Podobně jako kvalifikační struktura i zaměstnanecká skladba pracovních sil v Jihomoravském kraji je oproti celostátnímu průměru příznivější. Podstatné je především to, že hospodářská základna kraje využívá více než je tomu na ostatním území státu práci vysoce kvalifikovaných specialistů. Kategorie „vědečtí a odborní duševní pracovníci“ se na úhrnné zaměstnanosti v kraji podílejí necelou jednou šestinou (109,9 tis. osob), což je nejvíce ze všech tříd v kraji. Nadprůměrné je v kraji i zastoupení pracovníků v kategorii „zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci“ a také v kategorii „techničtí a odborní pracovníci“.

Tab. 4: Zaměstnanost v národním hospodářství Jihomoravského kraje a České republiky podle hlavních tříd kategorie zaměstnání v roce 2016

Kategorie zaměstnání	Hlavní třída CZ-ISCO	Jihomoravský kraj		ČR	
		počet	%	počet	%
Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	1	39,5	6,8	269,1	5,2
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	2	108,9	18,8	786,6	15,3
Techn., zdravot. a pedagog. pracovníci	3	97,1	16,8	884,3	17,2
Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	4	58,8	10,2	476,3	9,3
Provozní pracovníci ve službách a obchodě	5	76,4	13,2	783,0	15,2
Kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví	6	8,2	1,4	69,8	1,4
Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci	7	93,2	16,1	868,4	16,9
Obsluha strojů a zařízení	8	63,3	11,0	701,6	13,7
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	9	31,3	5,4	284,3	5,5
Příslušníci armády	0	1,1	0,2	14,4	0,3
Celkem		577,9	100,0	5 138,6	100,0

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrových šetření pracovních sil - roční průměry 2016, ČSÚ Praha, 2017

V oblasti dělnických profesí je situace v Jihomoravském kraji v zásadě obdobná jako na ostatním území státu. V kategorii „řemeslníci a kvalifikovaní výrobci“ je v kraji zaměstnáno 93,2 tis. osob, což představuje 16,1 % z celkového počtu zaměstnaných (pro srovnání: podíl řemeslníků v celé ČR je mírně vyšší; v roce 2016 dosahoval 16,9 %). V méně kvalifikačně náročné hlavní třídě 8 CZ-ISCO tj. „obsluha strojů a zařízení“ je v Jihomoravském kraji

zaměstnáno 63,3 tis. osob, což představuje 11,0 % z celokrajského úhrnu zaměstnanosti (v ČR to je ale 13,7 %).

V důsledku vývoje v posledních deseti letech se podíl kvalifikovaných dělníků v zemědělství a lesnictví snížil o polovinu a jejich zastoupení v zaměstnanecké skladbě Jihomoravského kraje (1,4 %) bylo v roce 2016 téměř na stejné úrovni jako v ČR jakožto celku (1,4 %).

Podíl pracovníků nekvalifikovaných (třída CZ-ISCO 9) se v kraji v devadesátých letech 20. století prudce snižoval, po roce 2000 ale už spíše jen stagnuje na velmi nízké úrovni. V souboru mužů přitom počet nekvalifikovaných v posledních deseti letech ubývá pomaleji, než v souboru žen. Na celokrajském úhrnu zaměstnanosti se dnes tato nejnižší kvalifikační skupina podílí pouze 5,4 % (v ČR 5,5 %).

1.2 Zaměstnanost u nejvýznamnějších zaměstnavatelů a u zaměstnavatelů, kteří zaznamenali nejvýraznější personální pohyb

Tab. 5: TOP 20 největších zaměstnavatelů (nevýrobní sféra) v Jihomoravském kraji (stav k 31. 12. 2017)

Pořadí	Název zaměstnavatele	Předmět činnosti CZ-NACE		Kategorie počtu zaměstnanců	Hlavní provoz v okrese
1	Fakultní nemocnice Brno	86	zdravotní péče	5000 - 5999	Brno-město
2	Masarykova univerzita	85	vzdělávání	5000 - 5999	Brno-město
3	IBM Global Services Delivery Cent. Cz. Rep. s.r.o.	62	IT	4000 - 4999	Brno-město
4	Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje	84	veřejná správa	4000 - 4999	Brno-město
5	Vysoké učení technické v Brně	85	vzdělávání	3000 - 3999	Brno-město
6	Fakultní nemocnice u sv. Anny	86	zdravotní péče	3000 - 3999	Brno-město
7	Dopravní podnik města Brna, a.s.	49	Osobní přeprava	2000 - 2499	Brno-město
8	AHOLD Czech Republic, a.s.	47	maloobchod	1500 - 1999	Brno-město
9	Správa železniční dopravní cesty, státní org.	68	provoz železniční dopravní cesty	1000 - 1499	Brno-město
10	Tesco Stores ČR a.s.	47	maloobchod	1000 - 1499	Brno-město
11	Mendelova univerzita v Brně	85	vzdělávání	1000 - 1499	Brno-město
12	Finanční ředitelství v Brně	84	veřejná správa	1000 - 1499	Brno-město
13	Úřad práce České republiky	84	veřejná správa	1000 - 1499	Brno-město
14	Kaufland ČR v.o.s.	47	maloobchod	1000 - 1499	Brno-město
15	Nemocnice Znojmo	86	zdravotní péče	1000 - 1499	Znojmo
16	Nemocnice Kyjov	86	zdravotní péče	1000 - 1499	Hodonín
17	Red Hat Czech, s.r.o.	62	IT	1000 - 1499	Brno-město
18	Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraj	84	veřejná správa a ochrana ob.	500 - 999	Brno-město
19	Masarykův onkologický ústav	86	zdravotní péče	500 - 999	Brno-město
20	Nemocnice Břeclav	86	zdravotní péče	500 - 999	Břeclav

Tab. 6: TOP 20 největších zaměstnavatelů (výrobní sféra) v Jihomoravském kraji (stav k 31. 12. 2017)

Pořadí	Název zaměstnavatele	Předmět činnosti CZ-NACE		Kategorie počtu zaměstnanců	Hlavní provoz v okrese
1	Tyco Electronics Czech, s.r.o.	27	výroba elektrosoučástek	2000 - 2499	Brno-venkov
2	Honeywell, spol. s.r.o.	27	výroba a vývoj elektrických zař.	2000 - 2499	Brno-město
3	ABB s.r.o.	27	výroba el. zařízení	1500 - 1999	Brno-město
4	Gebauer a Griller Kabeltechnik, spol. s r.o.	27	výroba kabelů, elektrosoučástek	1500 - 1999	Břeclav
5	European Data Project s.r.o.	27	výroba elektr. zařízení	1000 - 1499	Vyškov
6	Lohmann & Rauscher, s.r.o.	21	výroba textil. výrobků pro zdrav.	500 - 999	Vyškov
7	GUMOTEX, akciová společnost	22	výroba platů a pryže	500 - 999	Břeclav
8	DHL Supply Chain, s.r.o.	52	skladování, distribuce, přep.	500 - 999	Brno-venkov
9	Nová Mosilana, a.s.	13	výroba textílií	500 - 999	Brno-město
10	Vodňanská drůbež, a.s. – Modřice	10	výroba potravin	500 - 999	Brno-venkov
11	OHL ŽS	42	stavebnictví	500 - 999	Brno-město
12	Siemens Electric Machines, s.r.o.	27	výroba elektrosoučástek	500 - 999	Brno-město
13	IMI International, s.r.o. – Modřice	28	výroba stojů a zařízení	500 - 999	Brno-venkov
14	HARTMANN – RICO, a.s. – Veverská Bítýška	21	výroba textil. výrobků pro zdrav.	500 - 999	Brno-venkov
15	MINERVA BOSKOVICE, a.s.	14	výroba průmyslov. šicích strojů	500 - 999	Blansko
16	Bioveta a.s.	21	výroba a prodej veter. preparátů	500 - 999	Vyškov
17	IFE – CR, a.s.	25	kovoobrábění	500 - 999	Brno-venkov
18	ZETOR TRACTORS a.s.	28	výroba strojů a zařízení	500 - 999	Brno-město
19	AVX Czech Republic s.r.o.	26	výroba elektronických součástek	500 - 999	Hodonín
20	KORDÁRNA Plus, a.s.	13	výroba výstužných tech. tkanin	500 - 999	Hodonín

Tab. 7: TOP 5 největších zaměstnavatelů v jednotlivých okresech Jihomoravského kraje (stav k 31. 12. 2017)

Název zaměstnavatele		Předmět činnosti CZ-NACE	Kategorie počtu zaměstnanců
okres Blansko			
MINERVA BOSKOVICE, a.s.	14	výroba šicích strojů	500 - 999
Novibra Boskovice s.r.o.	28	strojírenská výroba	500 - 999
Nemocnice Boskovice s.r.o.	86	zdravotní péče	500 - 999
Nemocnice Blansko	86	zdravotní péče	250 - 499
ČKD Blansko Holding, a.s.	28	strojírenská výroba	250 - 499
okres Brno-město			
Fakultní nemocnice Brno	86	zdravotní péče	5000 - 5999
Masarykova univerzita	85	vzdělávání	5000 - 5999
IBM Global Services	62	IT	4000 - 4999
Vysoké učení technické	85	vzdělávání	3000 - 3999
Fakultní nemocnice u sv. Anny	86	zdravotní péče	3000 - 3999
okres Brno-venkov			
Tyco Electronics Czech, s.r.o.	27	výroba elektrosoučástek	2000 - 2499
DHL Supply Chain, s.r.o.	52	skladování, distribuce, přeprava	500 - 999
Vodňanská drůbež, a.s. – PROVOZOVNA Modřice	10	výroba potravin	500 - 999
HARTMANN – RICO, a.s. – PROVOZOVNA Veverská Bítýška	21	výroba zdravot. a hygienic. výrobků	500 - 999
Siemens Electric Machines, s.r.o.	27	výroba elektrosoučástek	500 - 999
okres Břeclav			
Gebauer a Griller Kabeltechnik, spol. s r.o.	27	výroba kabelů, elektrosoučástek	1500 - 1999
GUMOTEX, akciová společnost	22	výroba z plastu a pryže	500 - 999
Nemocnice Břeclav, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	500 - 999
Jednota, spotřební družstvo v Mikulově	47	maloobchod	500 - 999
MOSS logistics s.r.o.	49	pozemní nákladní doprava	250 - 499
okres Hodonín			
Nemocnice Kyjov, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	1000 - 1499
AVX Czech Republic s.r.o.	26	výroba elektronických součástek	500 - 999
KORDÁRNA Plus, a.s.	13	výroba výtuzných tech. tkanin	500 - 999
VAG s. r.o.	28	výroba vodáren. a průmysl. armatur	500 - 999
Jednota, spotřební družstvo Hodonín	47	maloobchod	500 - 999
okres Vyškov			
European Data Project s.r.o.	26	výroba elektronických zařízení	1000 - 1499
Lohmann & Rauscher, s.r.o.	21	výroba textil. výrobků pro zdravotnictví	1000 - 1499
Nemocnice Vyškov, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	500 - 999
Bioveta a.s.	21	výroba a prodej veterin. preparátů	500 - 999
Lear Corporation Czech Republic s.r.o.	29	kovoobráběčství	500 - 999
okres Znojmo			
Nemocnice Znojmo, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	1000 - 1499
SAINT-GOBAIN ADFORS CZ, s.r.o	23	výroba skelného vlákna	500 - 999
EGSTON SYSTEM ELECTRONIC, spol. s r.o.	26	výroba elektronických součástek	500 - 999
TAMURA-EUROPE-LIMITED, organizační složka	27	výroba transformátorů	250 - 499
LAUFEN CZ s.r.o.	23	výroba sanitární keramiky	250 - 499

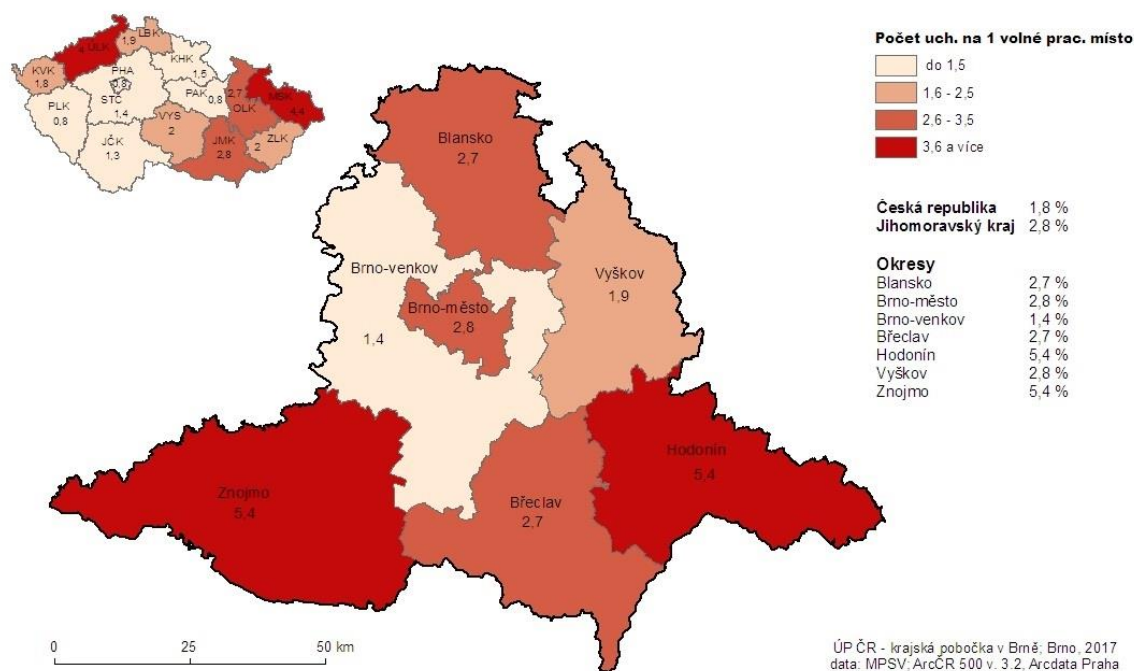
Zbývající část této kapitoly obsahuje individuální data a nemůže být zveřejněna.

1.3 Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle

Počet volných pracovních míst nabízených v Jihomoravském kraji se v roce 2017 pohyboval v průměru okolo 15,2 tis. Proti loňskému roku průměrný počet nabízených míst výrazně vzrostl (o 4 025 míst, z 11 156 v roce 2016 na 15 180 v roce 2017). Největší počet volných míst byl nabízen v září a to 17 298, nejméně naopak v lednu – 11 626 míst. Z regionálního hlediska bylo v roce 2017 nejvíce míst evidováno v Brně-městě, a to v měsíčním průměru 5 567 (tj. 36,7 %). Nejméně v absolutních hodnotách bylo uchazečům nabízeno volných míst v okrese Znojmo (991, tj. 6,5 %).

V roce 2017 na jedno volné pracovní místo připadlo v kraji v měsíčním průměru 2,8 nezaměstnaných, což je hodnota převyšující celorepublikový průměr (1,8). Nejnižší disproporce mezi nabídkou a poptávkou byla evidována v okrese Brno-venkov, kde o každé z nabízených míst se aritmeticky ucházelo 1,4 nezaměstnaných, naopak nejvyšší disproporce byla v okresech Hodonín a Znojmo (na každé z nabízených míst v obou okresech připadalo v průměru 5,4 nezaměstnaných).

POČET UCHAZEČŮ NA 1 PRACOVNÍ MÍSTO
v Jihomoravském kraji v roce 2017 (roční průměr)

Obr. 3: Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo v Jihomoravském kraji v roce 2017 (roční průměr)

Ve struktuře volných pracovních míst podle požadovaného stupně vzdělání došlo v průběhu roku 2017 k nárůstu počtu hlášených volných pracovních míst ve všech kategoriích vzdělání. Nejvyšší počet volných míst byl zaznamenán v kategorii základní vzdělání a bez vzdělání,

a to 8 541 míst. Tato kategorie zaznamenala ve srovnání s rokem 2016 nárůst o 3 260 míst. Ostatní kategorie vzdělání nezaznamenaly takto výrazný nárůst. Počet volných míst pro osoby s výučním listem v meziročním srovnání vzrostl o 503 míst (v roce 2017 nabízeno v průměru 4 313 míst měsíčně). Osobám se středoškolským vzděláním s maturitou bylo průměrně v roce 2017 nabízeno 1 702 volných pracovních míst (nárůst o 179 míst). Nejméně míst bylo evidováno pro osoby s vysokoškolským a vyšším odborným vzděláním (průměrně měsíčně pouze 555 míst pro VŠ a 70 pro VOŠ). Skutečná nabídka těchto míst na trhu práce je však výrazně vyšší, neboť zaměstnavatelé u volných míst udávají nejnižší požadované vzdělání, a častým jevem je, že uvedené požadované vzdělání je o stupeň nižší, než odpovídá dané pracovní pozici.

Zaměstnavatelé také často nemají zájem vysoce kvalifikovaná místa zveřejňovat prostřednictvím úřadů práce, neboť jsou si vědomi toho, že ÚP jim nemůže požadované odborníky nabídnout

Porovnávání počtu uchazečů a volných míst není ve struktuře dle vzdělání zcela vypovídající.

Tab. 8: Struktura volných míst v Jihomoravském kraji podle stupně vzdělání

Stupeň vzdělání	Rok 2017		Rok 2016	
	Počet a podíl volných pracovních míst		Počet a podíl volných pracovních míst	
	celkem	%	celkem	%
základní a bez vzdělání (A -E)	8 541	56,3	5 281	47,3
učňovské a střední bez maturity (H, J)	4 313	28,4	3 810	34,1
střední s maturitou (K, L, M)	1 702	11,2	1 523	13,7
vyšší a vysokoškolské (N, R, T, V)	624	4,1	542	4,9
Celkem	15 180	100,0	11 156	100,0

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2017

V průběhu roku 2017, stejně jako v předchozím období, se úřadům práce nedařilo dlouhodobě obsazovat některá volná pracovní místa. Důvodem je zčásti struktura nabízených volných pracovních míst, která je odlišná od skladby uchazečů a jejich profesního zaměření, u míst s nízkou požadovanou kvalifikací pak nezájem ze strany uchazečů, většinou z důvodu nízké nabízené mzdy (často v kombinaci s fyzicky namáhavou prací).

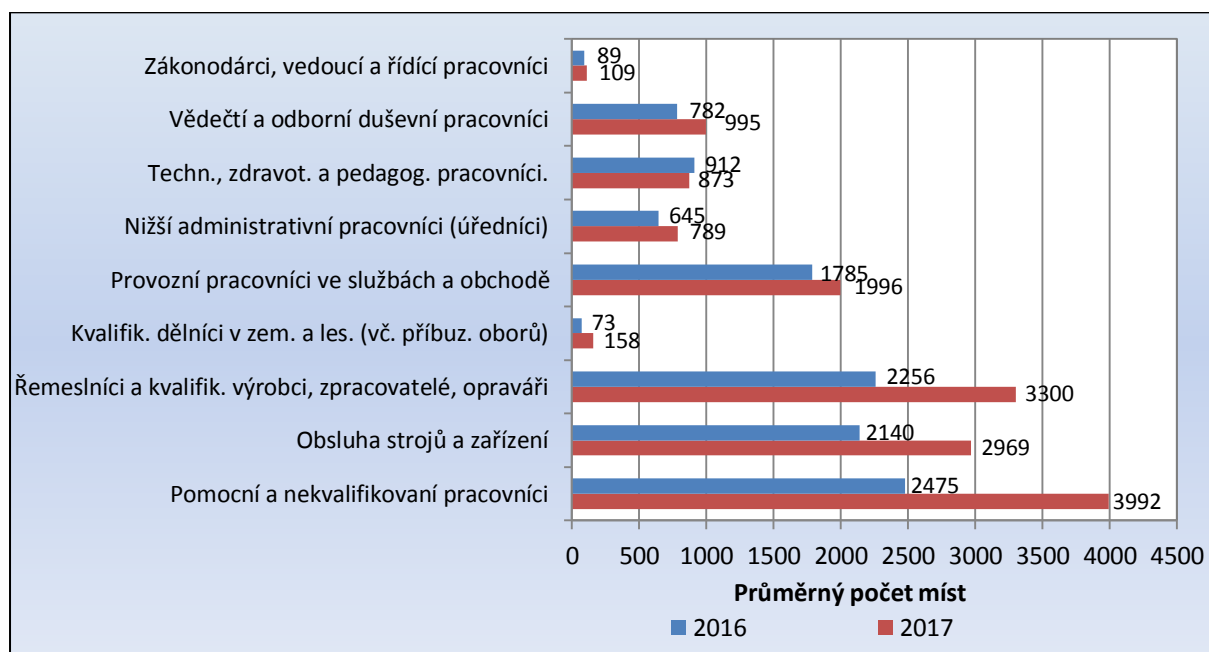
V evidenci volných míst převažují z hlediska kategorií zaměstnání především místa vhodná pro profese manuální. V hlavních třídách 5 - 9 CZ-ISCO bylo v roce 2017 průměrně měsíčně evidováno 12 415 pracovních míst, tj. více než tři čtvrtiny všech nabízených míst. Z toho kvalifikovaným profesím v 5. – 7. hlavní třídě CZ-ISCO bylo nabízeno 5 454 volných pracovních míst. Vůbec nejžádanější třídou CZ-ISCO s průměrným počtem 3 992 nabízených pracovních míst se stala tř. 9 CZ-ISCO – Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, kde byl také zaznamenán nejvýraznější nárůst nabídky volných pracovních míst (nárůst o 1 517 míst). Nárůst poptávky po pracovní síle jsme však v uplynulém roce zaznamenali téměř

ve všech třídách (viz Obr. 4) vyjma tř. 3 – Techn., zdravot. a pedagog. pracovníci., kde je průměrný počet volných míst 873, což je o 39 volných míst méně, než v roce 2016.

Tab. 9: Struktura volných míst v Jihomoravském kraji podle hlavních tříd kategorie zaměstnání (CZ-ISCO)

Kategorie zaměstnání	Hlavní třída CZ-ISCO	Průměrný počet volných pracovních míst v roce 2017	
		celkem	v %
Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	1	109	0,7
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	2	995	6,6
Techn., zdravot. a pedagog. pracovníci	3	873	5,8
Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	4	789	5,2
Provozní pracovníci ve službách a obchodě	5	1 996	13,1
Kvalifik. dělníci v zem. a les. (vč. příbuz. oborů)	6	158	1,0
Řemeslníci a kvalifik. výrobci, zpracovatelé, opraváři	7	3 300	21,7
Obsluha strojů a zařízení	8	2 969	19,6
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	9	3 992	26,3
Pracovníci armády	0	0	0,0
Celkem		15 180	100,0

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2017

Obr. 4: Změna průměrného počtu hlášených volných míst v Jihomoravském kraji podle hlavních tříd kategorie zaměstnání (CZ-ISCO) v letech 2016 a 2017

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2017

Dle jednotlivých profesí byli v uplynulém roce nejčastěji žádáni zejména pracovníci ve výrobě, řidiči nákladních automobilů a tahačů, uklízeči, dělníci v oblasti výstavby budov, seřizovači a obsluha strojírenských strojů, svářeči, montážní dělníci, zedníci, kuchaři, číšníci a servírky, pracovníci ostrahy a vrátní, obchodní zástupci, prodavači v prodejnách všeobecní administrativní pracovníci, realitní makléři, programátoři počítačových aplikací, skladníci a obsluha manipulačních vozíků či pracovníci v zákaznických centrech.

U řady z těchto profesí však dochází k velké fluktuaci pracovníků – jako např. prodavači, kuchaři, číšníci, uklízeči, obchodní zástupci, pracovníci ostrahy, pracovníci call center apod., kde je sice na jedné straně velká nabídka pracovních míst, ale na druhé straně i vysoká nabídka pracovní síly.

Dlouhodobě žádané a zároveň nedostatkové jsou technické profese – zejména ve strojírenství (např. obráběči kovů, svářeči a řezači plamenem, seřizovači a obsluha CNC, ale i technici) a také řidiči nákladních automobilů. Trvalá nabídka pracovních míst je i pro specialisty v oblasti IT technologií (programátoři, vývojáři softwaru apod.)

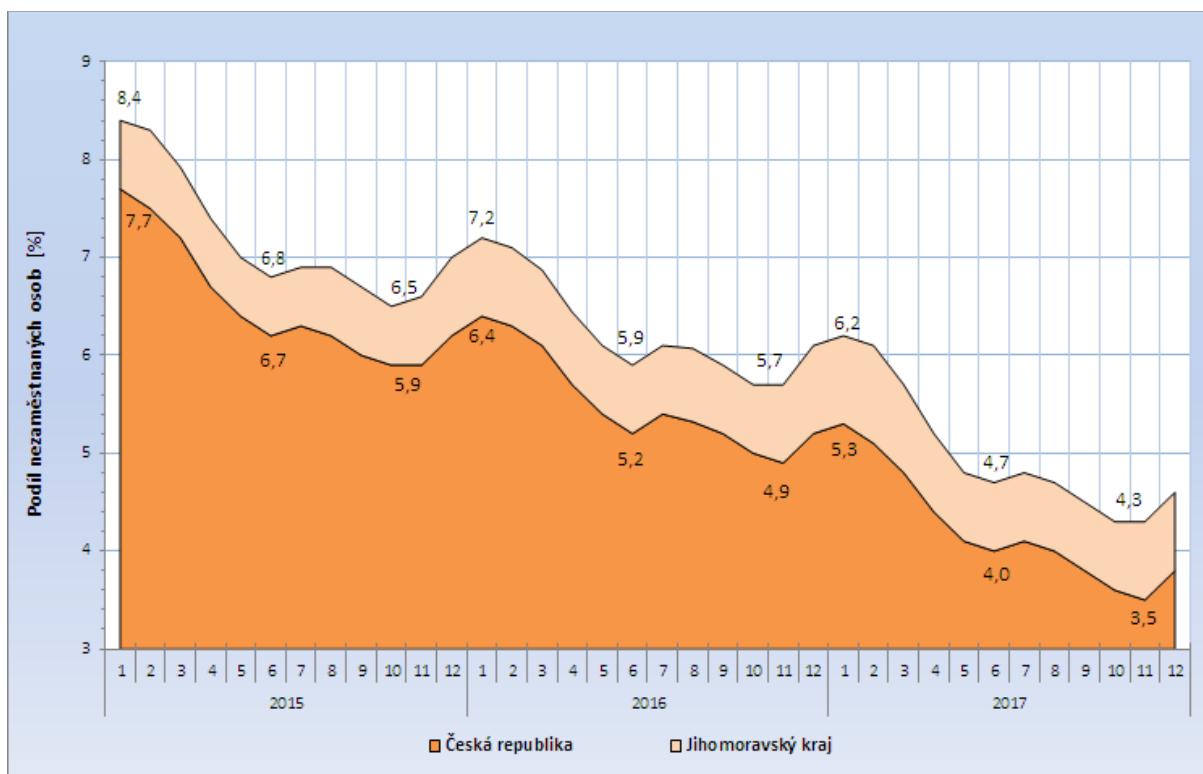
Stále roste poptávka po zahraniční pracovní síle, především v dělnických profesích. Důvodem je zejména neochota domácí pracovní síly přijmout hůře placená pracovní místa, či fyzicky namáhavou práci.

2 Nezaměstnanost

K 31. 12. 2017 bylo v Jihomoravském kraji evidováno 37 290 uchazečů o zaměstnání. Počet uchazečů na konci roku 2017 byl o necelých 11,8 tis. osob nižší než na konci roku 2016 a o více než 18,5 tis. nižší než v prosinci 2015.

Po stagnaci v roce 2012 a výrazném nárůstu nezaměstnanosti v roce 2013 a na počátku roku 2014 se v roce 2014 projevilo oživení ekonomiky a nezaměstnanost poprvé od roku 2011 začala klesat. Tento trend zrychleným tempem pokračoval i v roce 2016 a následně také v roce 2017. **Průměrný počet evidovaných uchazečů v roce 2017 klesl oproti roku 2016 o 9,9 tis. osob.**

Ve srovnání s Českou republikou ovšem situace v kraji stále není příznivá; podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu 15-64 let je zde dlouhodobě oproti celostátnímu průměru o 0,6 až 0,9 procentního bodu vyšší. K 31. 12. 2017 dosáhl tento podíl v Jihomoravském kraji hodnoty 4,6 %, zatímco v rámci celé ČR byla průměrná hodnota 3,8 %.

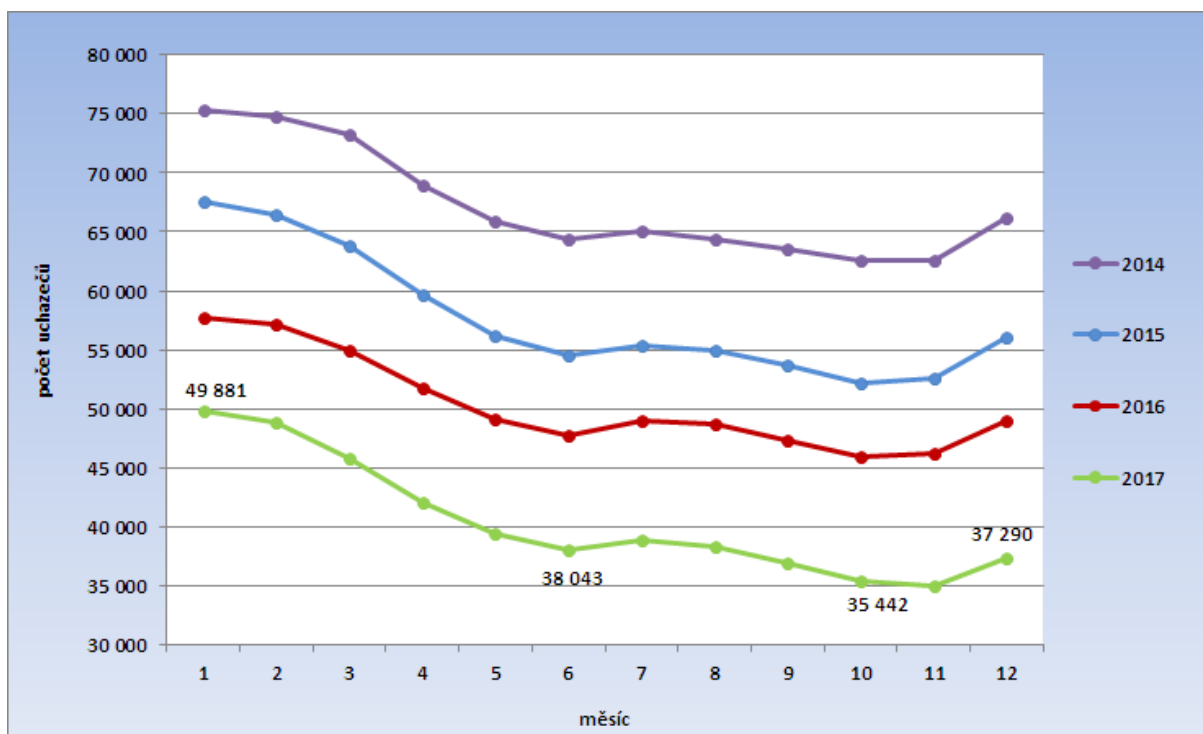
Obr. 5: Srovnání vývoje podílu nezaměstnaných v Jihomoravském kraji a v České republice v letech 2015 - 2017

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2017

2.1 Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2017

Vývoj nezaměstnanosti v roce 2017 měl obdobný průběh jako v předchozích letech, kdy nezaměstnanost po většinu roku klesala a výraznější sezónní nárůst se projevil až v posledním měsíci roku.

Křivka znázorňující vývoj počtu uchazečů o zaměstnání, se od roku 2014 vyvíjí souhlasně s nastoleným trendem. Po mírném nárůstu počtu nezaměstnaných v lednu 2017 (ve srovnání s prosincem 2016) kdy počet nezaměstnaných na počátku roku činil 49,9 tis. osob, docházelo v následujících měsících k jejich poklesu a ke konci května bylo v evidenci o 10 tis. osob méně než na začátku roku. V souladu s obvyklým sezónním vývojem došlo k stagnaci nezaměstnanosti během letních měsíců, ale již v září byl počet nezaměstnaných výrazně nižší než v květnu a během října a listopadu jejich počet klesl těsně nad 35 tis. osob. V prosinci 2017 opět došlo k navýšení tak, že bylo evidováno 37,3 tis. osob, což však bylo o 11,7 tis. méně než ve stejném období předchozího roku.

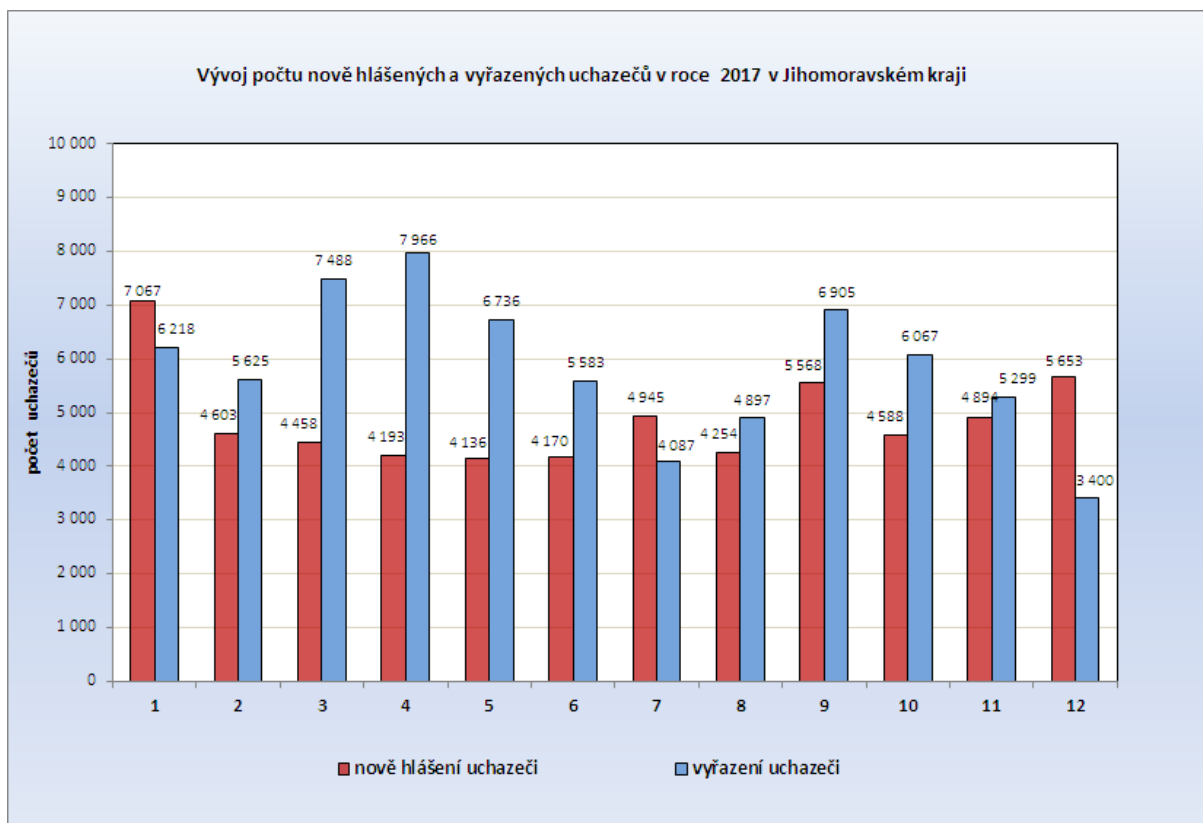

Obr. 6: Roční vývoj počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji v letech 2014 - 2017

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2017

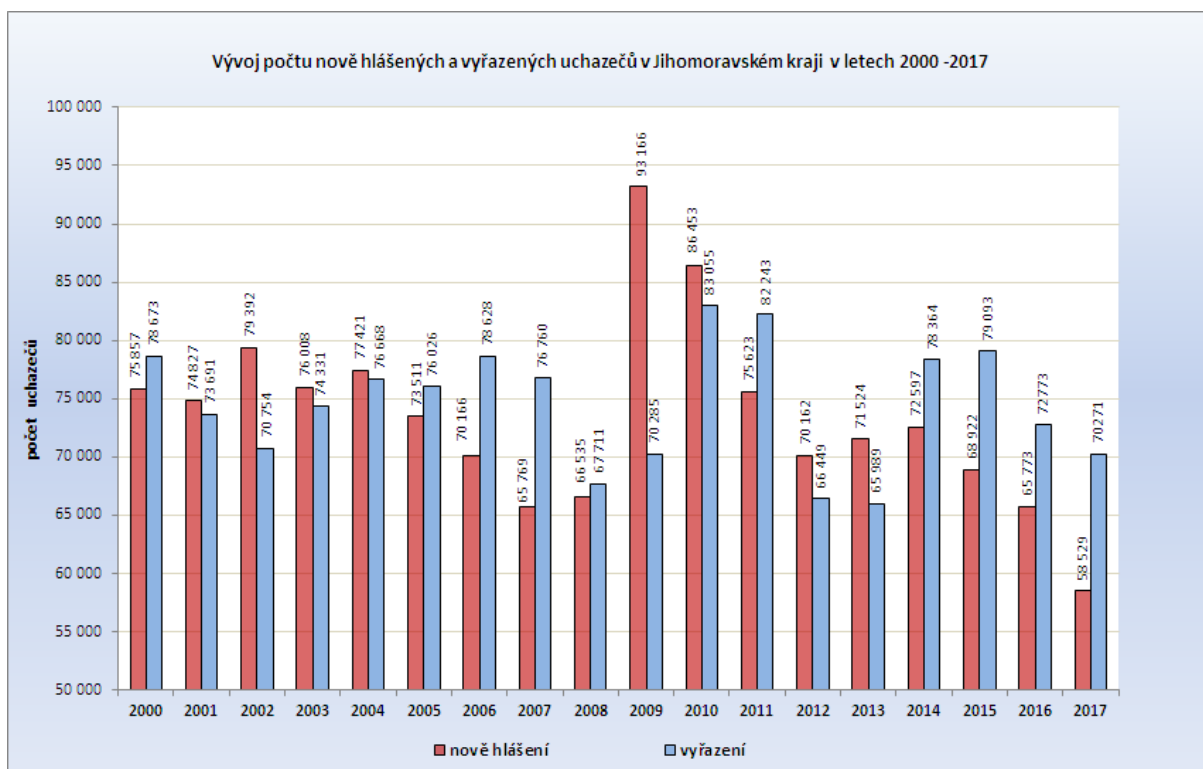
Významný pokles nezaměstnaných v jarních měsících byl způsoben kombinací vysokého počtu ukončených evidencí a zároveň nízkými počty nově příchozích uchazečů do evidence.

Výše zmíněná prázdninová stagnace počtu uchazečů je spojena částečně se vstupem absolventů na trh práce, částečně s ukončováním pracovních poměrů na dobu určitou ve školství, ale také s jistým útlumem aktivit a „odkládáním“ hledání pracovního místa po dobu prázdnin a dovolených na straně uchazečů i zaměstnavatelů. Již v srpnu začalo opět uchazečů ubývat a nejméně jsme jich zaznamenali v listopadu (to bylo 35 037 tis. osob).

Obr. 7: Vývoj počtu nově hlášených a vyřazených uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji v průběhu roku 2017

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2017

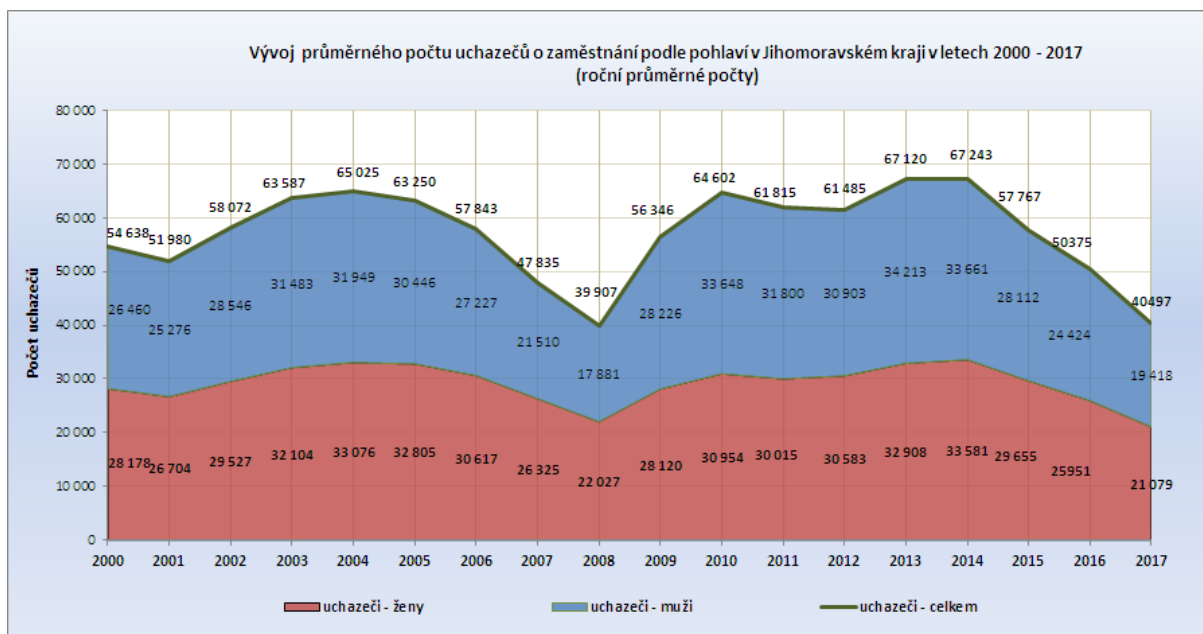
Obr. 8: Tok nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji v letech 2000 - 2017

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2017

V září se jako obvykle zvýšil tok uchazečů spojený se vstupem absolventů na trh práce a oživením pracovního trhu po období prázdnin. Do evidence ÚP vstoupilo přes 5,5 tis. nových uchazečů, ale zároveň uchazeči poměrně rychle evidenci opouštěli a nezaměstnanost, podobně jako v roce 2016, dále klesala. Ročního minima 35 037 evidovaných uchazečů bylo dosaženo v listopadu (k 30. 11. 2016). V závěru roku 2017 již nezaměstnanost v kraji rostla, avšak nejméně od roku 2007. Z velké části byl tento vývoj dán příznivým počasím v listopadu a prosinci, které umožnilo pokračování řady sezonních prací, avšak nesporně je také důsledkem celkového oživení ekonomiky. V průběhu roku 2016 se na úřadech práce Jihomoravského kraje nově zaregistrovalo 58,5 tis. uchazečů, naopak vyřazeno z evidence bylo 70,2 tis. osob.

V souvislosti s poklesem počtu evidovaných uchazečů poklesl v kraji i **podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let**, který se ze 6,1 % na konci roku 2016 snížil na **4,6 % v prosinci 2017**. V celoročním průměru pak podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let meziročně klesl o 1,5 p. b. (v celé ČR tento podíl klesl o 1,4 p. b.). Pokles nezaměstnanosti v jednotlivých okresech kraje byl velmi vyrovnaný, nejméně poklesla v okrese Vyškov (o 0,8 p. b.), nejvíce pak v okresech Brno-město, Hodonín a Znojmo (shodný pokles o 1,8 p. b.).

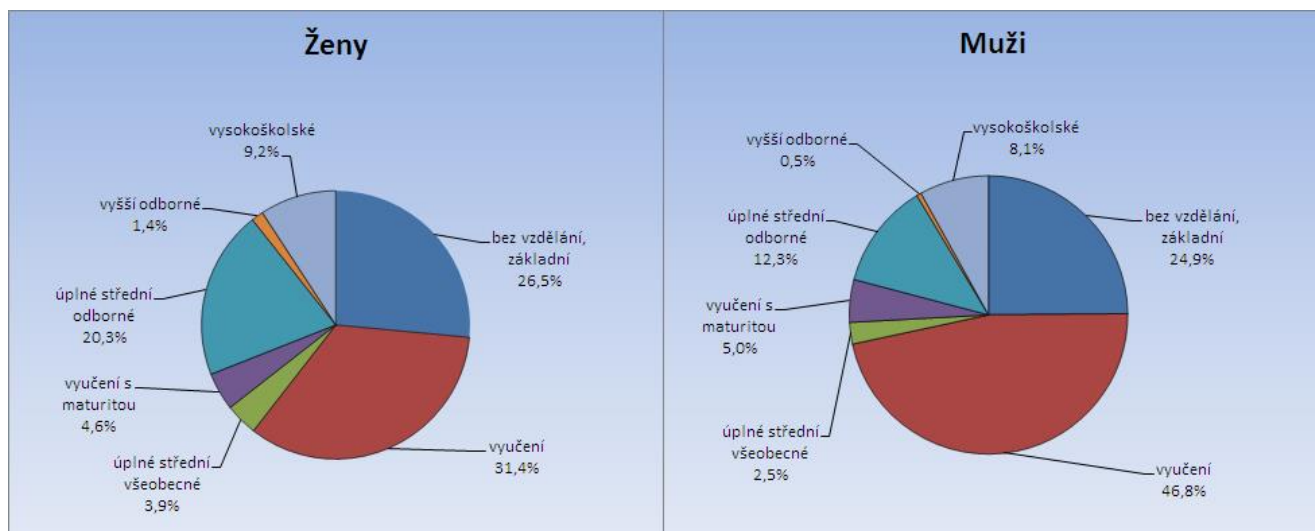
Z hlediska pohlaví klesala nezaměstnanost žen i mužů v roce 2017 stejně, u obou pohlaví se **v meziročním průměru snížila o 1,3 p. b.** – u mužů z 6,0 % na 4,7 %, u žen z 6,6 % na 5,3 %. Podíl žen na celkovém počtu uchazečů se meziročně zvýšil z 51,5 % na 52,1 %. K 31. 12. 2017 bylo na úřadech práce v Jihomoravském kraji evidováno 18 424 mužů a 18 866 žen.

Obr. 9: Vývoj průměrného počtu uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji podle pohlaví v letech 2000 – 2017 (roční průměry)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2017

Z hlediska **kvalifikační struktury** jsou v Jihomoravském kraji nejpočetnější skupinou uchazečů o zaměstnání osoby s výučním listem (celkem 40,3 %), následují je uchazeči se základním vzděláním (25,7 %) a osoby se středním odborným vzděláním s maturitou (16,4 %). Zastoupení jednotlivých kategorií je však u mužů a u žen rozdílné, jak je patrné z následujícího obrázku.

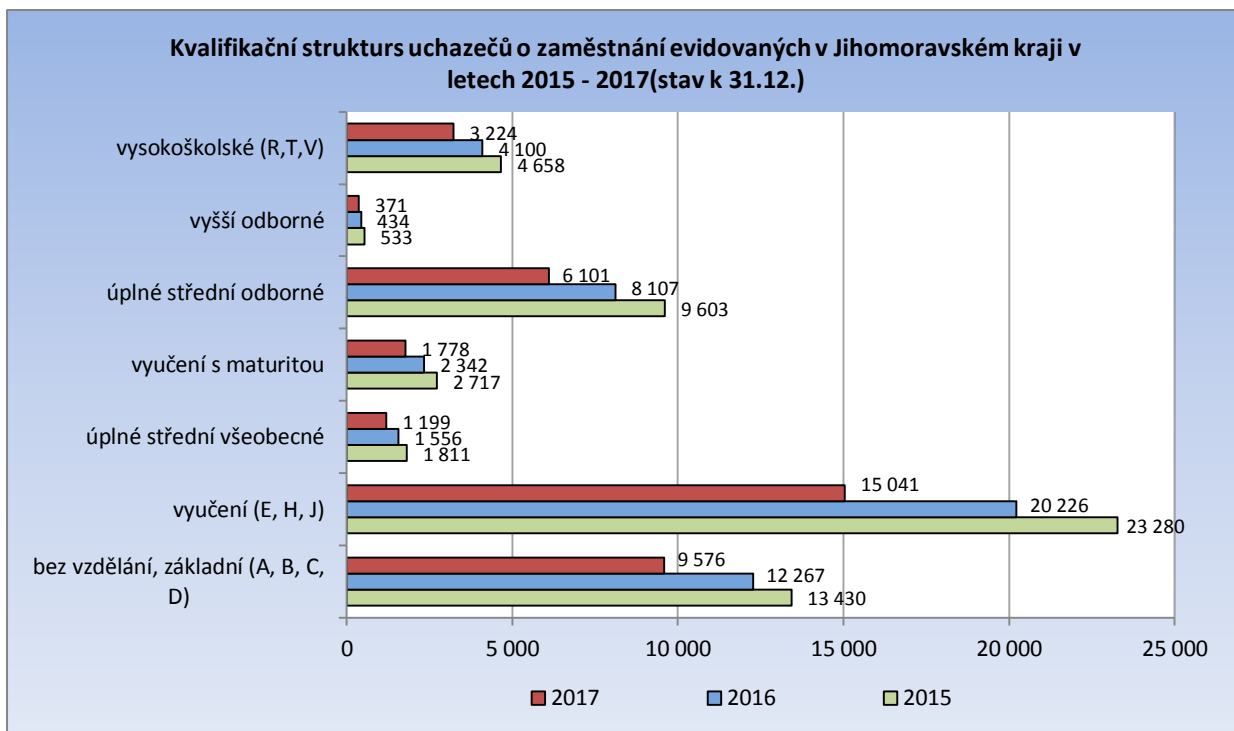

Obr. 10: Vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2017

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2017

Zatímco mezi muži výrazně převažují vyučení, kteří tvoří téměř polovinu (46,8 %) všech uchazečů, kvalifikační struktura u žen je vyrovnanější a také celkově vyšší než u mužů. Střední vzdělání s maturitou má 28,8 % uchazeček-žen (u uchazečů-mužů jen 19,8 %) a také podíl uchazečů s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním je mezi ženami vyšší (10,7 %) než mezi muži (8,6 %).

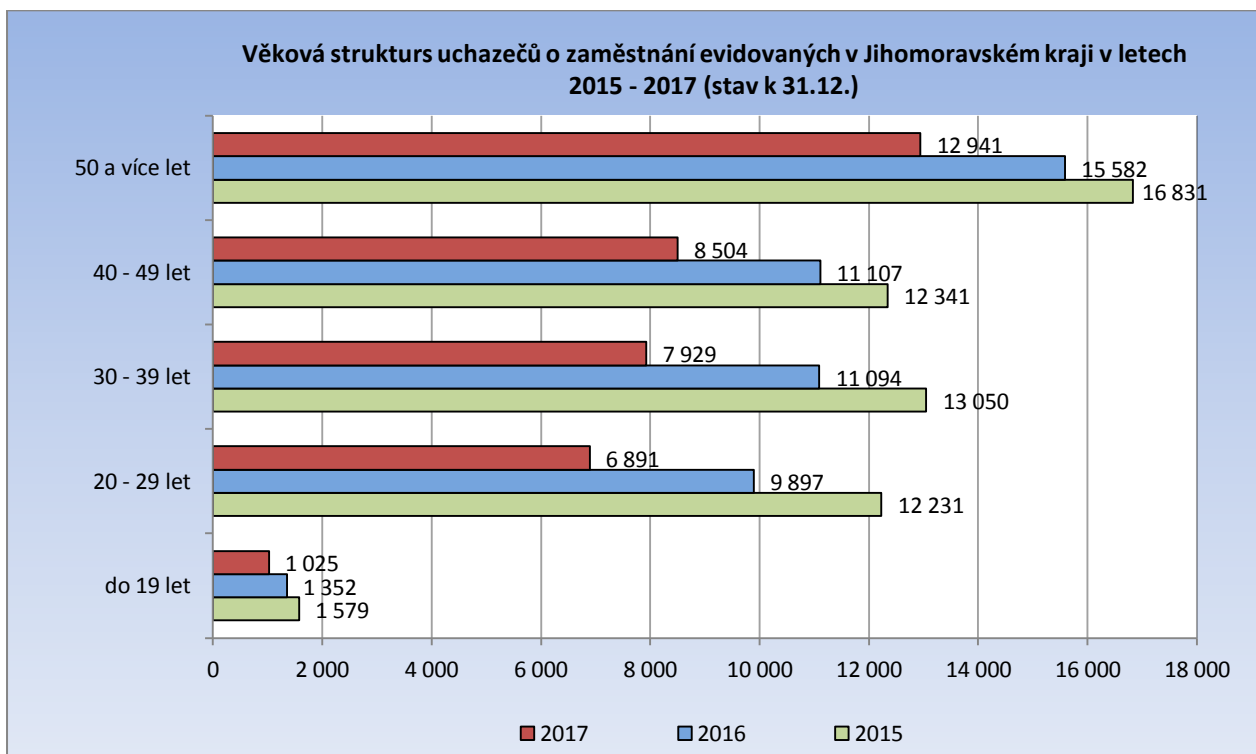
Meziročně v kraji poklesl počet evidovaných uchazečů o zaměstnání ve všech sledovaných vzdělanostních kategoriích. Absolutně nejvíce ubylo uchazečů **v nejpočetněji zastoupené kategorii „vyučení“**, v níž se počet uchazečů snížil o 5 185 osob, tj. o 25,6 % původního stavu (z 20 226 osob na konci roku 2016 na 15 041 osob k 31. 12. 2017). Počty uchazečů s úplným středním odborným vzděláním se meziročně snížily o 24,7 %, počty osob s úplným středním všeobecným vzděláním klesly o 22,9 %, u osob vyučených s maturitou došlo k meziročnímu poklesu o 24,0 %, u vysokoškoláků tento pokles činil 21,4 %, počty uchazečů se základním vzděláním klesly o 21,9 % a počet uchazečů s vyšším odborným vzděláním se snížil o 14,5 %.

Obr. 11: Kvalifikační struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji v letech 2015 – 2017 (stav k 31. 12. daného roku)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2017

Z hlediska **věkové struktury** jsou nezaměstnaností nejvíce postiženou kategorií osoby ve věku nad 50 let, tyto uchazeči představují aktuálně 34,7 % uchazečů o zaměstnání.

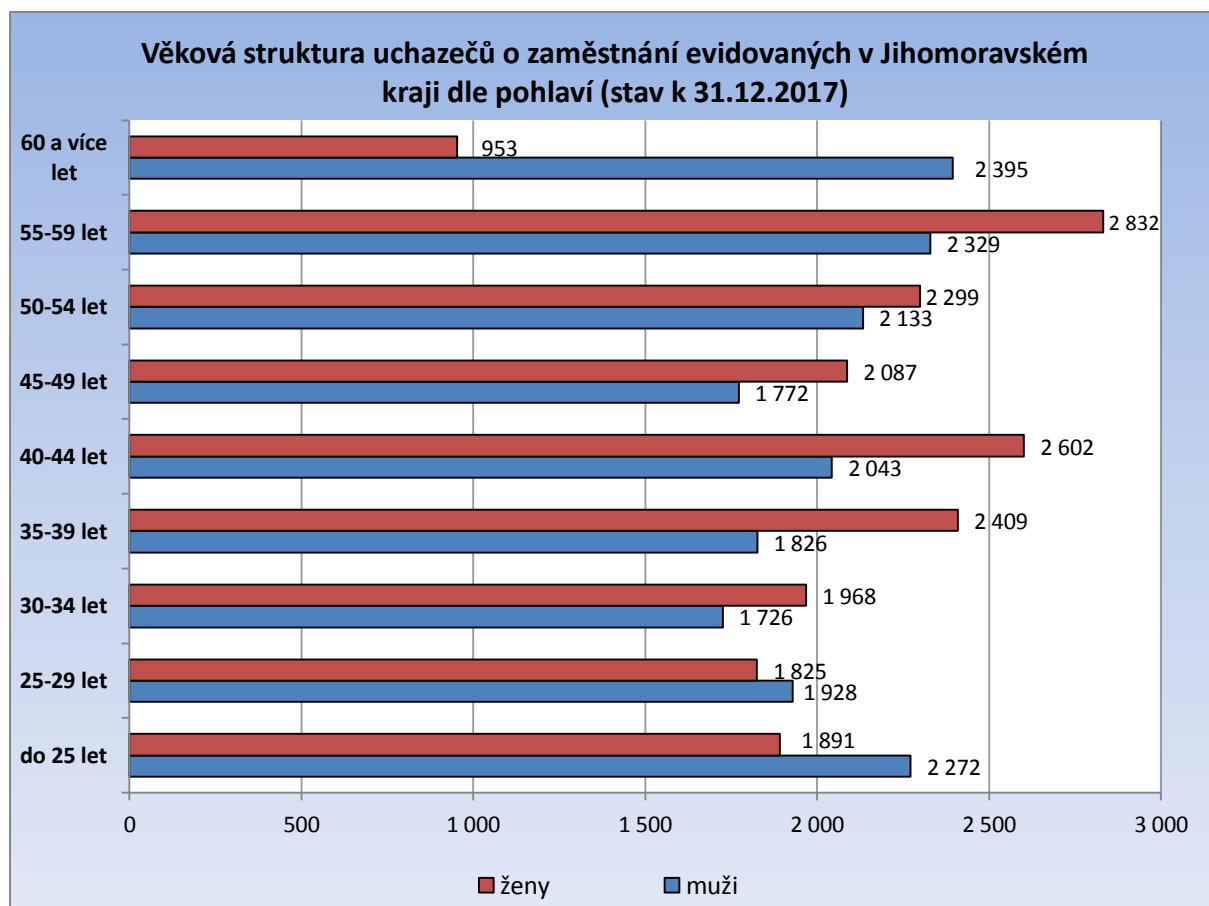

Obr. 12: Věková struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji v letech 2015 – 2017 (stav k 31. 12. daného roku)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2017

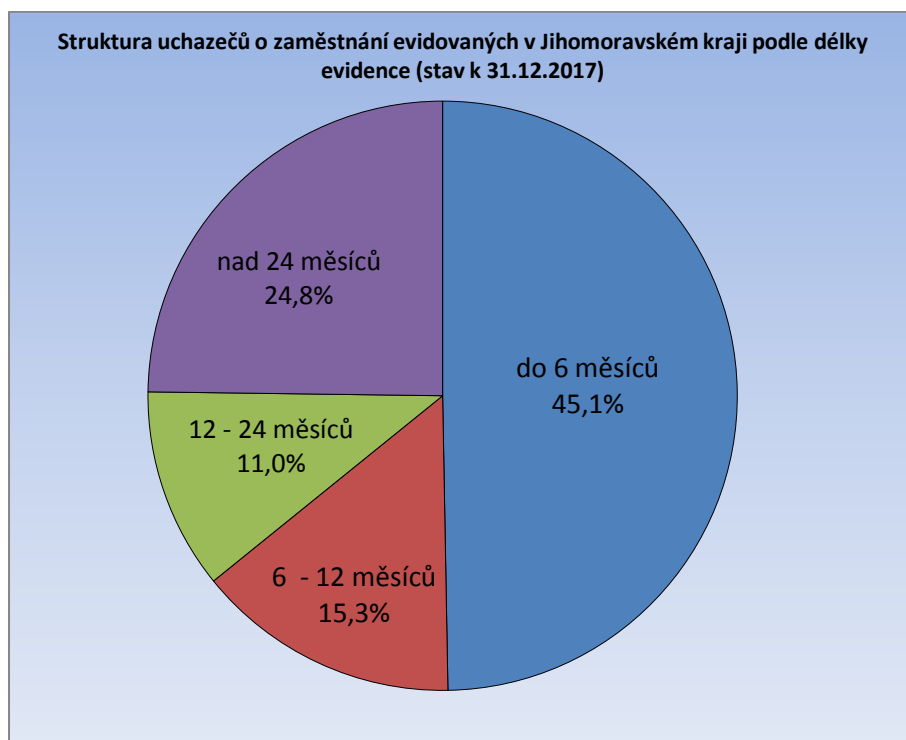
Meziročně se v kraji snížil počet nezaměstnaných ve všech věkových kategoriích, nejmenší meziroční pokles byl zaznamenán v kategorii nad 60 let, kde se počet nezaměstnaných snížil o pouhých 86 osob. Nejvýznamněji v roce 2017 poklesl počet evidovaných uchazečů ve věkové kategorii do 25 let, kde se jejich počet oproti roku 2016 snížil o 32,5 % a ve srovnání s rokem 2015 dokonce o 46,4 %. U vyšších věkových kategorií došlo k poklesu v rozmezí od 20,7% do 39,5 %. Pouze v kategorii nad 60 let uchazečů došlo k minimálnímu poklesu, a to o pouhých 2,5 %. Dominantní postavení tak získala skupina osob starších 50 let, jejíž podíl na úhrnné nezaměstnanosti k 31. 12. 2017 dosáhl 34,7 %. Na druhém místě se ocitla věková kategorie 40 - 49 let, kterou tvoří 22,8 % všech UoZ a je velikostně téměř totožná se skupinou 30 – 39 let (ta se podílí na celkovém počtu uchazečů 21,3 %). Věková kategorie 20 – 29 let tvoří 18,5 % uchazečů a 2,7 % připadají na uchazeče do 20 let. Meziročně se průměrný věk nezaměstnaných v Jihomoravském kraji zvýšil o 1 rok, k datu 31. 12. 2017 dosáhl hodnoty 42,7 let.

Ve struktuře nezaměstnaných dle věku jsou přitom zjevné genderové rozdíly, dané jak rozdílným věkem odchodu do důchodu pro jednotlivá pohlaví, tak omezeními žen na trhu práce v období péče o děti a rodinu. Zatímco v kategoriích do 25 let a nad 60 let převažují muži, ve věkové kategorii 25 – 29 let se počty uchazečů jednotlivých pohlaví začínají vyrovnávat (stále však ještě převažují muži) a v ostatních věkových kategoriích již převažují ženy, nejvýrazněji ve věku mezi 35 a 45 lety.

Obr. 13: Věková struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji dle pohlaví (stav k 31. 12. 2017)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2017

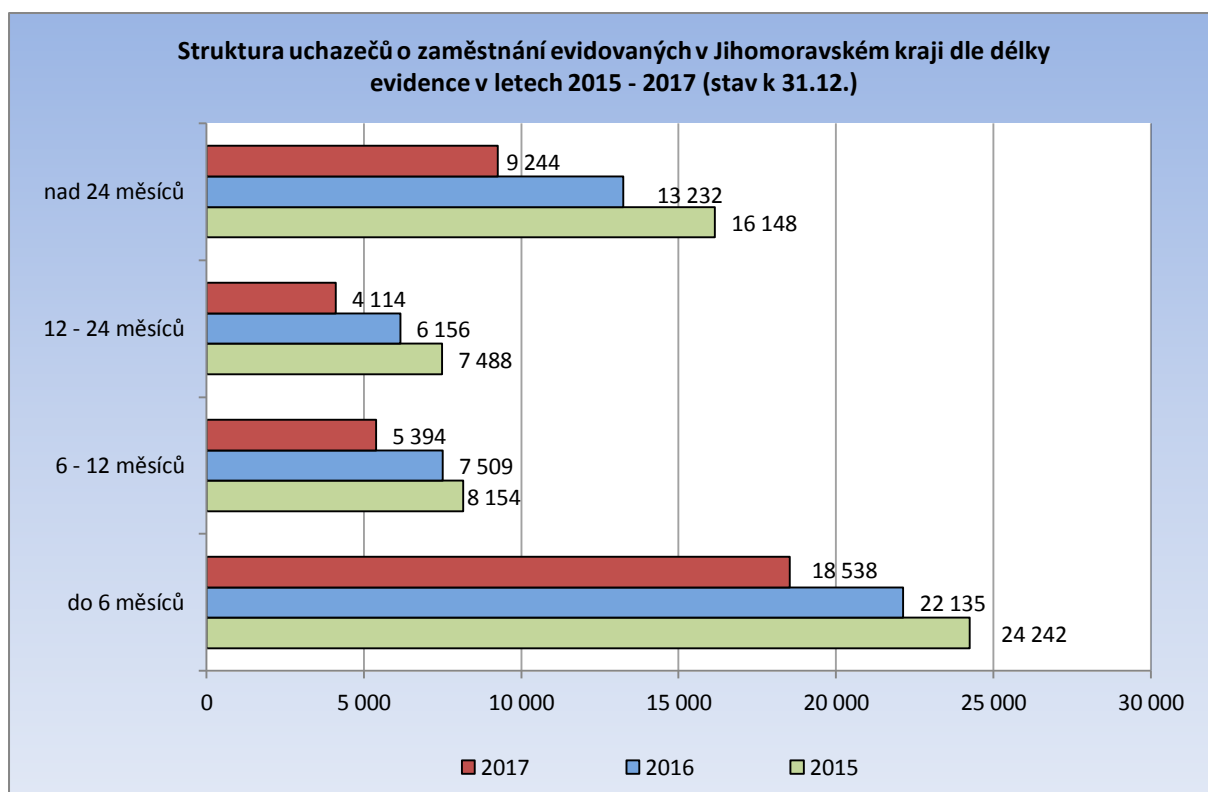
Obr. 14: Struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji podle délky evidence (stav k 31. 12. 2017)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2017

Kromě celkového poklesu nezaměstnanosti se v roce 2017 zlepšila v kraji jako celku i **struktura evidovaných uchazečů dle délky evidence**. Počet dlouhodobě evidovaných uchazečů (nad 12 měsíců) klesl o 31,1 % (o 6 030 osob), a to zejména díky intenzivnímu uplatňování nástrojů APZ. Podíl dlouhodobě evidovaných uchazečů (nad 12 měsíců) se tak v kraji snížil z 39,5 % na 27,2%, což v kontextu s celkovým poklesem úrovně nezaměstnanosti lze hodnotit jako výsledek pozitivní, neboť v obdobích ekonomického růstu a poklesu celkové úrovně nezaměstnanosti podíl těchto skupin uchazečů v evidenci zpravidla narůstá.

Za uplynulý rok došlo k poklesu dlouhodobé nezaměstnanosti také v krajském městě. Brno-město má stále nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných ze všech okresů v Jihomoravském kraji, avšak meziročně zde došlo k poklesu tohoto podílu o 3,7 p. b. (ze 48,1 % na 44,4 %). Stále je však tento meziroční pokles podprůměrný (jak v krajském, tak celorepublikovém srovnání). Důvodem jsou především podmínky velkoměsta (zejména větší možnosti čerpání sociálních dávek a nelegální práce), které umožňují setrvávat uchazečům ve „chtěné“ nezaměstnanosti. V ostatních okresech Jihomoravského kraje meziročně klesl počet dlouhodobě nezaměstnaných o pětinu (v okrese Břeclav dokonce téměř o třetinu).

Celokrajský ukazatel průměrné délky setrval na hodnotě stejné jak minulý rok, a to je 695 dní a stále se pohybuje mírně nad průměrem ČR (679 dnů).

Obr. 15: Struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji dle délky evidence v letech 2015 – 2017 (stav k 31. 12. daného roku)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2017

2.2 Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji

Úroveň nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji je v současné době výrazně regionálně diferencovaná. Ke 31. 12. 2017 byl rozdíl mezi okresem s nejnižší (Vyškov 2,8 %) a nejvyšší nezaměstnaností (Znojmo, 6,7 %) téměř 4 p. b.

Okres Vyškov patří k okresům s nejnižší nezaměstnaností v rámci celé ČR, a úroveň nezaměstnanosti se zde již blíží přirozené míře. Také v okresech Blansko a Brno-venkov je nezaměstnanost pod celorepublikovým průměrem. Naopak výrazně nadprůměrná úroveň nezaměstnanosti je v příhraničních okresech Znojmo a Hodonín, a také v krajském městě.

Důvody vysoké nezaměstnanosti v okresech Znojmo a Hodonín jsou jednak geografické (vzdálenost od center, horší dopravní dostupnost a tudíž malá atraktivita pro investory), jednak historicko-ekonomické (tradičně vyšší podíl zemědělské výroby, rozpad navazujícího zpracovatelského průmyslu po r. 1989, absence významných zaměstnavatelů). U okresu Hodonín navíc hraje roli geografická blízkost Slovenska umožňující denní pracovní dojížďku, což dále zvyšuje konkurenci na místním pracovním trhu.

Pro oba okresy je charakteristický výrazný sezónní vývoj zaměstnanosti, který je v případě okresu Znojmo umocňován i sezónním pracovním uplatněním v sousedním Rakousku. Avšak i v těchto okresech jsou již zaměstnavatelé nuceni řešit potřebu sezónních pracovníků importem zahraniční pracovní síly, která - na rozdíl od domácích uchazečů - je ochotna akceptovat minimální mzdu a často fyzicky náročné pracovní podmínky.

V případě krajského města pak úroveň nezaměstnanosti ovlivňuje faktorů více.

- Významně je propojený trh práce mezi městem a jeho zázemím, v důsledku čehož pracovní síla dojíždějící do města zdařile konkuruje místní pracovní síle.
- Relativně vysoký je podíl cizinců na trhu práce. Geografická blízkost Slovenska přitahuje tamější pracovní sílu. Absolventi VŠ pak často po studiu zůstávají pracovat v Brně.
- Velký počet studentů studujících na zdejších vysokých školách již při studiu pracuje formou brigád, zejména v obchodě a ve službách, a opět tak konkurují místní pracovní síle.
- Je zde výrazná koncentrace osob sociálně vyloučených, které ztratily nebo ani nikdy neměly pracovní návyky.
- Specifické podmínky a anonymita velkoměsta, umožňují setrvávat ve „chtěné“ nezaměstnanosti (možnosti nelegální práce, vysoký podíl nájemního bydlení podporující snadný přístup k sociálním dávkám)

Lze říci, že **nezaměstnanost je v současné době** vedle objektivních důvodů v příhraničních regionech **podmíněna především poměrem nabízených, resp. dosažitelných legálních pracovních příjmů k úrovni sociálních dávek.**

Práci zaměstnanců ÚP ČR ztěžuje skutečnost, že postulát „*pracovat se musí vyplácet*“ stále v dostatečné míře neplatí. Pro velkou část našich nezaměstnaných je z ekonomického hlediska výhodnější pobírat v nečinnosti sociální dávky než v pracovním poměru mzdu/plat. Nezaměstnaní se tedy chovají v zásadě ekonomicky a je nutno poznamenat, že

administrativními zásahy je velmi obtížné s ekonomickými zákonitostmi takovéto povahy bojovat.

2.3 Územní rozložení registrované nezaměstnanosti

Vzhledem k velikosti sídel, geografické poloze, dopravní obslužnosti a s tím spojené odlišně atraktivitě pro zaměstnavatele (rozložení průmyslu a zemědělství) vykazují okresy rozdílnou nezaměstnanost.

Dle administrativního členění se území Jihomoravského kraje člení na 7 okresů, na 21 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a na 35 obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Celkem se v kraji nachází 673 obcí, z nichž 49 má statut města. Jediné z nich - krajské město Brno - je statutárním městem. Z hlediska vnitřní struktury ÚP zahrnuje krajská pobočka v Brně celkem 20 tzv. kontaktních pracovišť.

Tab. 10: Charakteristika okresů Jihomoravského kraje k 31. 12. 2017

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Volná pracovní místa	Počet uchazečů na 1 volné místo	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Blansko	2 508	1 237	1 271	118	1 077	2,3	3,2
Brno-město	13 296	6 290	7 006	457	6 336	2,1	5,0
Brno-venkov	4 691	2 242	2 449	242	4 632	1,0	3,3
Břeclav	3 380	1 788	1 592	185	1 336	2,5	4,3
Hodonín	6 576	3 474	3 102	288	1 364	4,8	6,2
Vyškov	1 816	863	953	63	1 164	1,6	2,8
Znojmo	5 023	2 530	2 493	201	917	5,5	6,7
Jihomoravský kraj	37 290	18 424	18 866	1 554	16 826	2,2	4,6
Česká republika	280 620	139 740	140 880	11 440	216 629	1,3	3,8

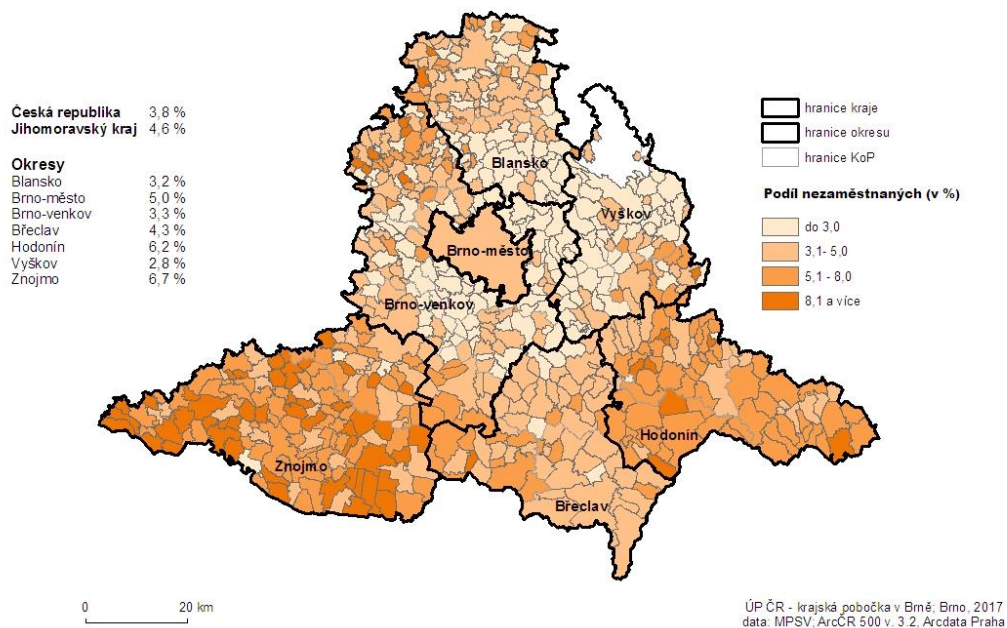
Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2017

Úroveň nezaměstnanosti ve venkovských okresech kraje je významně ovlivňována průběhem sezónních prací v zemědělství, stavebnictví a cestovním ruchu, což se promítá do celkového vývoje nezaměstnanosti v průběhu roku na úrovni celého kraje. Nejvyšší nezaměstnanost je zaznamenávána v zimních měsících, v roce 2017 v lednu (6,2 %). Naopak nejnižší hodnota byla v letošním roce v říjnu (4,3 %). Nejvýrazněji se tyto sezónní výkyvy projevují v okrese Znojmo, kde vedle významného podílu zaměstnanosti v místní zemědělské výrobě hraje roli i příhraniční sezónní zaměstnanost v sousedním Rakousku.

Dále v textu uváděné údaje se (pokud není uvedeno jinak) vztahují k 31. 12. 2017.

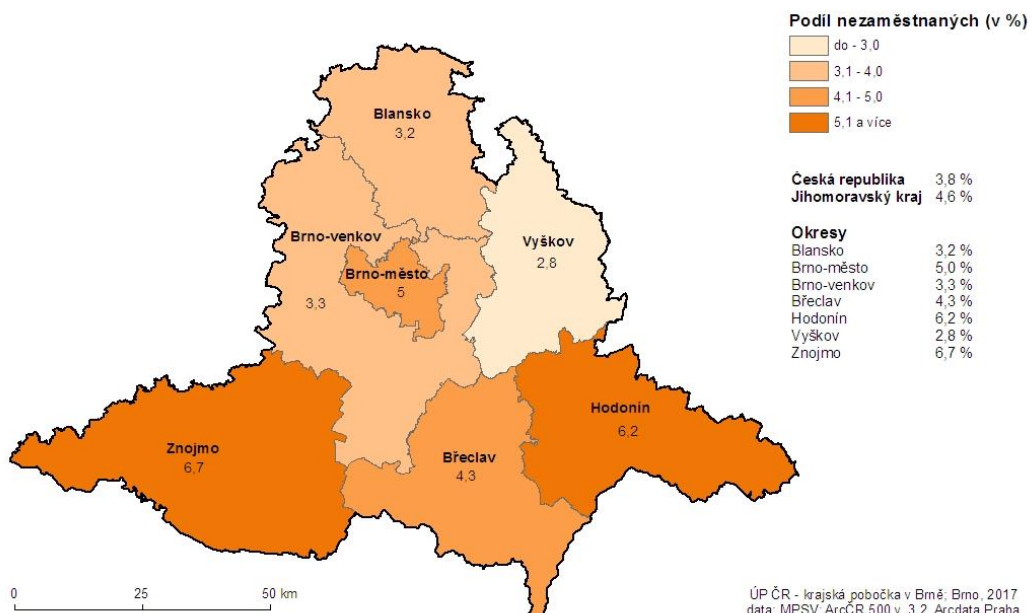
Vzhledem ke konstrukci ukazatele úrovně nezaměstnanosti (podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15-64 let) není jeho vypovídací hodnota zejména na úrovni malých obcí vždy objektivní, přesto však jistý obraz o územním rozložení nezaměstnanosti podává (viz obr. 16). Na úrovni okresů je již srovnání objektivnější (viz obr. 17).

PODÍL NEZAMĚŠTNÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET
v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2017

Obr. 16: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15-64 v obcích Jihomoravského kraje (stav k 31. 12. 2017)

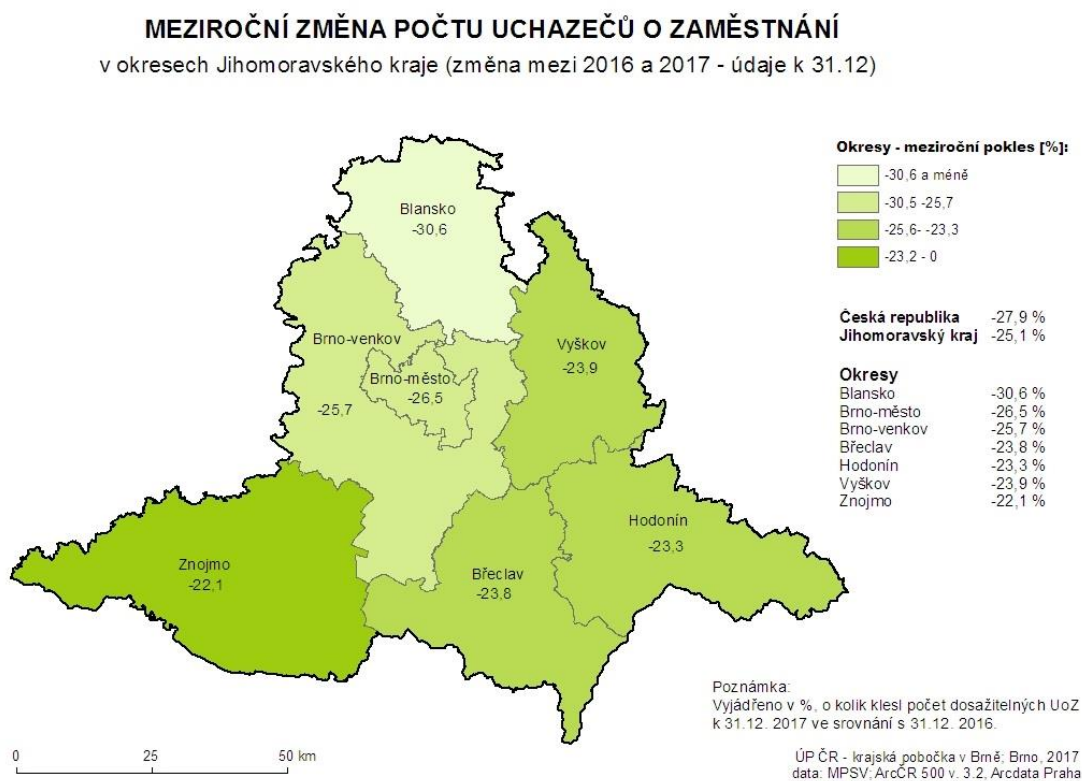
PODÍL NEZAMĚŠTNÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET
v Jihomoravském kraji ke 31.12. 2017

Obr. 17: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15-64 v obcích s pověřeným obecním úřadem Jihomoravského kraje (stav k 31. 12. 2017)

Nejvyšší podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2017 byl zaznamenán v obci Vysočany (23,6 %), v obci Prokopov (21,3 %) a v obci Rudlice (19,3 %) na Znojemsku. Naopak nulová nezaměstnanost byla zaznamenána ve vojenském újezdu Březina na Vyškovsku (0,0 %) a v obcích Hlína (0,0 %), Kunčina Ves (0,0 %), Makov (0,0 %) a Zhoř (0,0 %).

Následující mapa vyjadřuje meziroční změnu (2016 – 2017) v počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v jednotlivých mikroregionech Jihomoravského kraje, kdy došlo ve všech správních obvodech obcí s pověřeným obecním úřadem k poklesu evidovaných uchazečů (vyjma vojenského újezdu Březina na Vyškovsku, kde je změna nulová, neboť zde nebyli a nejsou evidováni žádní uchazeči). K nejmenšímu poklesu (uváděnému v %) počtu uchazečů došlo v okrese Znojmo (-22,1 %). Naopak nejvýraznější úbytek uchazečů v evidenci zaznamenal okres Blansko (-30,6 %). Z hlediska úrovně celého kraje došlo k meziročnímu poklesu dosažitelných UoZ o 25,1 % (v rámci celé ČR o 27,9 %).

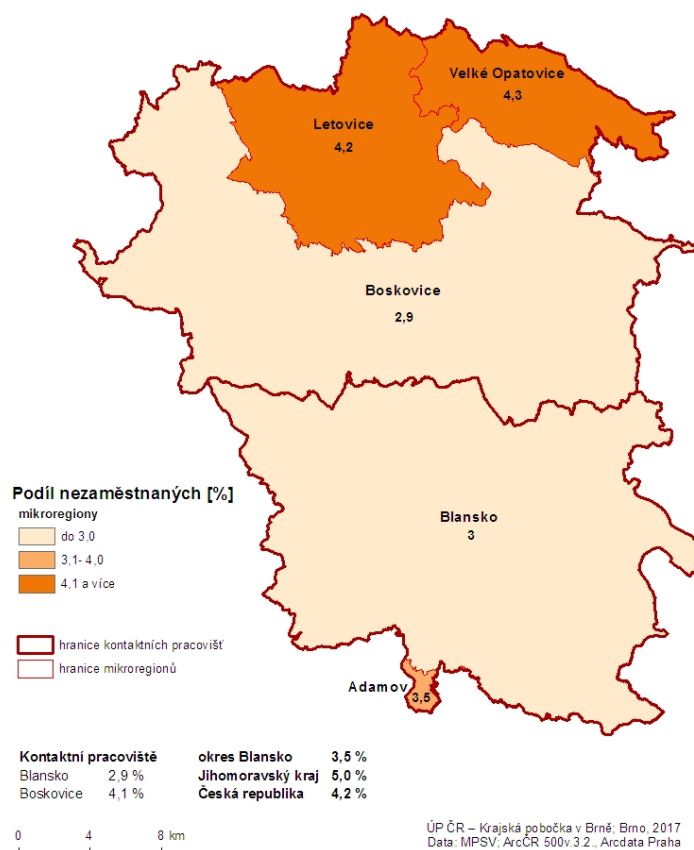

Obr. 18: Meziroční změna počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v letech 2016 – 2017 (stav k 31. 12.) - vyjádřeno v %

Okres Blansko

Okres Blansko je okresem s dlouhodobě třetí nejnižší úrovní nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji. Podíl nezaměstnaných osob se trvale pohybuje nejen pod celokrajským, ale i pod celorepublikovým průměrem. V roce 2017 dosáhl průměrné roční hodnoty 3,5 % (krajský průměr byl 5,0 %, celorepublikový 4,2 %).

Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena dvěma kontaktními pracovišti: v Blansku a Boskovicích.

Obr. 19: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v okrese Blansko (průměr za rok 2017)

Silné stránky okresu

- staletá tradice strojírenské výroby
- existence nově vybudovaných průmyslových zón
- kvalifikovaná pracovní síla
- dobrá vzdělanostní úroveň
- dobrá silniční i železniční dostupnost regionu
- atraktivní oblast z hlediska rozvoje cestovního a turistického ruchu

Slabé stránky okresu

- omezená nabídka volných pracovních míst
- podprůměrná úroveň mezd
- přetíženost silnice 1. tř. č. 43
- špatná silniční dostupnost mikroregionu Adamov, Kunštát a Olešnice

Tab. 11: Charakteristika mikroregionů v okrese Blansko k 31. 12. 2017

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Adamov	85	36	49	1	16	35	2,3
Blansko	1 036	525	511	43	248	441	2,8
Boskovice	951	457	494	49	201	451	3,7
Letovice	278	142	136	9	64	106	3,7
Velké Opatovice	146	68	78	6	39	10	3,5
<i>uchazeči z jiných okresů</i>	12	9	3	10	4	34	-
Okres Blansko	2 508	1 237	1 271	118	572	1077	3,2

Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2017

Adamovsko

Kdysi průmyslové centrum Jihomoravského kraje. ADAST zaměstnával přes 5 tisíc zaměstnanců. Tiskařské stroje se značkou vyvážel podnik do 30 zemí. Po pádu komunismu nebyly schopny kvalitou konkurovat nejmodernějším polygrafickým strojům, což znamenalo konec výroby. Stejně dopadla i rozsáhlá přísně utajovaná vojenská výroba protitankových střel Tandem. K 31. 12. 2017 bylo v celém mikroregionu evidováno 85 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 2,3 %, což je v rámci kraje třetí nejnižší hodnota podílu nezaměstnaných osob (po mikroregionech Slavkovsko a Rousínovsko v okrese Vyškov). Nejvýznamnější zaměstnavatel je společnost Adast Systems, a.s. a společnost Tenza cast, a.s.

Blanensko

Mikroregion Blansko má průmyslový charakter. Svou polohou je součástí brněnské průmyslové aglomerace. Převažujícím odvětvím se staletou tradicí je zde strojírenství, následováno textilní výrobou, elektrotechnickým, potravinářským a dřevozpracujícím průmyslem. Nejvýznamnější průmyslové podniky regionu jsou rozmístěny převážně ve význačných sídlech, v těsné blízkosti železniční tratě Brno - Česká Třebová. V Blansku jsou to například firmy ČKD Blansko Holding, a.s., ERNST LEOPOLD s.r.o. a PYROTEK CZ, s.r.o. V Ráječku sídlí výrobce elektrických rozvodných a kontrolních zařízení společnost Tyco Fire & Security Czech Republic s.r.o. K 31. 12. 2017 bylo v celém mikroregionu evidováno 1 036 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 2,8 %, což je v rámci okresu hned po Adamovsku nejnižší hodnota.

Boskovicko

Jedná se o mikroregion, v němž se vzájemně výrazně ovlivňuje průmyslové centrum regionu (Boskovice) a jeho venkovské zázemí, a v jehož zaměstnanecké struktuře je výrazně zastoupeno zemědělství. V mikroregionu je mnohem více rozvinuto živnostenské podnikání než v jiných částech okresu. Specifickou částí mikroregionu je oblast Olešnicka. Hlavním důvodem je omezené množství pracovních příležitostí (sezónní práce zejména v zemědělství), chybějící infrastruktura a velké vzdálenosti (k vyjížděce za prací) do průmyslových center. K 31. 12. 2017 bylo v celém mikroregionu evidováno 951 uchazečů

o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 3,7 %. K významným zaměstnavatelům patří Minerva Boskovice, a.s., NOVIBRA Boskovice s.r.o., Nemocnice Boskovice, Jednota Boskovice, ITAB Shop Concept CZ, a.s. a v Sebranicích společnost ALPS Electric Czech, s.r.o.

Letovicko

Letovicko je průmyslový mikroregion s částečným podílem zemědělství na celkové zaměstnanosti. K významným zaměstnavatelům patří firmy Letovické strojírny, s.r.o, Tylex Letovice a.s., LETOPLAST s.r.o., Ledeko a.s., Keramika Letovice, spol. s r.o. Sídlí zde i množství menších firem. Větší část regionu má dobré dopravní spojení jak po silnici, tak i po železnici, problémovou oblastí se špatnou dopravní dostupností je však oblast Kunštátu s převažujícím zemědělským charakterem a absencí nových podnikatelských aktivit. K největším zaměstnavatelům patří firma Best Bussines, a.s. (v Kunštátě). K 31. 12. 2017 bylo v uvedeném mikroregionu evidováno 278 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 3,7 %.

Velkoopatovicko

Jedná se o průmyslově - zemědělský region s jediným dominantním zaměstnavatelem (tím je společnost P–D Refractories CZ a.s.) a několika menšími – VOS zemědělců, a.s., GERBRICH s.r.o, Interkontakt, spediční a obchod. servis, spol. s r.o. a Molat spol. s r.o. K 31. 12. 2017 bylo v tomto mikroregionu evidováno celkem 146 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 3,5 %. V regionu je jen velmi málo volných pracovních míst, v prosinci 2017 na 1 nahlášené místo připadlo 14,6 uchazečů o zaměstnání.

Okres Brno-město

Město Brno je správním, ekonomickým a kulturním centrem Jihomoravského kraje. Zaměstnanost ve městě je rozložena do širokého spektra odvětví, přičemž žádné z nich nemá na trhu práce dominantní postavení. Největší zaměstnavatelé ve městě vyvíjejí činnost v odvětvích terciární sféry (nemocnice, vysoké školy, dopravní organizace). V důsledku vysokého počtu pracovníků ve veřejné správě (úřady, policie, soudy), školství, zdravotnictví a sociální péči je podíl státu na zaměstnanosti ve městě značný. Takto vázaná pracovní síla je stabilní a méně ohrožena nezaměstnaností, což je při výrazných turbulencích na trhu práce pokládáno za značnou výhodu.

Úroveň nezaměstnanosti v krajském městě se však dlouhodobě pohybuje nad celorepublikovým, a v posledních pěti letech dokonce i nad celokrajským průměrem. V roce 2017 dosáhl podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu 15-64 let průměrné roční hodnoty 5,8 % (kraj 5,0 %, ČR 4,2 %).

Tento stav je podmíněn několika faktory. Jednak je pracovní trh města úzce provázán s jeho zázemím, kdy z okolních okresů denně do města dojíždí za prací cca 60 tis. osob a zdařile tak konkuruje místní pracovní síle, jednak je to dáno charakterem velkoměsta, které umožňuje uchazečům déle setrávat ve chtěné nezaměstnanosti.

Silné stránky okresu

- rozsáhlý pracovní potenciál
- kvalitní střední, vyšší a vysoké školství
- kvalifikovaná pracovní síla
- kvalitní infrastruktura pro rozvoj inovativního podnikání a klastrů
- možnost využití vědeckovýzkumného potenciálu města Brna
- rozvoj průmyslových zón

Slabé stránky okresu

- nepříznivá demografická struktura obyvatel města
- vysoká koncentrace osob ohrožených sociální exkluzí a jejich slabá motivace k pracovnímu uplatnění

Tab. 12: Charakteristika okresu Brno-město k 31. 12. 2017

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Okres Brno-město	13 296	6 290	7 006	457	1 485	6 336	5

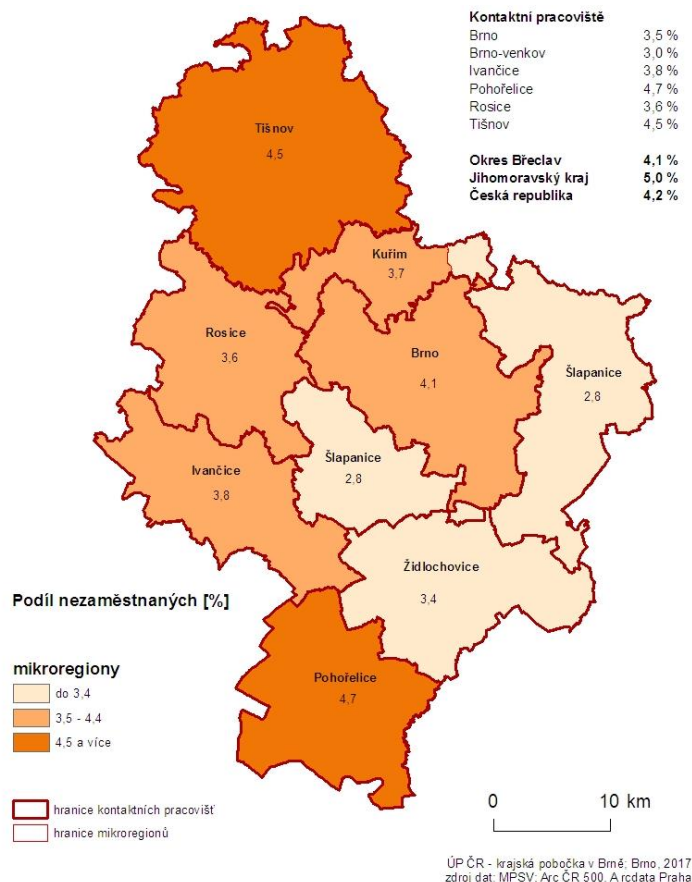
Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2017

V roce 2017 bylo v Brně průměrně měsíčně evidováno celkem 5 567 volných pracovních míst. O každé z nich se tedy průměrně ucházelo 2,7 nezaměstnaných. Vzhledem k tomu, že se jedná o krajské, a zároveň druhé největší město ČR je to hodnota stále vysoká, neboť aktuální průměr celé ČR za rok 2017 dosahuje 2,4 nezaměstnaných osob na jedno volné pracovní místo.

V jihomoravské metropoli získávají díky zahraničním investicím na převaze pracovní místa vyžadující vyšší kvalifikaci. Není proto překvapením skutečnost, že odvětvím, které v období krize navýšilo nejvíce zaměstnanost, bylo odvětví informačních a komunikačních činností.

V brněnských průmyslových zónách rostl počet zaměstnaných i v období krize. V největší zóně Černovická terasa se zvýšil počet pracujících během posledních let na 8 tis., jsou zde lokalizovány např. firmy Acer Czech Republic, Daikin Device Czech Republic, Honeywell, MIELE, ModusLink Czech Republic, Wistron InfoComm(Czech), a další. V Technologickém parku Brno je již zaměstnáno přes 5 tis. osob. Zde na nárůstu počtu zaměstnanců má největší podíl společnost IBM Global Services Delivery Center Czech Republic. Brněnské centrum IBM se zaměřuje na podporu databázového a systémového programového vybavení. Kromě tohoto zaměstnavatele je v CTP Brno lokalizováno dalších 20 zaměstnavatelů mezi nimi např. Y Soft Corporation, Vodafone Czech Republic, MANN & HUMMEL (CZ), ice – industrial services, SILICON GRAPHICS, Red Hat Czech. Navíc díky své výhodné poloze v sousedství kampusu Vysokého učení technického v Brně a výzkumných center CEITEC (Středoevropský technologický institut) a AdMaS (Advanced Materials, Structures and Technologies) nabízí prostor parku zdejším zaměstnavatelům výhody nejen v podobě vysoce kvalifikované pracovní síly „na dosah ruky“, ale také příležitosti ke spolupráci na rozvojových a výzkumných projektech ať už s univerzitou tak

i s výše uvedenými výzkumnými centry. Mnoho firem přesidluje do areálu Univerzitního kampusu Masarykovy univerzity v Bohunicích. Nejrychleji rostoucí firma je zde Kiwi.com s.r.o., která se zabývá cestovním ruchem.

Obr. 20: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v okrese Brno-město a Brno venkov (průměr za rok 2017)

Okres Brno-venkov

Okres je tvořen nejbližším zázemím krajského města. Má průmyslový charakter, dříve relativně vysoký podíl zaměstnaných v zemědělství v posledních letech neustále klesá. Díky své poloze má okres Brno-venkov značnou intenzitu dopravy. Silniční doprava (dálnice Brno-Praha-Bratislava-Ostrava) i železniční trasy zákonitě procházejí jeho územím a tím kladně ovlivňují hospodářství i rozvoj podnikatelských aktivit.

Úroveň nezaměstnanosti má okres dlouhodobě pod celorepublikovým průměrem a až do roku 2013 měl i nejnižší nezaměstnanost v kraji (nyní třetí nejnižší po okrese Vyškov a Blansko). Okres těží ze své geografické polohy. Jednak velká část obyvatel dojíždí za prací do krajského města Brna, jednak řada investorů využila výhodné polohy těsně za hranicemi města a okres díky tomu disponuje i relativně vysokým počtem nabízených volných pracovních míst. V roce 2017 dosáhl podíl nezaměstnaných průměrné roční hodnoty 3,7 % (krajský průměr byl 5,0 %, celorepublikový 4,2 %). Počet uchazečů na jedno nahlášené pracovní místo na konci roku 2017 byl 1 osoba na 1 nahlášené pracovní místo, což je nejnižší hodnota v rámci celého Jihomoravského kraje a je i velmi příznivá z hlediska celorepublikového srovnání (počet uchazečů na 1 VPM v rámci ČR byl ke konci roku 2017 1,3 osob).

Úřad práce Brno-venkov sídlí v Brně. Detašovaná pracoviště jsou již umístěna ve městech okresu Brno-venkov (Ivančice, Pohořelice, Rosice, Tišnov a Židlochovice).

Silné stránky okresu

- rozmach průmyslových zón
- významné podnikatelské subjekty se zahraničním kapitálem na území okresu
- značný počet kvalifikované pracovní síly
- nižší cena pozemků oproti městu Brnu, což také ovlivňuje vstup zahraničních investorů
- významná tranzitní funkce okresu
- dobrá dopravní dostupnost obyvatel okresu do krajského centra Brna
- sousedství s univerzitním městem Brnem, které je rovněž sídlem řady středních a vyšších odborných škol, tedy dostatečná kapacita škol v dojížďkové vzdálenosti

Slabé stránky okresu

- dlouhodobě podprůměrná úroveň mezd
- nedostatečná mobilita pracovní síly
- nerovnoměrné rozložení pracovních příležitostí na okrese
- větší vliv sezónní zaměstnanosti na trh práce

Tab. 13: Charakteristika mikroregionů v okrese Brno-venkov k 31. 12. 2017

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Ivančice	493	206	287	25	130	94	3
Kuřim	461	216	245	19	94	426	3,1
Pohořelice	425	216	209	15	108	557	4,5
Rosice	534	272	262	16	98	321	3,2
Šlapanice	1 075	479	596	66	162	1026	2,4
Tišnov	839	440	399	51	217	270	4,3
Židlochovice	726	352	374	29	121	295	3,4
<i>uchazeči z jiných okresů</i>	138	61	77	21	13	1643	-
Okres Brno-venkov	4 691	2 242	2 449	242	943	4 632	3,3

Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2017

Okres Brno-venkov se skládá z následujících mikroregionů:

Ivančicko

Ivančicko je průmyslově - zemědělským regionem, který byl stejně jako sousední region Rosicko v minulosti postižen útlumem hornictví. K tomu se přidává dlouhodobě horší dopravní obslužnost, zejména málo intenzivní napojení na Brno a malý počet významnějších zaměstnavatelů. Nemalý vliv na stav nezaměstnanosti v tomto regionu má i sousedství s okresy Znojmo a Třebíč, což jsou okresy s vyšší podílem nezaměstnaných osob než okres Brno-venkov. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem byla v roce 2017 Nemocnice Ivančice. V Oslavanech je významný zaměstnavatel společnost Metaldyne Oslavany spol. s r.o. a Strojírna Oslavany, spol. s r.o. K 31. 12. 2017 bylo v celém mikroregionu evidováno 493 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 3,0 %.

Kuřimsko

Naopak Kuřimsko je průmyslovým regionem s jednou nejnižších úrovní nezaměstnaností v kraji. Na trhu práce se kladně projevuje přítomnost většího počtu středních a velkých zaměstnavatelů a dobré dopravní spojení s Brnem. V Kuřimi sídlí nejvýznamnější zaměstnavatel v okrese Brno-venkov, společnost Tyco Electronics Czech (výrobce elektrosoučástí pro automobilový průmysl). Ve Veverské Bítýšce sídlí výrobce zdravotnických a hygienických výrobků společnost Hartmann - Rico, a.s. Dalším významným zaměstnavatelem v mikroregionu je akciová společnost Slévárna Kuřim a výrobce nástrojových brusek společnost Walter s.r.o. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 461 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 3,1 %.

Pohořelicko

Pohořelicko má průmyslově - zemědělský charakter i proto, že se jedná o vinařskou oblast. Pro zaměstnanost na území mikroregionu mělo významnou roli vybudování průmyslové zóny Pohořelice - Dolní Štignary. Tato skutečnost kladně ovlivňuje situaci na trhu práce v celém regionu, i přesto je však tento mikroregion oblastí s nejvyšší nezaměstnaností v okrese Brno-venkov. Mezi významné zaměstnavatele patří firmy DHL Supply Chain s.r.o, papírenský výrobce CPI Moravia Books s.r.o. a francouzská společnost zabývající se lisováním a svařováním kovových dílů pro automobilový průmysl s. n. o. p. cz . V Branišovicích sídlí spediční společnost Cross Speed s.r.o. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 425 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 4,5 %.

Rosicko

Rosicko bylo v minulosti charakteristické především těžbou černého uhlí v Rosicko-oslavanské pánvi. Těžba však byla na počátku 90. let shledána nerentabilní a doly byly v roce 1992 uzavřeny. Těžební průmysl ustoupil do pozadí a největším zaměstnavatelem se stala strojírenská společnost METALPRES s.r.o. se sídlem v Zastávce u Brna. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 534 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 3,2 %.

Tišnovsko

Tišnovsko je průmyslovým regionem, který dříve patřil v rámci okresu Brno-venkov k oblastem s nižší nezaměstnaností. Na trhu práce se kladně projevuje přítomnost většího počtu středních a velkých zaměstnavatelů a dobré dopravní spojení s městem Brnem. Situace v mikroregionu se zhoršila od roku 2005, kdy bylo k tomuto mikroregionu přiřazeno 24 převážně menších obcí s vyšší mírou nezaměstnanosti z okresu Žďár nad Sázavou. Z významných zaměstnavatelů v okrese, kteří v tomto mikroregionu působí, lze uvést firmy: Siemens Electric Machines s.r.o. v Drásově, ČSAD Tišnov s.r.o. v Tišnově, Steinhauser s.r.o. v Tišnově. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 839 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 4,3 %.

Šlapanicko

Šlapanicko je regionem s velmi nízkou nezaměstnaností. Na trhu práce se kladně projevuje přítomnost většího počtu středních a velkých zaměstnavatelů a dobré dopravní spojení s Brnem. V roce 1996 byla založena v Modřicích průmyslová zóna CTP Project Incest, ve které mají sídlo nejvýznamnější zaměstnavatelé regionu, ale i Jihomoravského kraje. Mezi významné zaměstnavatele v Modřicích patří následující společnosti: IFE CR, IMI Norgren, akciová společnost Vodňanská drůbež a Kovolit, a.s. Mezi další významné zaměstnavatele regionu patří JULI Motorenwerk, s.r.o. se sídlem v Moravanech a společnost Českomoravský cement, a.s. se sídlem v Mokrém-Horákov. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 1 075 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 2,4 %.

Židlochovicko

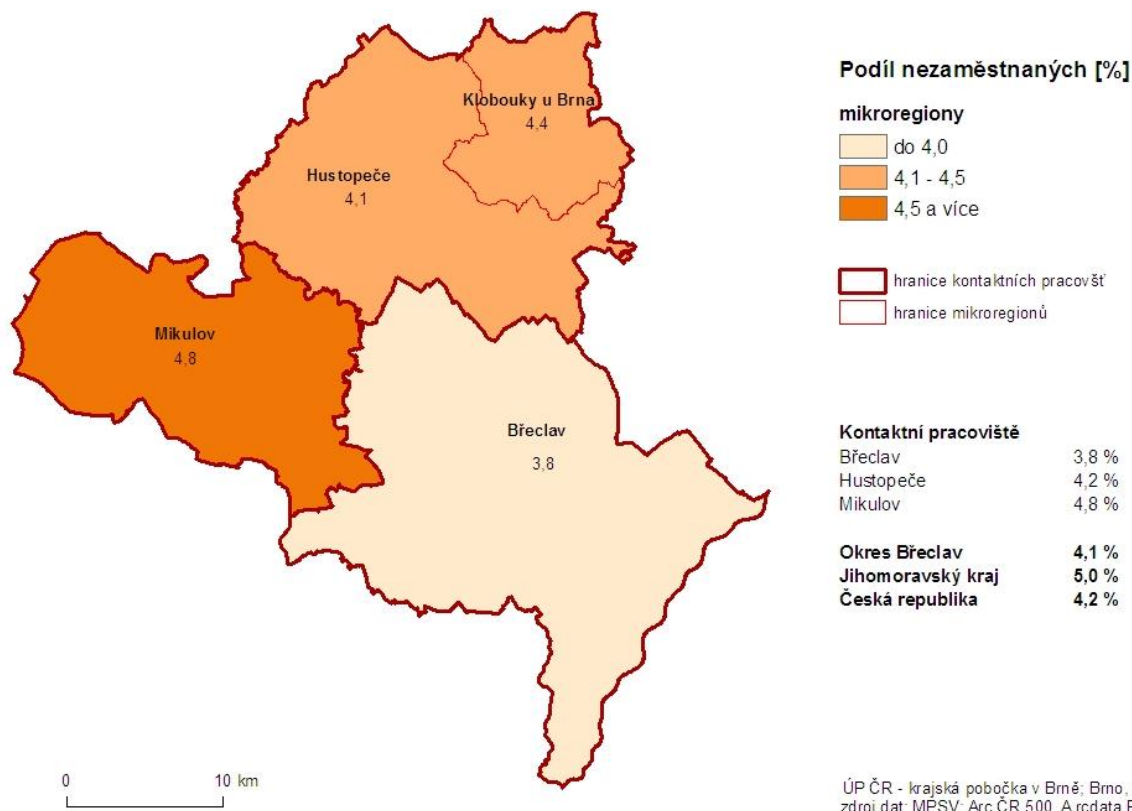
K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 726 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 3,4 %. Nejvýznamnější zaměstnavatel je výrobce pečárenských a cukrárenských výrobků společnost Karlova pekárna s.r.o. se sídlem v Židlochovicích.

Okres Břeclav

Okres má průmyslově-zemědělský charakter, dříve poměrně významný podíl zemědělské výroby na hospodářství okresu se však postupně snižuje. Nezaměstnanost zde v minulosti bývala vždy nad průměrem ČR a tvrdě se zde projevil i dopad hospodářské krize v letech 2009-2010, kdy drobní subdodavatelé zahraničních firem přišli o zakázky. Okres má však relativně výhodnou polohu při hlavních dopravních tazích do Rakouska a na Slovensko, což se v poslední době příznivě odráží v rozvoji podnikatelských aktivit a nabídce pracovních míst.

Za uplynulé čtyři roky se nezaměstnanost v okrese výrazně snížila. Průměrný podíl nezaměstnaných osob za rok 2017 dosáhl hodnoty 4,1 % a dostal se tak nejen pod krajský, ale dokonce i pod celorepublikový průměr. Na konci roku 2017 bylo v okrese Břeclav evidováno celkem 1336 volných pracovních míst. O každé z nich se tedy ucházelo 2,5 nezaměstnaných.

Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena třemi kontaktními pracovišti – Břeclav, Hustopeče a Mikulov.

Obr. 21: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v okrese Břeclav (průměr za rok 2017)

Silné stránky okresu

- fungující spolupráce mezi obcemi (mikroregiony)
- existence nově vybudovaných průmyslových zón
- významný podíl malého a středního podnikání
- tradice vinařství a ovocnářství

Slabé stránky okresu

- nesoulad mezi profesní kvalifikační strukturou nabídky a poptávky na trhu práce
- nízká kvalifikace pracovních sil
- nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva
- nedostatečná dopravní síť a dopravní dostupnost mezi malými obcemi

Tab. 14: Charakteristika mikroregionů v okrese Břeclav k 31. 12. 2017

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Břeclav	1 671	874	797	75	266	738	4
Hustopeče	760	418	342	49	157	205	3,9
Mikulov	741	394	347	23	159	291	5,4
Klobouky u Brna	197	95	102	14	38	69	4
<i>uchazeči z jiných okresů</i>	11	7	4	24	2	33	-
Okres Břeclav	3 380	1 788	1 592	185	622	1336	4,3

Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2017

Břeclavsko

Z hlediska odvětví poskytuje nejvíce pracovních míst v okrese odvětví obchodu, dále pak zpracovatelský průmysl a odvětví stavebnictví. Největší průmyslový podnik břeclavského regionu s více než polovinou produkce určenou pro export je akciová společnost Gumotex, která zaměstnává okolo 1 tisíce pracovníků. Dalším významným zaměstnavatelem regionu je Nemocnice Břeclav, dále pak výrobce výtahů a eskalátorů OTIS, či společnost BORS Břeclav zabývající se automobilovou dopravou. Zaměstnavatelé ze zemědělských firem a družstev řeší situaci na trhu práce se zaměstnanci tak, že je vždy ke konci roku propouštějí, posílají na úřad práce a s příchodem jarních měsíců je opětovně přijímají do zaměstnání na sezónní zemědělské práce. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 1 671 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 4,0 %.

Hustopečsko

Hustopečsko má průmyslově - zemědělský charakter. Vzhledem ke geografické poloze regionu a dojezdovým vzdálenostem je v mikroregionu silná i vrstva živnostníků zabývajících se prvovýrobou a službami. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem regionu je MOSS logistics s.r.o. zabývající automobilovou dopravou. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 760 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 3,9 %.

Kloboucko

K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 197 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 4,0 %. Nejvýznamnější zaměstnavatel je výrobce plastových oken PRAMOS, a.s.

Mikulovsko

Mikulovsko má vzhledem ke specifickému postavení v rámci okresu Břeclav tradičně nejvyšší nezaměstnanost. Tato situace je dána i tím, že jde o region s relativně významnou zaměstnaností v odvětví zemědělství, což se odráží v zaměření podnikatelských aktivit. Vzhledem k přírodním podmínkám je v regionu rozšířené pěstování vinné révy a její

následné zpracování. Na tuto oblast podnikání je úzce navázána i agroturistika, další aktivity v oblasti cestovního ruchu a rozvoj služeb s ním spojených. Ve výše uvedených případech však jde převážně o sezonní aktivity, které významně ovlivňují nezaměstnanost pouze v některých obdobích kalendářního roku. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem je rakouská společnost na výrobu kabelů a kabelových svazků Gebauer a Griller Kabeltechnik. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 741 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 5,4 %.

Okres Hodonín

Okres Hodonín patří úrovni nezaměstnanosti k nejvíce postiženým okresům v rámci celé ČR. Do roku 2014 byl okresem s nejvyšší průměrnou hodnotou podílu nezaměstnaných osob v Jihomoravském kraji, až v roce 2015 byl „předstižen“ okresem Znojmo. V roce 2017 dosáhl podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu 15-64 let průměrné roční hodnoty 6,4 % (kraj 5,0 %, ČR 4,2 %), což je sedmá nejvyšší úroveň nezaměstnanosti v rámci ČR.

Okres Hodonín je zároveň charakterizován relativně vysokým počtem uchazečů na jedno pracovní místo, na konci roku 2017 tento poměr činil 4,8 osob, což je vysoko nad krajským (2,2) i celorepublikovým průměrem (1,3)). Tato situace je dána zejména historickým vývojem, kdy zde po roce 1989 zanikla řada významných zaměstnavatelů a v současné době investoři nejeví o tuto oblast příliš velký zájem díky okrajové poloze regionu. Nezanedbatelným faktorem je také poměrně vysoký počet občanů Slovenska na místním pracovním trhu, kteří využívají možnosti denní dojíždky a konkurují tak domácí pracovní síle. Úroveň nezaměstnanosti v okrese Hodonín je také výrazně ovlivňována průběhem sezónních prací v zemědělství. Nejvíce volných míst bývá proto hlášeno v letních měsících.

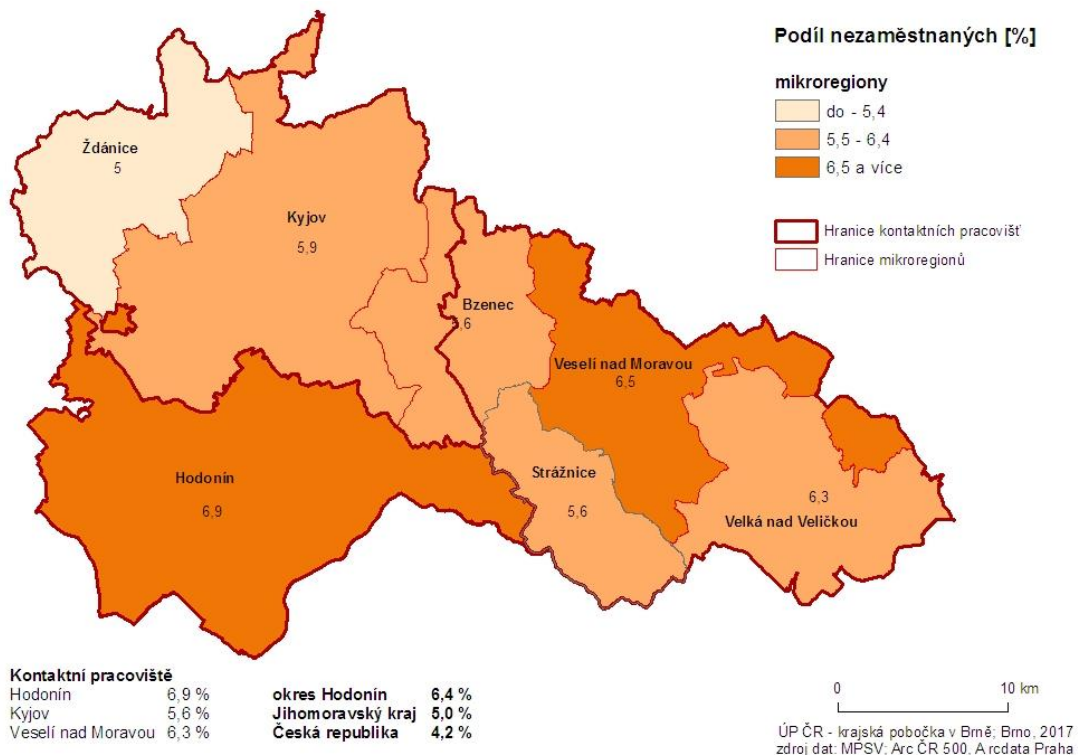
Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena třemi kontaktními pracovišti: v Hodoníně, Kyjově a ve Veselí nad Moravou.

Silné stránky okresu

- blízkost dálnice D2 a hustá síť dopravní infrastruktury (ovšem jen pro část území)
- vysoká podpora zvyšování zaměstnanosti z národních i evropských zdrojů
- příhodné podmínky pro zemědělství
- tradice průmyslové výroby

Slabé stránky okresu

- okrajová příhraniční poloha regionu a horší dopravní dostupnost části území
- nadprůměrná nezaměstnanost
- na rozlohu okresu atypicky vysoký počet obyvatel, a tudíž i vysoká pracovní síla, pro kterou v periferním regionu republiky trh práce negeneruje dostatek pracovních příležitostí
- sezónnost trhu práce
- nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva
- nízká úroveň mezd

Obr. 22: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v okrese Hodonín (průměr za rok 2017)

Tab. 15: Charakteristika mikroregionů v okrese Hodonín k 31. 12. 2017

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Bzenec	443	229	214	19	87	218	5,2
Hodonín	2 784	1 487	1 297	91	581	539	6,7
Kyjov	1 449	767	682	65	279	247	5,8
Strážnice	280	156	124	11	42	55	5,7
Veselí nad Moravou	967	487	480	30	222	108	6,2
Velká nad Veličkou	347	193	154	12	80	167	6,3
Ždánice	281	135	146	17	60	15	4,6
<i>uchazeči z jiných okresů</i>	25	20	5	43	6	15	-
Okres Hodonín	6 576	3 474	3 102	288	1 357	1364	6,2

Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2017

Bzenecko

V mikroregionu Bzenecka je soustředěno několik středně velkých i velkých firem. Největší zaměstnavatelem je výrobce automobilových konektorů společnost AVX Czech Republic, která je zároveň druhý největší zaměstnavatel okresu. Mezi významné zaměstnavatele v mikroregionu patří konzervářská společnost PIKA a.s., výrobce plastových výrobků společnost WMW a.s. a výrobce zahradního kovového nábytku společnost UNIKOV Steel. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 443 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 5,2 %.

Hodonínsko

Hodonínsko je průmyslový mikroregion s významnou zemědělskou produkcí a vysokou hustotou zalidnění. Pro sídelní strukturu je typický častý výskyt městysů a velkých obcí s několika tisíci obyvateli. Hodonínsko bylo ze všech regionů v okrese nejvíce postiženo restrukturalizací hospodářství. V Hodoníně a okolí byla v minulosti nezvykle vysoká koncentrace zaměstnavatelů s několika stovkami, příp. i více než tisícem zaměstnanců. Tyto podniky však během poměrně krátké doby buď zanikly, nebo prošly radikálním snížením stavů zaměstnanců a do dnešní doby za ně nevznikla adekvátní náhrada vytvořením obdobného počtu volných míst v jiných odvětvích. V současné době mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu Hodonín patří společnost VAG s.r.o., Jednota spotřební družstvo Hodonín, Nemocnice TGM Hodonín, Delimax, a.s. Groz-Beckert Czech s.r.o., The Candy Plus Sweet Factory, s.r.o. a MND Drilling&Services, a.s. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 2 784 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 6,7 %, což je nejvyšší hodnota v rámci celého okresu Hodonín a zároveň třetí nejvyšší hodnota v rámci Jihomoravského kraje (po mikroregionech Vranovska a Znojemska v okrese Vyškova).

Kyjovsko

Kyjovsko je průmyslově - zemědělský region vyplňující severní část okresu. Většina ekonomických aktivit je soustředěna do osy Kyjov - Bzenec podél hlavní silnice protínající tento region. Na okresní poměry relativně nízkou nezaměstnanost vykazuje samotné město Kyjov (5,0 %). Na druhou stranu na území mikroregionu se nachází obce, kde podíl nezaměstnaných osob je více než 8 % (Skalka, Mouchnice a Stavěšice). Nejvýznamnějším zaměstnavatelem v mikroregionu je Nemocnice Kyjov. Významným zaměstnavatelem je také společnost Vetropack Moravia Glass, a.s. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 1 449 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 5,8 %.

Strážnicko

Strážnicko je mikroregionem s relativně významným zastoupením zemědělství. Význam zemědělství je však v posledních letech menší, než tomu bývalo dříve. Ekonomickým centrem je město Strážnice. Sídli zde největší podniky. Největším zaměstnavatelem na Strážnicku je Šohaj Strážnice, a. s., který působí v oblasti textilní výroby. Také druhý největší zaměstnavatel, zemědělský podnik Žerotín, a.s., sídlí ve Strážnici. V Mikroregionu se nachází pouze 3 obce – Radějov, Strážnice, Tvarožná Lhota. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 280 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 5,7 %.

Veselsko

Veselí nad Moravou je průmyslový mikroregion s relativně významným zastoupení zemědělství. Mikroregion se nachází ve východní části okresu, do něhož zasahuje horská část Bílých Karpat. Jako výhoda se projevuje existující přirozená spádovost obcí na sousední hospodářsky silnější Uherskohradištsko. Na Veselsku je většina hospodářských aktivit soustředěna do samotného města Veselí nad Moravou a do dvou významnějších sídel – do Moravského Písku a Blatnice pod Svatým Antonínkem. V současné době mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu Veselsko patří společnost Z-Group Steel Holding, a.s., STIVAL Automotive s.r.o. a EUROTEC, k.s. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 967 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 6,2 %.

Veličsko

Veličsko je mikroregionem ležící v nejvýchodnější části okresu Hodonín, do něhož zasahuje horská část Bílých Karpat. Veličsko díky své odlehlosti a částečně i velké závislosti na jednom zaměstnavateli (Kordárna Plus a.s.), mívá spolu s Hodonínem a Veselskem v rámci okresu největší problémy s nezaměstnaností. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 347 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 6,3 %.

Ždánicko

Nejnižší nezaměstnanost v rámci okresu vykazuje mikroregion Ždánicko. Tato situace je z větší míry způsobena vyjížděnou pracovní síly do města Brna. Občané z tohoto mikroregionu tradičně ve velké míře denně dojíždějí za prací do krajského města. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 281 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 4,6 %. Nejvýznamnější zaměstnavatelé regionu jsou společnosti NAREX Ždánice a STAR TECHNIK, s.r.o.

Důvody vysokého podílu nezaměstnaných ve výše uvedených regionech okresu Hodonín lze nejspíše spatřovat v jejich relativně významném zastoupení zemědělství ve struktuře národního hospodářství – toto provází víceméně všechny výše uváděné mikroregiony. Dalším důvodem je značný úbytek pracovních příležitostí v souvislosti s restrukturalizací hospodářských odvětví sahající do devadesátých let minulého století, a to především ve spádových centrech – Kyjově a zejména Hodoníně, kam byli obyvatelé z mikroregionů léta zvyklí dojíždět za prací.

Okres Vyškov

Okres Vyškov je nejmenším okresem kraje a zároveň okresem s nejnižší hodnotou podílu nezaměstnaných osob v Jihomoravském kraji v posledních čtyřech letech. Podíl nezaměstnaných osob se trvale pohybuje výrazně pod celokrajským i pod celorepublikovým průměrem. V roce 2017 dosáhl průměrné roční hodnoty 3,0 % (krajský průměr byl 5,0 %, celorepublikový 4,2 %).

Okres těží z blízkosti a dobré dopravní dostupnosti Brna, kam řada obyvatel za prací dojíždí, a také z výhodné polohy na křížení hlavních dopravních tahů na Ostravu a na Zlín, která přilákala řadu investorů. Díky tomu je v okrese nabízeno poměrně velké množství pracovních míst. Počet uchazečů na jedno pracovní místo dosahoval na konci roku 2017 hodnoty 1,6 osob.

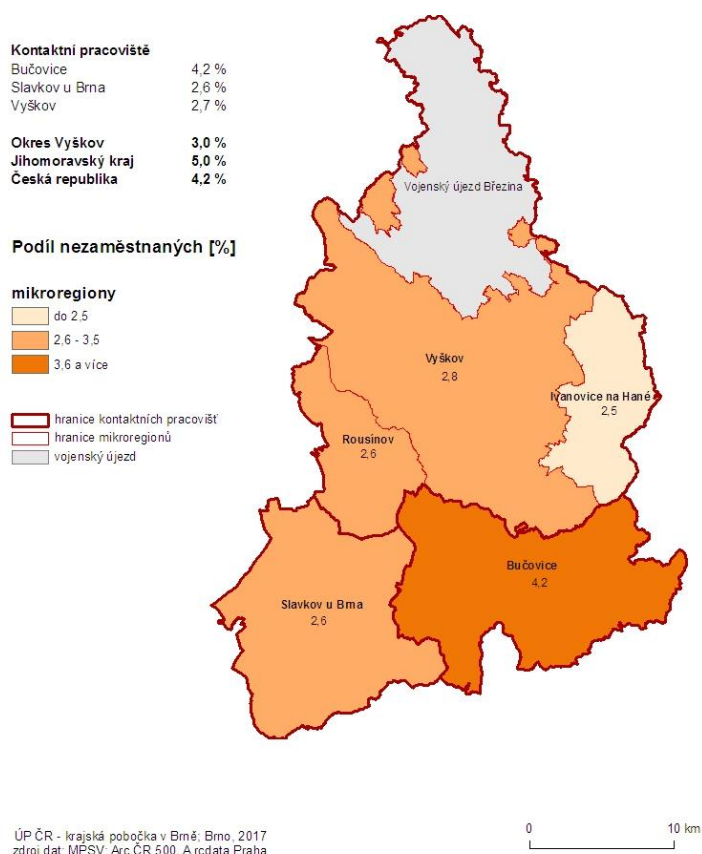
Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena třemi kontaktními pracovišti: v Bučovicích, Slavkově a Vyškově.

Silné stránky okresu

- ve struktuře zaměstnavatelů nepřevažuje výrazně jeden obor
- na zaměstnanosti v okrese Vyškov se podílejí především drobné a středně velké firmy
- výborná poloha okresu, kterým prochází páteřní komunikace D1

Slabé stránky okresu

- poměrně nízká úroveň mezd

Obr. 23: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 let v okrese Vyškov (průměr za rok 2017)

Tab. 16: Charakteristika mikroregionů v okrese Vyškov k 31. 12. 2017

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Bučovice	450	207	243	13	87	71	4
Ivanovice na Hané	100	50	50	2	20	47	2,3
Rousínov	128	60	68	4	26	269	2,1
Slavkov u Brna	435	189	246	15	87	202	2,6
Vyškov	696	353	343	16	165	501	2,5
<i>uchazeči z jiných okresů</i>	7	4	3	13	2	74	-
Okres Vyškov	1 816	863	953	63	387	1164	2,8

Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2017

Bučovicko

Je jediným dlouhodobě problematickým mikroregionem okresu. Za hlavní příčinu tohoto stavu je možno označit minimum středních a velkých zaměstnavatelských subjektů v této části okresu a dále pak kvalifikační strukturu uchazečů o zaměstnání. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 450 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 4,0 %. Významným zaměstnavatelem v této části okresu je textilní výrobce DINA – HITEK, spol. s r.o. v Bučovicích. Další významní zaměstnavatelé sídlí v průmyslové zóně v Brankovicích, a to výrobce bezpečnostních komponentů do automobilů EMS-PATVAG s.r.o. a výrobce lahůdek společnost KOKR BRANKOVICE, s.r.o.

Ivanovicko

K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 100 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,3 %. Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu patří výrobce veterinárních výrobků společnost Bioveta, a.s, dalším významným zaměstnavatelem mikroregionu je výrobce komponentů do motorových vozidel společnost Fischer automotive systems s.r.o.

Rousínovsko

Hospodářské aktivity na území mikroregionu Rousínov jsou do značné míry podmíněny charakterem a socioekonomickými podmínkami zdejšího území. V mikroregionu má sídlo vedle malých a středních firem (tj. podniku do 250 pracovníků) i jeden větší podnik. V mikroregionu totiž sídlí nejvýznamnější zaměstnavatel okresu Vyškov, výrobce výherních automatů a herních systémů – firma European Data Project (EDP), která na konci roku 2016 zaměstnávala přes tisíc pracovníků (v Rousínově má výrobní závod, sídlí v Komořanech u Vyškova). Dalším důvodem nízké nezaměstnanosti mikroregionu je jeho dobrá poloha v rámci Jihomoravského kraje. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 128

uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,1 % (tj. nejnižší hodnota v rámci Jihomoravského kraje).

Slavkovsko

Slavkovsko je průmyslový mikroregion s relativně výrazným zastoupením zemědělství. Mikroregion se nachází v jižní části vyškovského okresu. Většina ekonomických aktivit je soustředěna do města Slavkov u Brna. Na stabilizaci zaměstnanosti se i nadále podílejí společnost Lohmann & Rauscher, s.r.o., Liko-S, a.s., Pegas - Gonda s.r.o., Devro s.r.o., ViskoTeepak, s.r.o., Chemis engine a.s. a EMP s.r.o. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 390 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,4 %.

Vyškovsko

Největším zaměstnavatelským subjektem na Vyškovsku je již výše zmíněná společnost European Data Project s.r.o. v Komořanech. K největším zaměstnavatelům v okrese Vyškov v nevýrobní sféře stále patří Nemocnice s poliklinikou ve Vyškově a Ministerstvo obrany ČR – vojenské útvary se sídlem ve Vyškově - Dědicích. V mikroregionu Vyškov se nachází několik průmyslových zón. Ve městě Vyškov se nacházejí tři průmyslové zóny, kde mají svá sídla následující společnosti: Lear Corporation Czech Republic s.r.o., Fritzmeier s.r.o., HESTEGO a. s., BKR ČR s.r.o, STAEG, spol. s r.o., Böttcher ČR, k. s., SMC Industrial Automation CZ, s.r.o. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 696 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,5 %.

Okres Znojmo

Okres Znojmo bylo v roce 2017 okresem s nejvyšší hodnotou podílu nezaměstnaných osob v Jihomoravském kraji (6,7 %), a zároveň šestou nejvyšší úrovní nezaměstnanosti mezi okresy ČR. Patří dlouhodobě mezi nezaměstnaností nejvíce postižené okresy zejména díky své geografické vzdálenosti od významných center a nedostatečné dopravní infrastruktuře, která limituje možnosti denní dojížděky za prací.

Trh práce v okrese Znojmo je nevyvážený a má výrazně sezónní charakter s velkými výkyvy v zaměstnanosti. V regionu je nedostatek větších zaměstnavatelů a v ekonomice a zaměstnanosti hraje stále významnou roli zemědělská výroba a navazující zpracovatelský průmysl. Průmysl je koncentrován do Znojma a jeho blízkého okolí. Nedostatek pracovních příležitostí je zejména v okrajových mikroregionech Vranovska a Hrušovanska, kde se rovněž nejvíce projevuje sezónnost. Řada místních občanů vyjíždí za prací do blízkého Rakouska, ale v převážné míře se jedná pouze o pomocné sezónní práce v zemědělství a ve službách. V důsledku toho patří okres Znojmo k okresům s nejvyššími sezónními výkyvy v úrovni zaměstnanosti resp. nezaměstnanosti v rámci celé ČR. Počet uchazečů na jedno nahlášené pracovní místo v okrese Znojmo dosahoval k 31. 12. 2017 hodnoty 5,5 osob.

Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena čtyřmi kontaktními pracovišti: v Hrušovanech nad Jevišovkou, Moravském Krumlově, Vranově nad Dyjí a Znojmě.

Silné stránky okresu

- sousedství s Rakouskem

Slabé stránky okresu

- geografická vzdálenost od větších center
- špatná dopravní infrastruktura a špatná dostupnost velké části regionu
- sezónnost trhu práce
- nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva
- nadprůměrná nezaměstnanost

Obr. 24: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v okrese Znojmo (průměr za rok 2017)

Tab. 17: Charakteristika mikroregionů v okrese Znojmo k 31. 12. 2017

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Hrušovany nad Jevišovkou	522	243	279	14	65	135	6,6
Míroslav	244	125	119	8	36	34	5,2
Moravský Krumlov	486	237	249	13	86	18	4,7
Vranov nad Dyjí	311	129	182	9	45	28	9,1
Znojmo	3 437	1 783	1 654	120	455	702	6,9
<i>uchazeči z jiných okresů</i>	23	13	10	37	5	0	-
Okres Znojmo	5 023	2 530	2 493	201	692	917	6,7

Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2017

Hrušovansko

Region Hrušovany nad Jevišovkou patří v rámci kraje k nejproblémovějším. Dopravní obslužnost je nedostatečná, zvláště v okrajových oblastech, které jsou odkázány na silniční dopravu. Ta je vzhledem k velké vzdálenosti mezi obcemi neefektivní a přepravci ji trvale redukují. Velkou výhodou je doprava železniční, neboť mikroregionem prochází trať Znojmo-Břeclav a Znojmo-Brno. Ve srovnání s Vranovskem je zde situace po transformaci zemědělství příznivější. Bývalý Státní statek Znojmo (dříve největší zaměstnavatel okresu) se rozpadl na řadu nových zemědělských subjektů, které zaměstnaly značnou část uvolněných pracovníků. Hlavním odvětvím regionu je zemědělství, které ovlivňuje svou sezonností také místní průmysl, orientovaný na zpracování zemědělských produktů – tj. průmysl cukrovarnický a konzervářský. S produkcí je úzce spjata také činnost přepravních společností. Jedním z největších zaměstnavatelů mikroregionu jsou např. Moravskoslezské cukrovary a.s. v Hrušovanech nad Jevišovkou, které zaměstnávají v době sezony až 300 zaměstnanců (stálých zaměstnanců je cca 180), firma VAPAS a.s., Hrušovany nad Jevišovkou, která v době sezony zaměstnává až 400 zaměstnanců. V menší míře je v regionu zastoupen průmysl stavebních hmot, dřevozpracující, kovoobráběcí a elektro průmysl. V současnosti již dochází k navýšení stálých pracovních míst.

Díky své poloze blízkosti rakouských hranic roste v regionu podíl soukromých firem, jejichž předmětem podnikání je obchod, služby a pohostinství čerpající z potenciálu zahraniční klientely. Řada místních občanů vyjíždí za prací do blízkého Rakouska. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 522 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob, který byl v rámci okresu (i kraje) druhý nejvyšší, dosáhl hodnoty 6,6 %.

Mirotlavsko

Malý region při hlavní dopravní komunikaci spojující Znojmo s Brnem. Poměrně výhodná dopravní poloha umožňující dojíždět za prací do krajského města i do větších hospodářských center okresu Brno-venkov (např. Ivančice, Pohorelice) způsobuje, že nezaměstnanost je v tomto mikroregionu na okresní poměry nízká, je dokonce nižší než na vlastním Znojemsku. K datu 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 244 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 5,2 %.

Moravskokrumlovsko

S nejnižší nezaměstnaností v rámci okresu Znojmo se můžeme setkat v regionu Moravský Krumlov. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 486 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 4,7 %. Moravský Krumlov je po okresním městě druhým nejvýznamnějším hospodářským centrem okresu. Ve městě samotném však ubývá pracovních příležitostí. Nedaří se přivést investory, kteří by vytvořili nová pracovní místa. Významnou roli hraje sousedství regionu s okresem Brno-venkov a rovněž i možnost dojíždět ze severních částí regionu za prací do Brna. Nejvýznamnější zaměstnavatel je spotřební družstvo Jednota Moravský Krumlov. Dalším důležitým zaměstnavatelem je výrobce netkaných textilií RETEX a.s. a výrobní závod společnosti PBS INDUSTRY, a.s.

Vranovsko

V mikroregionu Vranovsko se na trhu práce výrazně projevuje vliv sezónnosti, v důsledku čehož podíl nezaměstnaných osob je o třetinu nižší v letních měsících než v měsících

zimních. Jedná se o trvale problémovou část okresu. V jižní části regionu se rozkládá Národní park Podyjí, který svými striktními ochrannými předpisy neumožňuje rozvoj dalšího průmyslu ani podnikání v této oblasti. Trh práce je jednostranně orientován na zemědělství, lesnictví a v letním období i na cestovní ruch v oblasti Vranovské přehrady. Nově vytvářené pracovní příležitosti jsou až na malé výjimky pouze sezónního charakteru. V oblasti není rozvinut téměř žádný průmysl. Pracovní příležitosti v sousedním regionu Rakouska jsou většinou krátkodobého sezónního charakteru. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 311 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 9,1 %. Jedná se o mikroregion, v němž v rámci Jihomoravského kraje je úroveň nezaměstnanosti nejvyšší. V rámci obcí Jihomoravského kraje leží na Vranovsku šest obcí, ve kterých je podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2017 vyšší než 14 % (Stálky, Uherčice, Zálesí, Vysočany).

Znojensko

I přes vysokou nezaměstnanost je Znojensko mikroregionem s nejvyšší hospodářskou a sociální úrovní v rámci okresu. Tato je ovlivňována zejména městem Znojmem, které představuje přirozené centrum regionu s nejvíce pracovními příležitostmi v průmyslu, stavebnictví, obchodě i ve službách. Velká přednost pro budoucí rozvoj této části okresu spočívá v jeho výhodné poloze na příjezdu do České republiky. Ze své polohy, zejména z pohledu mezinárodního, může znojenský region do budoucna více získávat. Jedná se především o pracovní příležitosti ve službách a cestovním ruchu zaměřené z velké části na zahraniční klientelu. Mnoho pracovních míst již v příhraniční části regionu vzniklo; řada podnikatelských aktivit je zaměřena na poskytování služeb zejména rakouským občanům. K 31. 12. 2017 bylo v mikroregionu evidováno celkem 3 437 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 6,9 %. V současné době mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu Znojmo patří společnost Saint-Gobain Adfors CZ, Nemocnice Znojmo, Laufen CZ, EGSTON SYSTEM ELECTRONIC, spol. s r.o. a Tamura-Europe-Limited.

Společným znakem mikroregionu Znojensko je především sezonnost prací, a to téměř ve všech odvětvích výrobního i nevýrobního charakteru. Nedochozí k příchodu nových investorů, kteří by mohli pozitivně ovlivnit míru nezaměstnanosti. Některé obce se potýkají s nedostatečnou dopravní obsluhností – lidé nemohou migrovat za prací do větších měst, popř. do sousedních regionů. Osoby samostatně podnikající vytvářejí pracovní místa především pro svou osobu a mnohdy pouze na sezonu. Vliv na rozdílnost ve výši nezaměstnanosti pak mají také SÚPM a VPP, která jsou uzavírána v mikroregionu Znojenska sice v hojné míře, nicméně se jedná opět především o místa sezonní.

Nejhorší situace na trhu práce je v oblasti ležící východně od města Znojma (okolí obce Jaroslavice). Jedná se oblast s převažující zemědělskou produkcí a převažujícím sezónním zaměstnáním. Částečně jsou obyvatelé zaměstnáváni v mikroregionu Hrušovany nad Jevišovkou, s níž tato oblast sousedí. I zde jsou především zemědělské popř. stavební činnosti vykonávány v době sezony. Velký podíl na zaměstnanosti v této lokalitě má bezprostřední blízkost hranic, kdy se opět jedná o práci po dobu sezony.

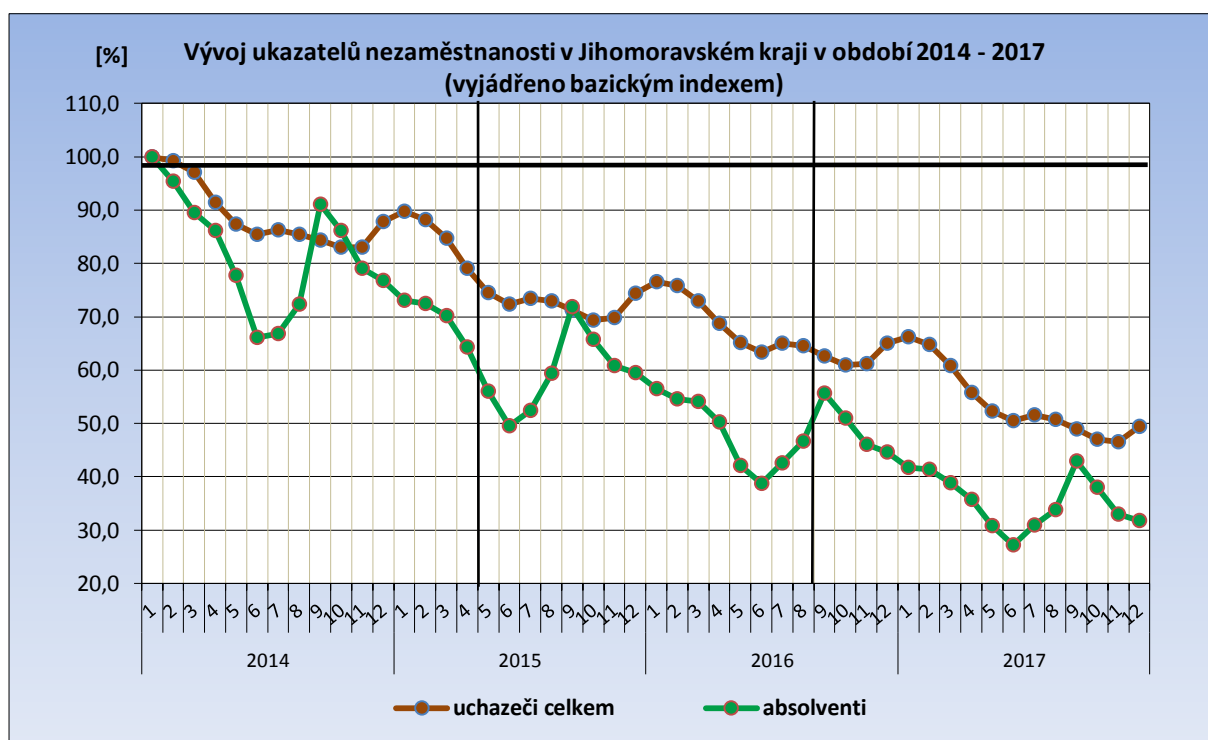
3 Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti

3.1 Problémové skupiny

K dlouhodobě obtížně umístitelným skupinám osob v Jihomoravském kraji vždy patřily osoby starší 50-ti let, dlouhodobě nezaměstnaní, nekvalifikovaní, zdravotně postižení a částečně také absolventi škol a mladiství. Tyto skupiny se mnohdy vzájemně prolínají a většina problémových uchazečů tak náleží k více skupinám současně.

Absolventi a mladiství

Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání tvořili v Jihomoravském kraji na konci roku 2017 absolventi škol a mladiství 4,2 % (1 554 osob), tento podíl byl o 1% vyšší než celorepublikový průměr. Z hlediska absolutního počtu došlo meziročně k poklesu počtu absolventů a mladistvých (o 634 osob, tj. o 30% jejich stavu ke konci roku 2016). Průměrný roční podíl absolventů a mladistvých na celkovém počtu uchazečů byl v roce 2017 4,3 %, tzn. o 0,4 procentního bodu nižší než v roce 2016.

Obr. 25: Vývoj ukazatelů nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji v období 2014 – 2017 (vyjádřeno bazickým indexem)

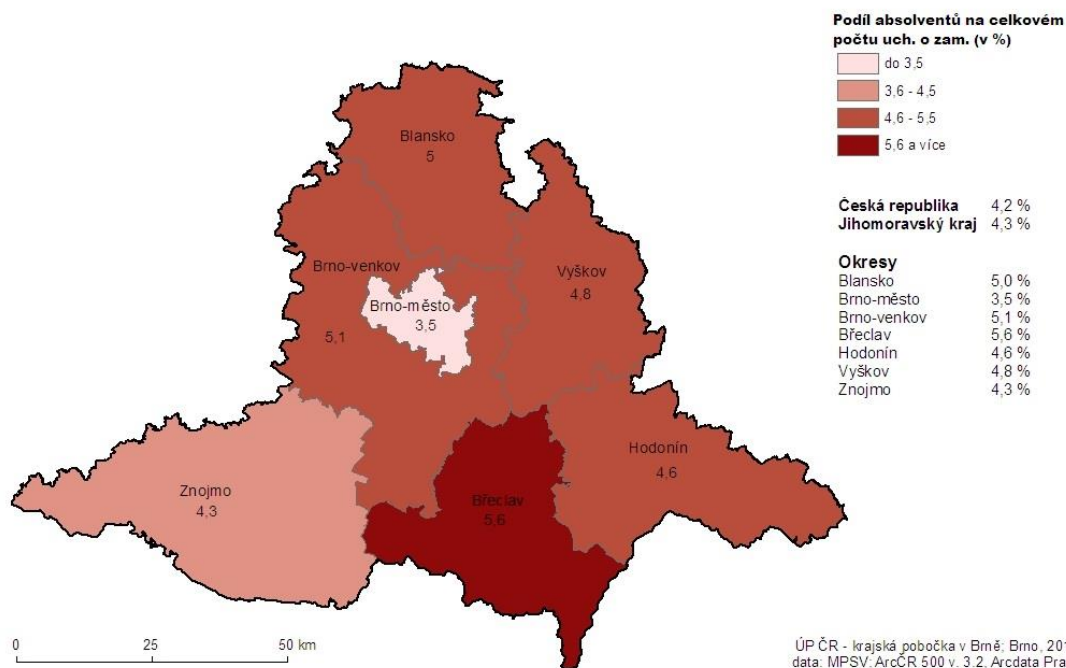
Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2017

V současné době se s uplatnitelností potýkají zejména absolventi bez jasné profesní profilace a bez dostatečných IT dovedností či jazykových znalostí, případně absolventi oborů, kterých školy produkují násobně více, než je trh práce schopen absorbovat, přičemž se jedná zejména o humanitní obory.

Z regionálního hlediska byl průměr v roce 2017, měřeno celkovým počtem, absolutně nejnižší počet absolventů evidován v okrese Vyškov (96 osob), nejvíce jich logicky bylo v Brně-městě (533 osob). Z hlediska relativního podílu absolventů na celkovém počtu uchazečů je však situace rozdílná, neboť nejnižší průměrnou roční hodnotu vykazoval okres Brno-město (3,4 %), naopak nejvyšší Břeclav (5,5 %). V případě okresu Brno-město má na nízkém podílu absolventů mezi uchazeči o zaměstnání rovněž vliv rostoucí počet společností zaměřených na poskytování strategických služeb, které často přijímají i osoby bez praxe (administrativní pracovníky, programátory, účetní).

PODÍL ABSOLVENTŮ NA CELKOVÉM POČTU UCHAZEČŮ O ZAMĚSTNÁNÍ

v Jihomoravském kraji v roce 2017 (roční průměr)

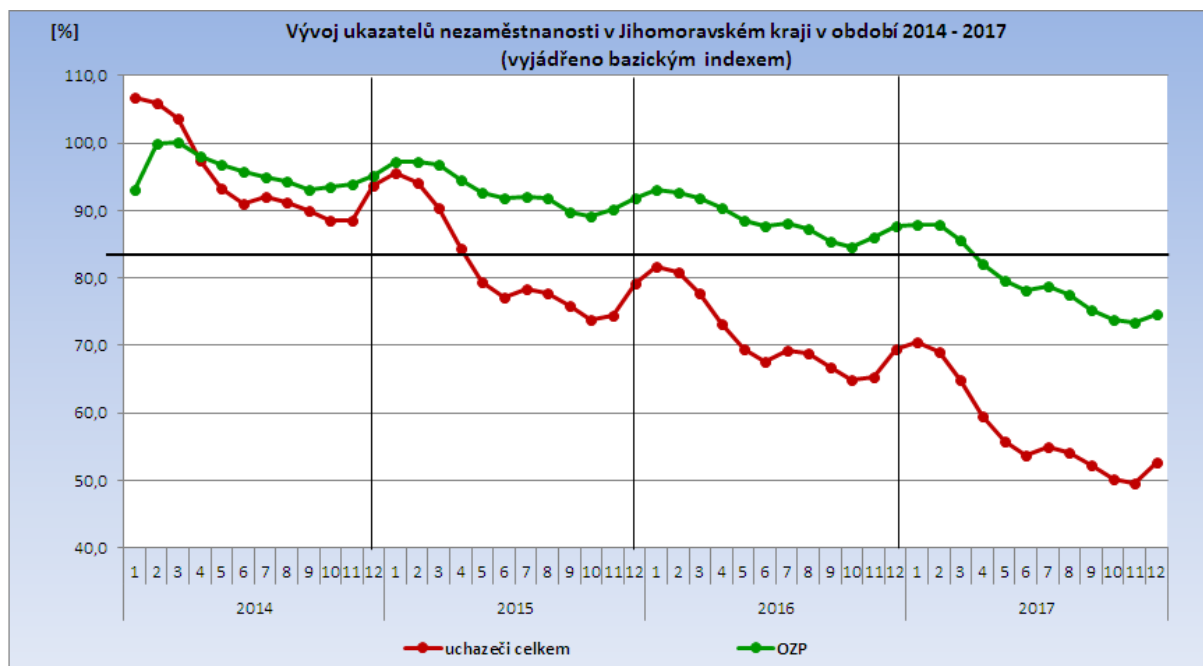
Obr. 26: Podíl absolventů na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji v roce 2017

Uplatnění mladých lidí na trhu práce se stále více dostává do popředí zájmu široké odborné veřejnosti ve všech evropských zemích. Známa skutečnost, že úroveň vzdělání je rozhodující pro uplatnění na trhu práce, se potvrzuje i u mladé generace vstupující na pracovní trh. Získání přinejmenším středního vzdělání s maturitou či v posledních letech i vysokoškolského vzdělání, se stává standardem pro mladé lidi. Bohužel však tento tlak na masové zvyšování kvalifikační úrovně s sebou na straně druhé přináší i snížení nároků na účastníky vzdělávání a tím také pokles výsledné kvality dosaženého vzdělání.

Zaměstnavatelé si pak často oprávněně stěžují na současnou úroveň absolventů, a to jak středních, tak vysokých škol.

Osoby se ZP

Počet uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením (dále OZP) se v posledních letech v Jihomoravském kraji příliš neměnil, pohybuje se kolem 7 tis. osob, avšak během roku 2017 se začal tento stav snižovat a na konci prosince 2017 bylo registrováno 6 058 uchazečů se zdravotním postižením, což bylo o 1055 osob méně než před rokem. Jejich podíl na celkové nezaměstnanosti však vzhledem k celkovému poklesu úrovně nezaměstnanosti meziročně vzrostl, a to o 1,7 p. b. (z 14,5 % na 16,2 %).

Obr. 27: Vývoj ukazatelů nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji v období 2014 - 2017 (vyjádřeno bazickým indexem)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2017

Z hlediska absolutního počtu osob je téměř čtvrtina OZP koncentrována do okresu Brno-město (24,5 %). Vysoký počet uchazečů se zdravotním postižením je také lokalizován v okrese Hodonín (22,4 %). Naopak nejméně osob z této skupiny je evidováno v okrese Vyškov (6,4 %).

Z hlediska podílu na celkové nezaměstnanosti je v případě osob se zdravotním postižením situace v jednotlivých okresech víceméně vyrovnaná. Výjimkou jsou okresy Brno-město, kde je lokalizován nejnižší podíl uchazečů OZP (11,2 %) a Znojmo s 13,7 %. Nejvyšší podíl je pak v okrese Blansko (22,8 %). Hodnota tohoto podílu za celý Jihomoravský kraj byla na konci roku 2017 16,2 % (na úrovni celé ČR tvoří OZP 16,4 % všech uchazečů o zaměstnání).

Mezi osobami se zdravotním postižením je na úřadech práce v JMK nejvíce evidováno osob invalidních v I. stupni invalidity (60,4 %). Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o osoby

s lehčími formami postižení, lze jim při cílené pomoci místo na trhu práce nalézt. Druhou významnou skupinou jsou invalidní osoby náležející do II. stupně invalidity (31,3 %). Ve struktuře osob se zdravotním postižením lze zaznamenat i některé odlišnosti ve zdravotním omezení podle pohlaví.

Tab. 18: Struktura OZP podle stupně zdravotního postižení v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2017

Území	Uchazeči OZP								
	celkem	ženy v %	muži v %	z toho osoba invalidní			z toho osoba zdrav. postižená		
				I. stupeň invalidity	II. stupeň invalidity	III. stupeň invalidity	plně invalidní	částečně invalidní	zdravotně znevýhodněná
Blansko	572	52,4	47,6	390	165	0	0	0	17
Brno-město	1485	54,4	45,6	871	419	4	0	0	191
Brno-venkov	943	54,3	45,7	525	365	2	1	1	49
Břeclav	622	51,1	48,9	393	172	1	0	2	54
Hodonín	1357	49,2	50,8	877	417	1	0	1	61
Vyškov	387	53,5	46,5	212	138	1	0	1	35
Znojmo	692	49,6	50,4	394	218	5	0	0	75
Jihomoravský kraj	6058	52,1	47,9	3662	1894	14	1	5	482

Pramen: Databáze OKpráce, ÚP ČR, 2017

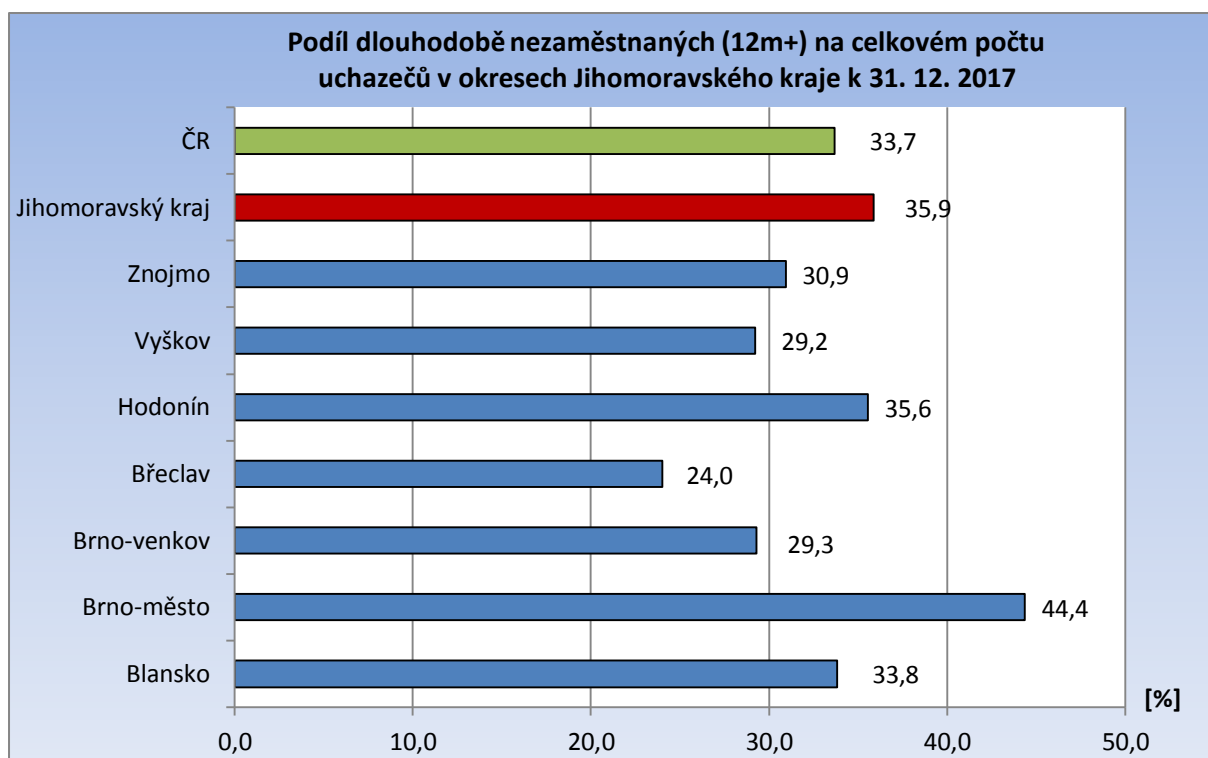
Z hlediska profesního uplatnění nachází osoby se zdravotním postižením práci v jednoduchých pracovních činnostech, které nejsou náročné fyzicky, mentálně ani smyslově. Mezi typy vhodných činností pro osoby s tělesným postižením se obecně řadí lehké či středně těžké manuální práce jakými jsou například: lepení papírových výrobků, zhotovení obalových materiálů, manipulace s nejrůznějšími materiály, měření a vyměřování, kreslení a zakreslování, stříhání, šití, rýsování, řezání a pilování různých materiálů, práce s ručním nářadím, montáž a demontáž různých součástí, popř. obsluha mechanických strojů, apod.

Uplatnění zdravotně handicapovaných uchazečů na trhu práce v Jihomoravském kraji je v současné době obtížné především z „kvalifikačních“ a osobních důvodů na straně uchazečů. Velká část těchto uchazečů má pouze základní vzdělání, což v kombinaci se zdravotním handicapem znamená, že na trhu práce jsou uplatnitelní jen stěží. Podpora ze strany státu, a to nejen finanční (§ 78 zákona o zaměstnanosti či zvýhodnění dodavatelů zaměstnávajících více než 50 % OZP dle zákona 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách) vytváří pro zaměstnávání OZP podmínky více než dobré a představuje pro řadu zaměstnavatelů významnou motivaci k rozvoji podnikání v této oblasti. Je však otázkou nakolik je tato masivní podpora (§ 78) skutečně efektivní – přestože totiž vynakládané prostředky na podporu zaměstnávání OZP prudce rostou, počet OZP v evidenci Úřadu práce se výrazněji nemění.

Dlouhodobě nezaměstnaní s délkou evidence nad 12 měsíců

Meziročně se podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu uchazečů v Jihomoravském kraji snížil, a to ze 39,5 % (ve 4. čtvrtletí 2016) na 35,8 % (ve 4. čtvrtletí 2017). V posledních letech můžeme sledovat postupné snižování tohoto podílu, ale stále nedosahuje hodnot, které jsme mohli pozorovat před nástupem hospodářské krize (pro porovnání: ve 4. čtvrtletí 2008 činil v kraji podíl dlouhodobě nezaměstnaných pouze 30,3 %). Nezaměstnaností delší než 12 měsíců jsou postiženy především osoby ve věku nad 50 let, dále uchazeči se základním vzděláním a osoby se zdravotním omezením.

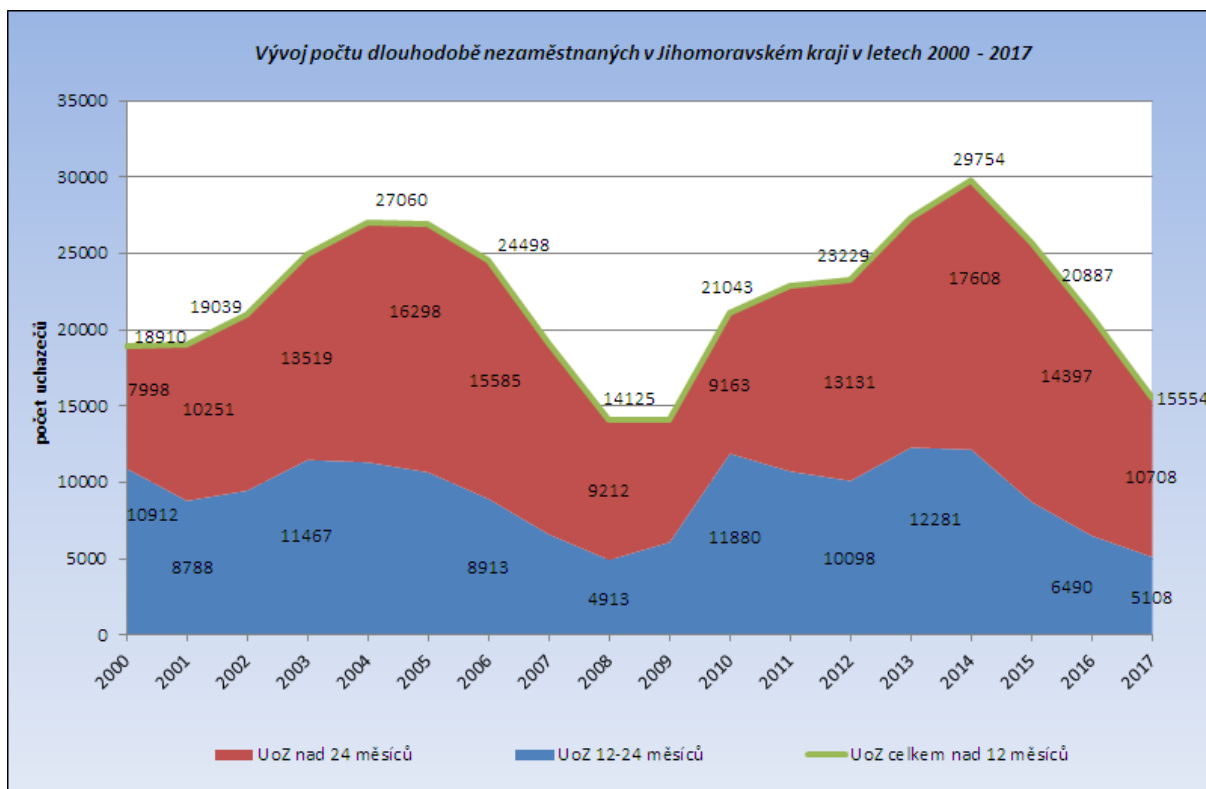
Více než dvě třetiny ze všech dlouhodobě nezaměstnaných jsou navíc v evidenci úřadu práce déle než dva roky (jedná se o 9 000 osob z celkového počtu 13 358 osob dlouhodobě nezaměstnaných, tedy o 69,5 %). Zhruba třetina těchto osob již přesáhla věk 50 let, třetina má pouze základní vzdělání, mnoho jich navíc současně spadá do některé z dalších ohrožených skupin na trhu práce (OZP, osoby pečující o děti do 15 let). Tito lidé se, často ne vlastní vinou, „vydělili ze společnosti“ a k možnosti najít nové pracovní uplatnění bývají často skeptičtí. S hledáním zaměstnání mívají negativní zkušenosti – zaměstnavatelé je často již předem považují za osoby nezaměstnatelné. Faktem ovšem zůstává, že část z nich o pracovní uplatnění příliš nestojí a v evidenci úřadu práce setrvává pouze z důvodů možnosti žádat o sociální dávky, což potvrzují počty dlouhodobě nezaměstnaných v okrese Brno – město v porovnání s počty z ostatních okresů Jihomoravského kraje. V okrese Brno – město je dlouhodobě nezaměstnaných 44,4%, v ostatních krajích se jejich počet pohybuje okolo 30%. V okrese Brno – město je mezi dlouhodobě nezaměstnanými pouze 29% uchazečů nad 55 let a jenom 22% OZP. Naopak počet uchazečů se základním nebo nižším vzděláním mezi dlouhodobě nezaměstnanými je v Brně-městě nadprůměrný (37,5%) a podobně je na tom i procentuální zastoupení uchazečů s exekucemi (32%). Ve všech ostatních okresech je situace opačná. Počet uchazečů nad 55 let se v ostatních krajích průměrně pohybuje okolo 37% a počet uchazečů OZP také kolem 37%. Dlouhodobě nezaměstnaní se základním nebo nižším vzděláním jsou v ostatních krajích průměrně zastoupeni 27% a uchazeči s exekucí dokonce pouze s 16%. Na těchto výrazných rozdílech mezi okresem Brno-město a zbytkem okresů Jihomoravského kraje lze vidět, že dlouhodobá nezaměstnanost je především problémem sociálním, na jehož řešení běžné nástroje aktivní politiky zaměstnanosti nestačí.

Obr. 28: Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12m+) na celkovém počtu uchazečů v okresech Jihomoravského kraje k 31. 12. 2017

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2017

Z regionálního hlediska je k 31. 12. 2017, měřeno celkovým počtem, absolutně nejnižší počet osob dlouhodobě nezaměstnaných evidován v okrese Vyškov (531 osob), nejvíce jich je ve městě Brně (5 900 osob). Z hlediska podílu dlouhodobě nezaměstnaných osob na celkovém počtu uchazečů nejnižší hodnotu vykazuje okres Břeclav (24,0 %), nejvyšší okres Brno-město (44,4 %). Podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Brně poměrně významně převyšuje hodnotu na úrovni Jihomoravského kraje (35,9 %), dokonce je o 10,7 p. b. vyšší než celorepubliková úroveň (33,7 %). Tato situace je poměrně alarmující, neboť téměř každý druhý uchazeč je v Brně evidován déle než 1 rok (konkrétně 43,4 %). Uchazeči v evidenci ÚP déle než 2 roky tvoří více než 1/3 všech nezaměstnaných v Brně (31,0 %). V Brně je takto vysoká úroveň dlouhodobé nezaměstnanosti do značné míry důsledkem koncentrace sociálně vyloučených osob na straně jedné, a na straně druhé v podmínkách velkoměsta většími možnostmi setrvat ve „chtěné“ nezaměstnanosti.

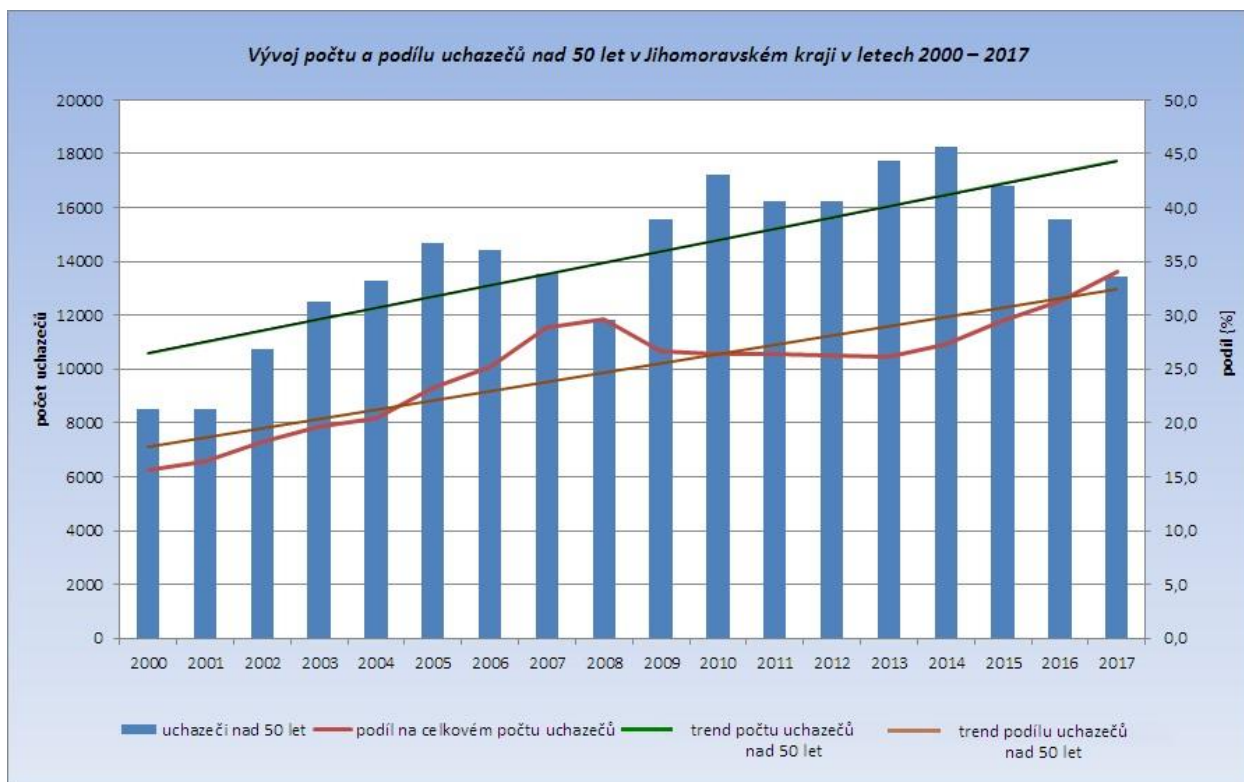

Obr. 29: Vývoj počtu dlouhodobě nezaměstnaných v Jihomoravském kraji v letech 2000 - 2017
 Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2017

Přes příznivý vývoj ekonomiky a pokles celkové nezaměstnanosti v průběhu posledních dvou let, kdy celkový počet uchazečů oproti 1. čtvrtletí 2014 klesl v Jihomoravském kraji zhruba o třetinu, vývoj v oblasti dlouhodobé nezaměstnanosti již tak příznivý není. Počet dlouhodobě nezaměstnaných klesá výrazně pomaleji, zejména pak ve skupině uchazečů, kteří jsou evidováni déle než dva roky. V této skupině počet nezaměstnaných dokonce ještě během celého roku 2014 rostl a postupně začal klesat až v roce 2015.

Skupina osob nad 50 let

Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání ve věku nad 50 let vzrostl za posledních 16 let v Jihomoravském kraji na téměř dvojnásobek a roste i jejich relativní zastoupení na celkovém počtu uchazečů. To sice kolísá v závislosti na celkové úrovni nezaměstnanosti, avšak celkový trend je zřejmý – viz následující graf. Jestliže v roce 2000, kdy celkový počet uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji byl zhruba obdobný jako nyní, byl podíl této skupiny 15,6 %, nyní (rok 2017) představují 34,7 % všech uchazečů (jedná se o průměrné roční hodnoty).

Obr. 30: Vývoj počtu a podílu uchazečů nad 50 let v Jihomoravském kraji v letech 2000 – 2017
 Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2017

Současně s rostoucím počtem těchto uchazečů se prodlužuje i doba jejich setrvání v evidenci Úřadu práce. **Více než polovina** osob starších 50-ti let je nyní **evidována déle než 12 měsíců**.

Tato skupina zároveň vykazuje **nízkou úroveň kvalifikace**, téměř tři čtvrtiny mají nižší vzdělání než střední s maturitou. Jejich dosažená kvalifikace navíc již často neodpovídá požadavkům současného trhu práce. Uplatnění osob starších 50-ti let se výrazně snižuje také v souvislosti se zdravotním omezením. Právě kombinace zdravotního omezení spolu s vyšším věkem a nedostatečnou kvalifikací vede ke skutečnosti, že tyto osoby velmi obtížně hledají uplatnění. Zároveň často mají negativní zkušenosti s přístupem zaměstnavatelů, kteří na volném trhu práce upřednostňují mladší věkové kategorie. To vede k postupné rezignaci a ztrátě motivace hledat nové zaměstnání.

Cílená podpora Úřadu práce při zaměstnávání těchto uchazečů je přitom ze strany zaměstnavatelů přijímána velmi pozitivně. Pro posílení možností APZ proto realizuje Krajská pobočka v Brně i Regionální individuální projekty zaměřené na tuto skupinu osob. V období 2016-2018 probíhá realizace projektu „50 PLUS v Jihomoravském kraji“, který je zaměřen na uchazeče ve věku nad 50 let, kteří jsou v evidenci déle než 5 měsíců a jeho hlavním cílem je pomoc klientům z cílové skupiny v jejich návratu na trh práce a získat kvalitní a dlouhodobé zaměstnání.

Z hlediska detailní věkové struktury je nejvíce osob evidováno ve věkové kategorii 55 – 59 let (39,9 %) a stále roste podíl uchazečů ve věkové skupině nad 60 let (ke konci roku 2017 podíl této věkové skupiny činil 25,9 %, což je o 3,9 p. b. více než v prosinci 2016). S ohledem

na současnou věkovou hranici odchodu do důchodu se však jeví jako reálné motivovat k návratu na trh práce spíše uchazeče z věkových kategorií 50 – 58 let u žen a u mužů 50 – 59 let. Ve věkové kategorii nad 60 let lze již zaznamenat menší snahu si práci hledat; tyto osoby z převážné části zůstávají na úřadech práce evidovány až do dosažení jejich důchodového věku, nebo využívají možnost odejít do předčasného důchodu.

Nekvalifikovaní uchazeči

Meziročně se počet uchazečů se základním vzděláním (včetně kategorie „bez vzdělání“) snížil v Jihomoravském kraji o 2 683 osob, tedy o 21,9 % jejich stavu v prosinci 2016. V evidenci poboček úřadu práce v Jihomoravském kraji bylo na konci prosince 2017 registrováno celkem 9 560 uchazečů se základním vzděláním. Podíl této skupiny nezaměstnaných na počtu všech evidovaných činil koncem roku 2017 25,6 %, což bylo o 0,6 p. b. více než v prosinci 2016. Šance najít pracovní uplatnění pro tyto uchazeče není v Jihomoravském kraji příliš dobrá, počty těchto uchazečů díky příznivé situaci na trhu práce sice klesají, avšak ne takovým tempem jako celkový počet uchazečů v Jihomoravském kraji, což vede k postupnému zvyšování podílu uchazečů se základním vzděláním na celkovém počtu UoZ. Situace v kraji je však o něco příznivější, než v rámci celé ČR, kde podíl nekvalifikovaných uchazečů činil ke konci roku 2017 30,6 % a byl tak o celých 5 p. b. vyšší.

Problémem této skupiny osob je často také jejich nízká motivace pracovat. Na trhu práce se tyto pracovníci nespokojují, pomoc úřadů práce proto spočívá i v možnosti nabídnout jim umístění např. prostřednictvím veřejně prospěšných prací (VPP). Důležitá je rovněž organizace rekvalifikačních kurzů či podpora zaměstnavatelů při přijetí a zaškolení těchto uchazečů o zaměstnání.

Z regionálního hlediska je k 31. 12. 2017, měřeno celkovým počtem, absolutně nejnižší počet nekvalifikovaných osob evidován v okrese Vyškov (400 osob), nejvíce jich je ve městě Brně (4 232 osob). Z hlediska podílu nekvalifikovaných osob na celkovém počtu uchazečů nejnižší hodnotu vykazuje okres Blansko (18,9 %), naopak nejvyšší okres Brno-město (31,8 %).

Tato skupina se do značné míry prolíná s výše popsány skupinami dlouhodobě nezaměstnaných, uchazečů nad 50 let a OZP.

Osoby pečující o děti do 15 let

Výraznému zvýšení zaměstnanosti těchto uchazečů brání, stejně jako v minulosti, nízký počet jednosměnných pracovních míst a míst na zkrácený úvazek, chybějící možnost zabezpečit péči o děti formou finančně nenáročných služeb, či v rámci rodin. Rodiče vracející se z mateřské dovolené zaměstnavatelé přirovnávají k absolventům. Navíc se obávají časté nemocnosti dětí a s tím spojené absence rodiče na pracovišti. K 31. 12. 2017 bylo v evidenci ÚP v Jihomoravském kraji vedeno **5 973 takovýchto osob**.

Tab. 19: Uchazeči o zaměstnání pečující o dítě ve věku do 15 let (stav k 31. 12. 2017)

Území	Počet UoZ pečujících o dítě ve věku do 15 let			Doba evidence			Doba evidence (v %)		
	celkem	v tom		do 12 měsíců	12 - 24 měsíců	nad 24 měsíců	do 12 měsíců	12 - 24 měsíců	nad 24 měsíců
		muži	ženy						
Blansko	509	104	405	360	57	93	70,7%	11,2%	18,3%
Brno-město	2190	67	2123	870	396	923	39,7%	18,1%	42,1%
Brno-venkov	748	17	731	478	99	171	63,9%	13,2%	22,9%
Břeclav	440	10	430	324	45	71	73,6%	10,2%	16,1%
Hodonín	884	34	850	511	137	238	57,8%	15,5%	26,9%
Vyškov	300	4	296	208	36	54	69,3%	12,0%	18,0%
Znojmo	902	99	803	626	105	171	69,4%	11,6%	19,0%
Jihomoravský kraj	5973	335	5638	3377	875	1721	56,5%	14,6%	28,8%

Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2017

Tuto skupinu tvoří převážně ženy (94,4%). Z hlediska detailní věkové struktury je nejvíce osob evidováno ve věkové kategorii 30 – 44 let (73,1 %). Co se týče úrovně kvalifikace, počet jedinců se základním vzděláním, vyučením a maturitou je podobný. Počet vysokoškoláku je v této skupině výrazně menší, jelikož tyto osoby často mohou kombinovat péči o děti s prací, nejen díky většímu finančnímu ohodnocení, ale i díky flexibilitě pracovní doby. Dosažená kvalifikace často po dlouhé neaktivitě, způsobené péčí o děti, již neodpovídá požadavkům současného trhu práce. Z pohledu doby délky evidence, jsou nejvíc zastoupenou skupinou uchazeči do 12 měsíců. Alarmující však je, že skoro třetina uchazečů, je evidována více jak 24 měsíců (viz. Tab. 19).

3.2 Problémové regiony

Nepříznivá situace na trhu práce je dlouhodobě zaznamenávána v příhraničních periferních regionech na jihu kraje. Problémové oblasti v Jihomoravském kraji jsou dislokovány přes téměř celé území okresů Hodonín (mikroregiony Hodonín, Velká nad Veličkou a Veselí nad Moravou) a Znojmo (mikroregiony Hrušovany nad Jevišovkou, Vranov nad Dyjí a Znojmo).

Tab. 20: Problémové mikroregiony s nadprůměrnou nezaměstnaností v Jihomoravském kraji (stav k 31. 12. 2017)

Území POÚ	Podíl nezaměst. [%]	Počet nezaměstnaných			Volná pracovní místa	Okres
		celkem	v tom			
			muži	ženy		
Vranov nad Dyjí	9,1	311	129	182	28	Znojmo
Znojmo	6,9	3 437	1 783	1 654	702	Znojmo
Hodonín	6,7	2 784	1 487	1 297	539	Hodonín
Hrušovany nad Jevišovkou	6,6	522	243	279	135	Znojmo
Velká nad Veličkou	6,3	347	193	154	167	Hodonín
Veselí nad Moravou	6,2	967	487	480	108	Hodonín

Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2017

Podrobnější charakteristika jednotlivých mikroregionů je uvedena v kapitole 2.2.

4 Cizinci na trhu práce

Ke dni 31. 12. 2017 bylo na kontaktních pracovištích **Úřadu práce ČR** v Jihomoravském kraji **registrováno 51,9 tis. cizinců**. Kromě toho bylo živnostenskými úřady v kraji registrováno dalších 7 tis. cizinců, kteří soukromě podnikají. **Celkem se tedy na trhu práce v Jihomoravském kraji legálně pohybuje zhruba 59 tis. zahraničních pracovníků.**

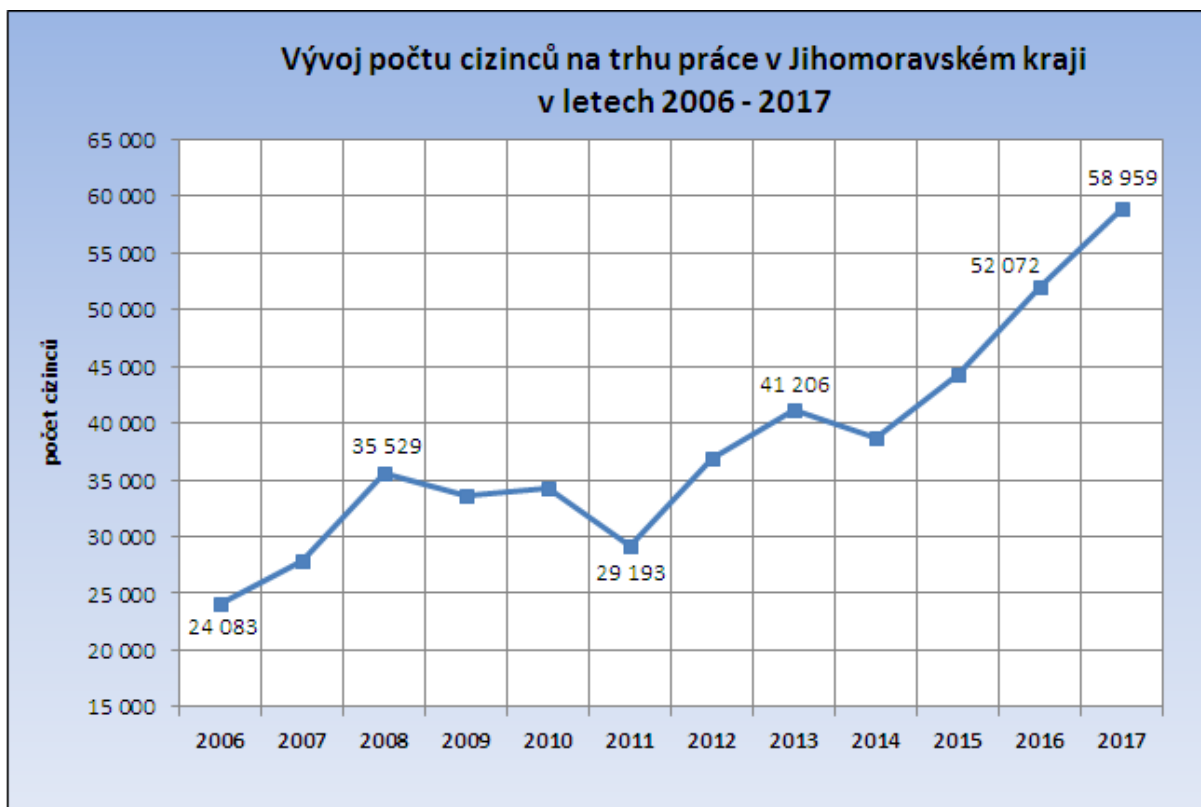
Tab. 21: Počet cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2017

Stav k 31. 12. 2017	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Cizinci registrovaní ÚP ČR - celkem	1815	34714	6869	4144	2054	1152	1148	51896
Informace - občané EU/EHP, Švýcarska	1356	24756	4534	3528	1805	901	821	37701
Informace - cizinci nepotřebující povolení	369	7374	1159	356	159	216	243	9876
Cizinci s povolením celkem	90	2584	1176	260	90	35	84	4319
<i>z toho</i>								
<i>Zaměstnanecké karty*</i>	63	2019	403	68	69	17	43	2682
<i>Modré karty</i>	0	21	2	1	0	0	0	24
<i>Povolení k zaměstnání</i>	27	544	771	191	21	18	41	1613
Cizinci registrovaní živnostenskými úřady	273	4180	773	523	456	349	509	7063
Cizinci na trhu práce - celkem	2088	38894	7642	4667	2510	1501	1657	58959

Pramen: MPSV ČR, 2017

* Údaje nejsou zcela přesné. Vycházejí z počtu souhlasných stanovisek vydaných Úřadem práce, není však stále dořešeno zpětné informování Úřadu práce o skutečném obsazení pracovních pozic cizinci.

Přes chybějící přesné statistické údaje z let 2012-2014 (způsobené opakovanými změnami v programovém vybavení Úřadu práce a změnami v legislativě týkající se pracovních povolení v roce 2014) je zřejmé, že celkový počet cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji od roku 2011 rychle roste, a to především díky zvyšujícím se počtům pracovníků ze zemí EU. Zaznamenaný pokles počtu cizinců v roce 2014 je pravděpodobně spíše důsledkem nepřesností ve statistikách než poklesem reálným. Meziročně (srovnání stavu s koncem roku 2015) došlo k nárůstu celkového počtu cizinců v kraji o 7,4 tis. pracovníků, s tím, že stav cizinců-podnikatelů evidovaných živnostenskými úřady vzrostl pouze o 21 osob, zatímco stav zaměstnaných cizinců se meziročně navýšil o 16,7 % (to je 7 376 osob).

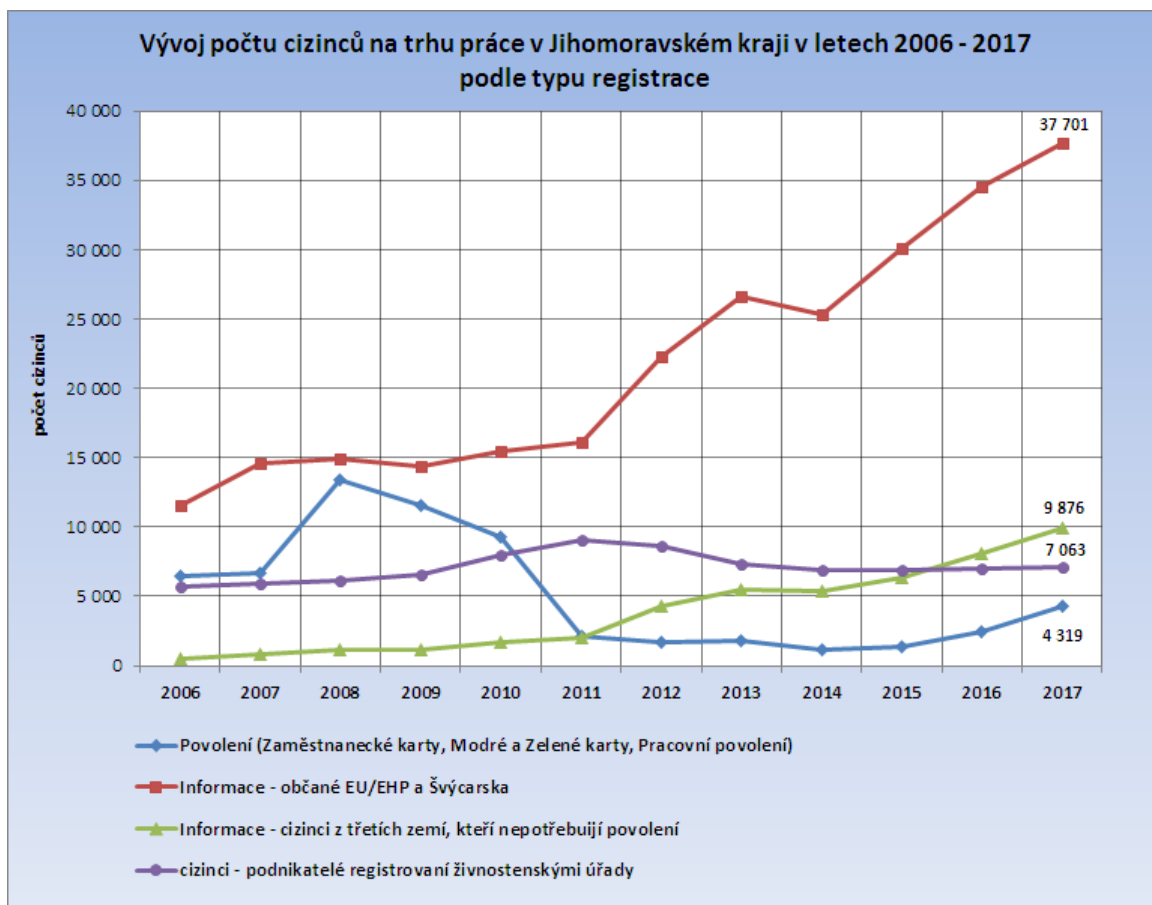

Obr. 31: Vývoj celkového počtu cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji v letech 2006-2017
Pramen: MPSV ČR, 2017

Struktura cizinců působících na trhu práce v Jihomoravském kraji tak doznala od nástupu hospodářské krize v roce 2008 výrazných změn. Zatímco v roce 2008, těsně před nástupem hospodářské krize, byl počet pracovníků ze zemí EU a cizinců ze třetích zemí téměř vyrovnaný, v současné době téměř **75 % cizinců evidovaných úřady práce (tedy cizinců v postavení zaměstnanců) v Jihomoravském kraji představují občané EU/EHP** (ke konci roku 2016 tento podíl činil 72,5 %). Po mírném poklesu počtu pracovníků ze zemí EU těsně po nástupu hospodářské krize došlo naopak k výraznému nárůstu jejich počtu. Zdá se, že hospodářská recese po roce 2008, vedoucí k výraznému omezení počtu cizinců působících zde na pracovní povolení naopak urychlila příliv cizinců, kteří pracovní povolení nepotřebují, a v jejichž zemích původu byly dopady krize výraznější. V uplynulém roce pak ekonomický růst a rostoucí poptávka po pracovní síle v kombinaci s nízkou úrovní nezaměstnanosti (v rámci EU) podnítily další přísun zahraniční pracovní síly.

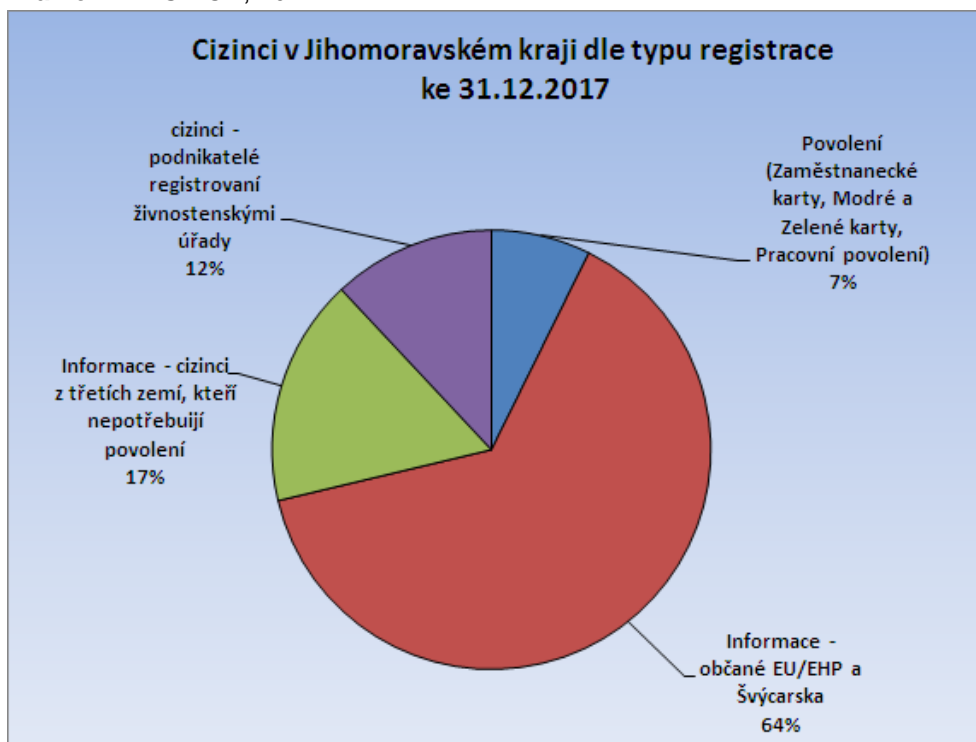
Pokud jde o počty živnostníků, tak cizinců z EU je méně než polovina (46,5 %).

Zhruba třetinu celkového počtu představují Slováci (2 200 osob - 31 %), čtvrtinu Ukrajinci (1 687 osob, 23 %), a pětinu Vietnamci (1 379 osob, 20 % celkového počtu). Občané těchto tří států tedy tvoří 75% cizinců registrovaných živnostenskými úřady. Zastoupení dalších jednotlivých států nedosahuje ani dvou procent a jedná se vesměs o země bývalého východního bloku (Rumuni 1,8 %, Bulhaři 1,7 %, Rusové 1,6 %). Ze západoevropských zemí mají významnější zastoupení pouze Rakušané (1,7 %).

Obr. 32: Vývoj počtu cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji v letech 2006 - 2017 podle typu registrace

Pramen: MPSV ČR, 2017

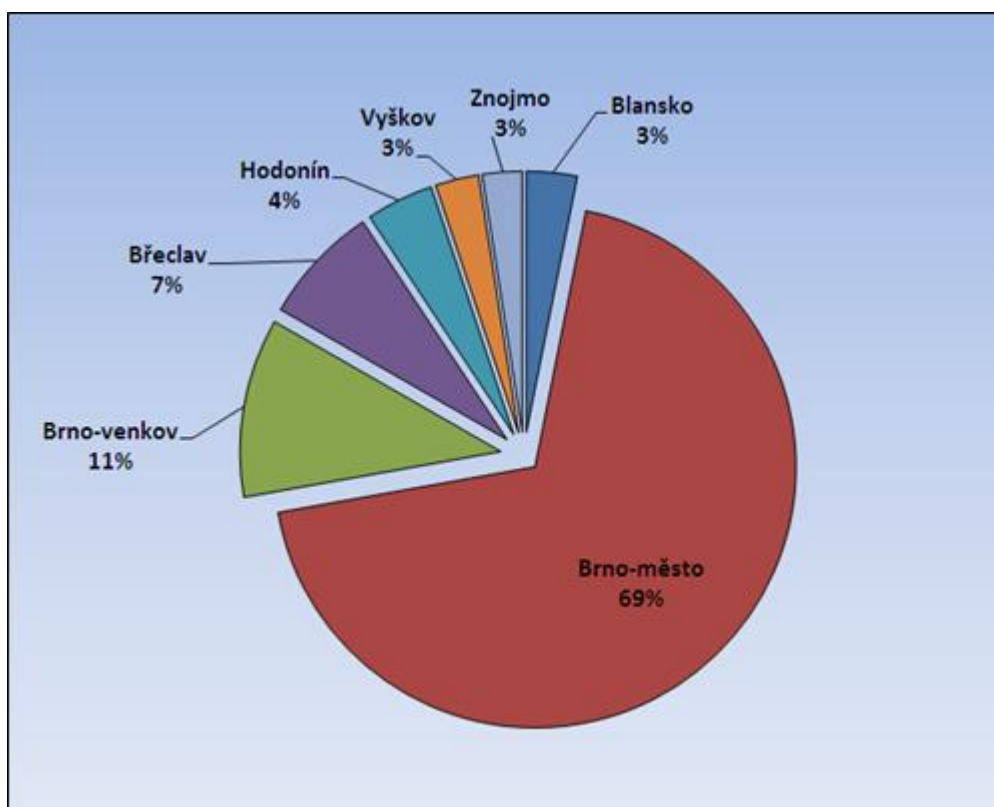

Obr. 33: Cizinci na trhu práce v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2017 dle typu registrace

Pramen: MPSV ČR, 2017

Vedle rostoucího počtu cizinců ze zemí EU/EHP **roste trvale také počet cizinců z třetích zemí, kteří pracovní povolení nepotřebují**. Právě do této kategorie totiž (díky splnění zákonných podmínek pro trvalý pobyt) přechází část cizinců, působících zde dříve na standardní pracovní povolení. Rovněž nárůst počtu cizinců - podnikatelů v letech 2009-2011 byl důsledkem toho, že část cizinců, jimž bylo odmítnuto standardní pracovní povolení, řešila situaci založením vlastní živnosti. Bylo to však zřejmě pouze dočasné řešení, protože po roce 2011 počet těchto živností postupně opět klesá na úroveň roku 2009. S velkou pravděpodobností značná část těch, kteří situaci takto řešili, zažádala později o trvalé pobyty a živnostenské oprávnění nyní již k legalizaci pobytu nepotřebují.

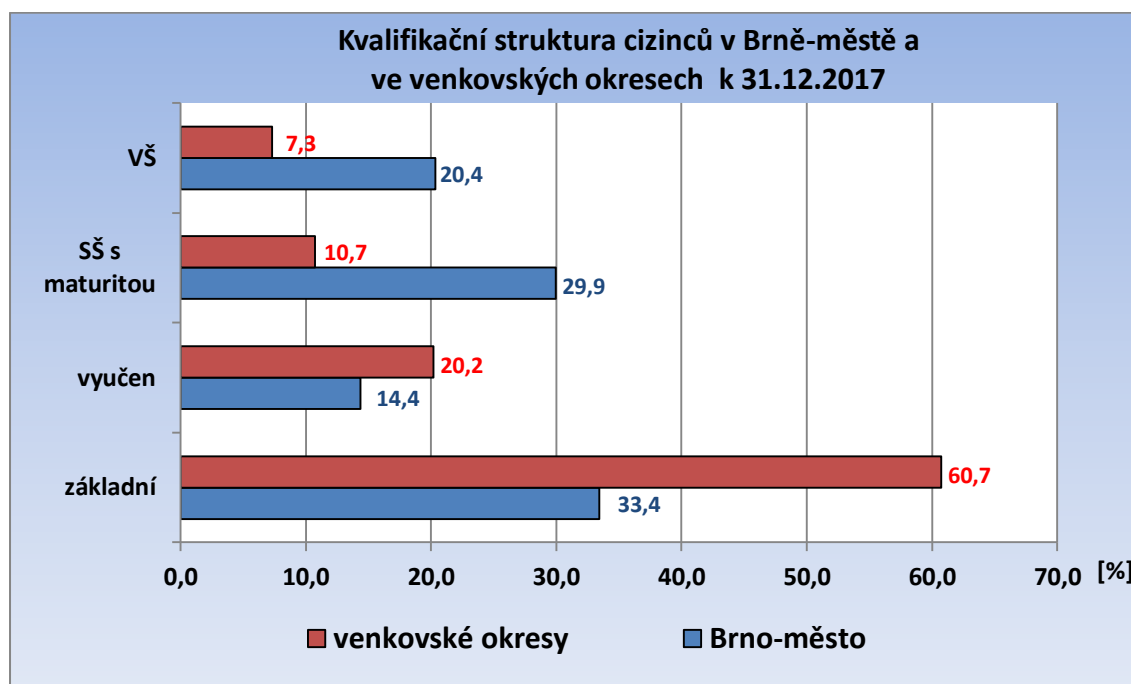
Jediným segmentem pracovního trhu, který v oblasti zahraniční zaměstnanosti může Úřad práce regulovat či ovlivňovat, je vydávání pracovních povolení, což v současné době představuje pouze 8 % cizinců na trhu práce v kraji. V případě pracovních povolení **došlo od roku 2011 ze strany Úřadu práce k výraznému omezení vydávání těchto povolení pro nekvalifikovanou pracovní sílu**. Poptávka po této pracovní síle **však stále roste**, neboť pro zaměstnavatele je stále atraktivní zaměstnávat zahraniční pracovníky, kteří jsou ochotni, na rozdíl od českých uchazečů, přistoupit na často fyzicky namáhavou práci a nabízené nízké (obvykle minimální) mzdy. Značnou roli samozřejmě hraje nezájem a nechuť českých uchazečů o zaměstnání pracovat na těchto finančně (a často i fyzicky) neatraktivních pozicích, přestože odpovídají jejich kvalifikační úrovni.

Obr. 34: Podíl jednotlivých okresů v Jihomoravském kraji na celkovém počtu cizinců (včetně podnikatelů) k 31. 12. 2017
 Pramen: MPSV ČR, 2017

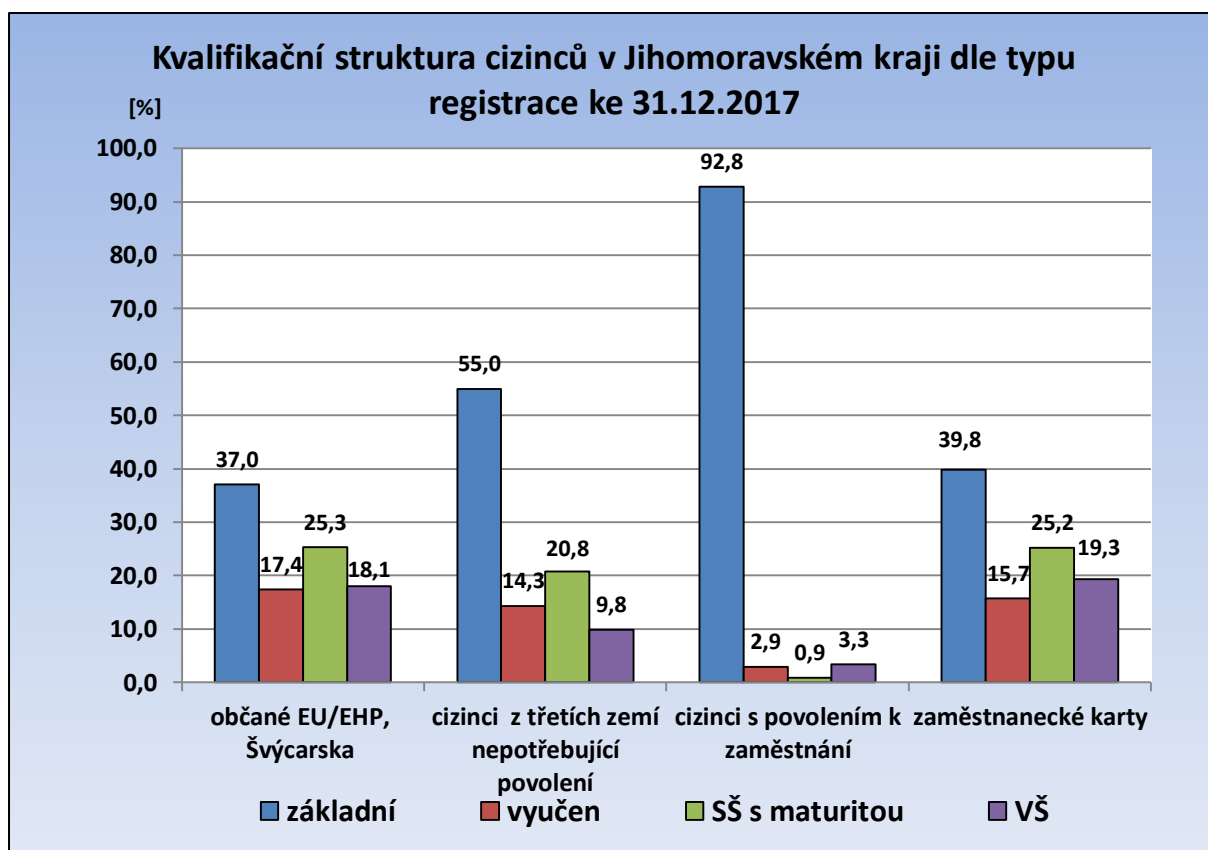
Téměř 70 % všech cizinců působících v kraji je koncentrováno ve městě Brně. Zahraniční zaměstnanost je v současné době v Jihomoravském kraji relativně vysoká především díky vysokému počtu zde pracujících občanů Slovenska. Brno však nabízí také velký počet pracovních příležitostí v nadnárodních společnostech, které sem umístily svá mezinárodní centra a požadují kvalifikovanou a hlavně dobře jazykově vybavenou pracovní sílu. Na tyto pozice směřují jak cizinci ze západní Evropy, tak i kvalifikovaná pracovní síla ze třetích zemí.

Ve venkovských okresech kraje je zastoupení cizinců výrazně nižší, ačkoli postupně se jejich podíl zvyšuje. Rozdílná je i jejich struktura. Zatímco v Brně převažují cizinci s maturitním a vysokoškolským vzděláním, kdy vysokoškolsky vzdělaní v současnosti tvoří okolo 1/5 všech cizinců v Brně, ve venkovských okresech jsou to naopak cizinci se základním vzděláním a vyučením (4/5 pracujících cizinců ve venkovských okresech má nejvyšší nejvýše výuční list). Pracují zde nejčastěji v dělnických profesích ve zpracovatelském průmyslu a ve stavebnictví a často také jako sezónní dělníci v zemědělství. Srovnání kvalifikační struktury cizinců působících v Brně a ve venkovských okresech kraje znázorňuje graf na následujícím obrázku.

Obr. 35: Kvalifikační struktura cizinců registrovaných Úřadem práce v Brně-městě a ve venkovských okresech Jihomoravského kraje k 31. 12. 2017
Pramen: MPSV ČR, 2017

Z pohledu kvalifikační struktury zahraniční pracovní síly začíná v současné době opět mezi cizinci dominovat méně kvalifikovaná pracovní síla. Zhruba 42 % cizinců má základní vzdělání, 16 % tvoří vyučením, maturitní vzdělání má 24 % a 16 % vzdělání vysokoškolské. U cca 2 % cizinců je vzdělání nezjištěno.

Obr. 36: Kvalifikační struktura cizinců registrovaných Úřadem práce v Jihomoravském kraji dle typu registrace k 31. 12. 2017

Pramen: MPSV ČR, 2017

Rozdíly v kvalifikační struktuře cizinců jsou však jak regionální, jak již bylo uvedeno výše, tak z hlediska typu registrace. Jak je zřejmé z grafu, na pracovní povolení sem přichází zejména nekvalifikovaná pracovní síla (sezónní zemědělství dělníci a málo kvalifikovaní dělníci ve stavebnictví a zpracovatelském průmyslu). Největší změna od minulého roku nastala ve struktuře skupiny cizinců, kteří mají zaměstnanecké karty. Vysoká poptávka po pracovní síle, kterou domácí pracovní trh není schopen uspokojit, stupňuje požadavky na import pracovní síly ze zahraničí. V roce 2016 využívala zaměstnanecké karty většinou pracovní síla vysoce kvalifikovaná (odborníci v IT, manažeři, učitelé cizích jazyků), v roce 2017 již i v této skupině převládá pracovní síla nekvalifikovaná. Struktura pracovní síly ze zemí Evropské unie je naopak velmi vyrovnaná, což je dáno především vysokým zastoupením Slováků, kteří pracují téměř ve všech oborech. Ale oproti minulému roku, začíná i v této skupině převládat nekvalifikovaná pracovní síla. V posledních letech se výrazně mění struktura cizinců ze třetích zemí, kteří nepotřebují pracovní povolení. Dříve se jednalo většinou o vysoce kvalifikovanou pracovní sílu (studenti, vědečtí pracovníci), v současnosti zde již převažují cizinci se základním vzděláním, neboť mnoho cizinců, kteří sem přišli pracovat na dělnické pozice na pracovní povolení, již získalo trvalý pobyt.

Z hlediska národnostního jednoznačně převažují občané Slovenska. Geografická blízkost, neexistence jazykové bariéry a poměrně dobrá dopravní dostupnost umožňují občanům SR uplatnění ve většině oblastí pracovního trhu. Z cizinců registrovaných Úřadem práce v Jihomoravském kraji **Slováci** představují cca 47 %. Druhou nejpočetnější skupinou jsou **Ukrajinci** (cca 14 %), přičemž většina z nich zde má již trvalý pobyt. Následují občané

Rumunská (cca 7 %) a **Bulharska** (cca 5 %). Cizinci ze třetích zemí se koncentrují především do Brna, ve venkovských okresech je (mimo Ukrajinců) jejich počet minimální. Ještě v roce 2014 byla početná skupina pracovníků z Mongolska v okrese Blansko, kteří byli zaměstnání především ve firmě APOS-AUTO s.r.o.. Poté, co firma v roce 2015 postupně ukončila svou činnost, se na Blanensku jejich počty sice výrazně snížily, řada z nich však mezitím získala trvalý pobyt a nyní figurují i mezi uchazeči o zaměstnání.

Informační karty - občané EU/EHP a Švýcarska

Ke konci roku 2017 bylo Úřadem práce registrováno v Jihomoravském kraji 37,5 tis. pracovníků ze zemí Evropské unie. Největší podíl na této pracovní síle mají občané Slovenska (66,6 %). Ti pracují kromě Brna především v příhraničních okresech Břeclav a Hodonín, kde využívají denní dojíždky do zaměstnání, a dále také na území okresu Brno-venkov. Slovenští občané jsou nejčastěji zaměstnáváni jako dělníci ve strojírenství, ve stavebnictví a zemědělství, navíc se - díky neexistenci jazykové bariéry - velmi často uplatňují rovněž v obchodě, službách a zdravotnictví. V Brně však postupně roste podíl vysoce kvalifikované pracovní síly ze Slovenska, což je spojeno jak s vysokým počtem slovenských studentů na vysokých školách v Brně, kteří zde často po ukončení studia zůstávají a hledají si zaměstnání (typicky lékaři), tak s rozmachem zaměstnavatelů poskytujících služby v oblasti IT, kteří stále kvalifikovanou pracovní sílu hledají.

Cizinci z ostatních zemí Evropské unie jsou koncentrováni především do Brna; jedná se jak o méně kvalifikovanou pracovní sílu, tak i o vysoce kvalifikovanou pracovní sílu (programátoři, analytici a pracovníci operačních systémů, ale také učitele jazyků, obchodní zástupci či vedoucí a řídicí pracovníci). Největším zaměstnavatelem těchto cizinců je firma IBM.

Počet v kraji registrovaných zahraničních pracovníků ze zemí EU/EHP sice v důsledku krize v první polovině roku 2009 mírně poklesl (uvolňování byli zejména agenturní pracovníci v dělnických profesích), od druhé poloviny roku 2009 však již jejich počet začal opět růst a již na konci roku 2010 byl vyšší než před počátkem krize a nyní je jich počet již oproti roku 2008 dvojnásobný. Po Slovácích jsou nejpočetněji zastoupeni občané Rumunská (9,7 %), Bulharska (6,4 %), Polska (4,4 %) a Maďarska (3,8 %).

Informační karty cizinců třetích zemí dle § 98 Zákona o zaměstnanosti

Cizinci ze třetích zemí, kteří působí v ČR na základě zvláštních předpisů (cizinci s povolením k trvalému pobytu, vědečtí pracovníci, stáže, rodinní příslušníci občana EU apod.), jsou úřady práce také pouze registrováni a nepotřebují pracovní povolení. Jejich počet i význam na pracovním trhu rychle roste. Zejména díky poměrně snadnému způsobu získávání trvalého pobytu tak v této skupině cizinců již nepřevládají vysoce kvalifikovaní pracovníci jako v předchozích letech, ale naopak osoby s nízkou kvalifikací, pocházející z východoevropských a asijských zemí. K 31. 12. 2017 bylo touto formou v Jihomoravském kraji evidováno **9 891 cizinců**, tedy 2krát více než současný počet cizinců působících v kraji na základě všech typů povolení. Více než polovinu těchto cizinců v Jihomoravském kraji představují nyní Ukrajinci (51,6 %), početnějšími skupinami jsou ještě Rusové (10,7 %)

a Vietnamci (6,7 %).

Cizinci s povolením (Zaměstnanecké karty, Modré karty a pracovní povolení)

V současné době mohou cizinci třetích zemí využít pro vstup na pracovní trh v ČR tři typy povolení, a to Zaměstnanecké karty, Modré karty a Pracovní povolení vydávaná Úřadem práce. Jejich bližší specifikace je uvedena dále.

K 31. 12. 2017 bylo v Jihomoravském kraji evidováno celkem **4 320** těchto dokladů. Tato pracovní síla představuje v současné době pouze **8 % cizinců** pohybující se na trhu práce v kraji, přičemž polovina z nich jsou Ukrajinci (46,6 %). Dále pak jsou nejpočetněji zastoupeni Rusové (11,7 %), Vietnamci (5,7 %) a Indové (2,2 %).

Stále značná část pracovních povolení a zaměstnaneckých karet je využívána pro méně kvalifikované, často sezónní práce v zemědělství či stavebnictví. Jedná se však o případy, kdy ÚP není schopen nabídnout a zajistit odpovídající pracovní sílu, a to zejména z důvodů nezájmu ze strany českých uchazečů o zaměstnání (fyzicky náročná a málo placená práce). V Brně se jedná především o stavební dělníky a pracovníky úklidu, ve venkovských okresech pak většinou o sezónní práce v rostlinné výrobě.

Část cizinců z Ukrajiny i dalších východoevropských zemí však působí i **v kvalifikovaných dělnických profesích** (svářeči, zámečníci, brusiči, frézaři, zedníci, tesaři, elektromechanici), které jsou na trhu práce (zejména pokud jde o strojírenské profese) trvale nedostatkové.

Vysokoškolsky kvalifikovaná pracovní síla je soustředěna především do Brna a jejím největším zaměstnavatelem je firma IBM (IBM Global Services Delivery Centre Czech Republic, s.r.o), poskytující široké spektrum služeb v oblasti informačních technologií. Důvodem zaměstnávání cizinců je především nedostatečná jazyková vybavenost českých uchazečů, neboť vedle počítačové odbornosti je zde vyžadována výborná znalost minimálně jednoho světového jazyka. Z mimoevropských zemí jsou zde zaměstnání především Indové. Další cizinci působí v Brně na vysoce kvalifikovaných pozicích především jako manažeři, učitelé cizího jazyka, odborníci a pedagogičtí pracovníci na vysokých školách.

Zaměstnanecké karty

V polovině roku 2014 došlo k významné změně v oblasti vydávání pracovních povolení pro cizince. Dne **24. 6. 2014 vstoupila v platnost novela Zákona o pobytu cizinců** a Zákona o zaměstnanosti, **která zavádí nový druh povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR – tzv. zaměstnanecké karty**. Ty spojují do jednoho dokladu pracovní povolení a povolení k pobytu a vydává je Ministerstvo vnitra. Úřad práce k vydání těchto karet vydává závazné stanovisko, posuzující možnost obsazení daného pracovního místa českými uchazeči o zaměstnání. V souvislosti s touto právní úpravou není stále dořešeno zpětné informování Úřadu práce o počtu platných zaměstnaneckých karet a o skutečném obsazení pracovních pozic cizinci. **Údaje o počtu cizinců se zaměstnaneckou kartou je tedy nutno brát jako orientační**. Vycházejí z počtu souhlasných stanovisek vydaných Úřadem práce. **K 31. 12. 2017** evidoval Úřad práce v Jihomoravském kraji **2 706 vydaných souhlasných**

stanovisek, jedná se tak o nejpočetnější skupinu v rámci všech vydaných povolení (podílí se na jejich celkovém počtu 62,6 %).

Pro vydávání souhlasných stanovisek k vydání zaměstnanecké karty jsou uplatňována obdobná kritéria, jaká byla v roce 2011 nastavena pro vydávání pracovních povolení. Souhlasná stanoviska jsou vydávána pouze pro kvalifikovanou pracovní sílu (vyučení a více), při změně místa výkonu práce, či při specifických požadavcích zaměstnavatele, kdy úřad práce není schopen nabídnout zaměstnavateli pracovníky s odpovídající kvalifikací či zdravotním stavem a ochotou pracovat (pracovní místo je na volném trhu práce testováno po dobu 30-ti dnů).

Pracovní povolení

V kompetenci Úřadu práce nadále zůstává vydávání a prodlužování **pracovních povolení pro společníky a členy družstev**. K 31. 12. 2017 pracovalo v Jihomoravském kraji **1613 cizinců** na pracovní povolení.

Pro vydávání nových povolení platí stejná kritéria jako u stanovisek k zaměstnaneckým kartám. Prodlužování starších povolení pak je posuzováno zejména s ohledem na dobu, po kterou zde již žadatel žije a s ohledem na rodinné poměry. Někteří cizinci totiž nechtějí žádat o trvalý pobyt, přestože na území ČR již dlouhodobě žijí i se svými rodinami.

Modré karty

Modrá karta vydaná Českou republikou je povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci. Cizinec, který má modrou kartu, je oprávněn:

- pobývat na území České republiky a
- pracovat na pracovním místě, na které byla modrá karta vydána, a případně toto místo za definovaných podmínek změnit.

Modrá karta tedy (obdobně jako zaměstnanecká karta) spojuje povolení k pobytu i povolení k zaměstnání.

Modrá karta se vydává pracovníkům s vyšším odborným nebo vysokoškolským vzděláním, kteří mají pracovní smlouvu nejméně na dobu jednoho roku na zákonem stanovenou týdenní pracovní dobu a sjednanou hrubou měsíční nebo roční mzdu, jejíž výše odpovídá alespoň 1,5 násobku průměrné hrubé roční mzdy v České republice. Platnost modré karty je na dobu výkonu zaměstnání stanovenou v pracovní smlouvě plus 3 měsíce, nejdéle však na 2 roky.

K 31. 12. 2017 pracovalo v Jihomoravském kraji na modré karty 25 cizinců, z toho 22 v okrese Brno-město.

5 Prognóza vývoje trhu práce na rok 2018

Předpokládaný vývoj na trhu práce v Jihomoravském kraji. Varianty možného vývoje nezaměstnanosti

V nadcházejícím roce 2018 očekáváme, že nezaměstnanost v Jihomoravském kraji bude dále klesat (s obvyklými sezónními výkyvy), avšak již ne takovým tempem. Pokles očekáváme mírnější, než v předchozích letech, neboť kapacita „vhodných“ uchazečů o zaměstnání je v některých regionech již zcela vyčerpána a zaměstnavatelé své personální potřeby v čím dál větší míře řeší zaměstnáváním pracovníků ze zahraničí.

Poptávka po pracovní síle dále roste, avšak zaměstnavatelé stále obtížněji hledají nové zaměstnance. Nejedná se přitom již jen o technické profese, ale i o zcela běžné pozice. V některých regionech (např. Vyškovsko) již je nezaměstnanost téměř na hranici přirozené míry nezaměstnanosti, avšak i v regionech s nezaměstnaností vyšší se zaměstnavatelé potýkají s nedostatkem vhodné pracovní síly.

Uchazeči vedeni v evidenci ÚP velmi často nesplňují požadavky zaměstnavatelů nejen po stránce kvalifikační, ale i z hlediska pracovní morálky, flexibility či ochoty pracovat za nabízenou mzdu. Roste tak tlak zaměstnavatelů na import zahraniční pracovní síly napříč profesemi.

Přes celkový růst zaměstnanosti lze tedy očekávat, že úbytek uchazečů z evidence ÚP již nebude tak rychlý, jako v předchozím období. Na regionálním trhu práce také zůstanou dále vymezeny věkové, vzdělanostní i profesní skupiny osob, u nichž je šance získat práci ztížena z objektivních důvodů (uchazeči starší 50-ti let, osoby pečující o děti do 15 let věku, občané zdravotně postižení). K nejobtížněji uplatnitelným skupinám uchazečů pak budou v kraji i nadále náležet zejména nekvalifikovaní a dlouhodobě nezaměstnaní, pracovníci, u nichž jednak došlo ke ztrátě pracovních návyků a jednak dosažitelný pracovní výdělek není pro ně dostatečně motivující v poměru k pobíraným sociálním dávkám.

Nárůst počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání, k němuž dochází na počátku roku, vystřídá v jarních měsících opět pokles nezaměstnanosti spojený s nástupem sezónních prací v zemědělství, stavebnictví a cestovním ruchu. K největšímu poklesu v důsledku těchto pracovních nabídek dojde zejména v jižních okresech kraje (Hodonín, Znojmo, Břeclav), pro které je výrazný sezónní vývoj zaměstnanosti typický. Odhadujeme, že v průběhu 1. pololetí 2018 by se počet nezaměstnaných evidovaných na kontaktních pracovištích Úřadu práce v kraji mohl snížit o 3-4 tis. osob. Dále předpokládáme, že v závěru roku nezaměstnanost v kraji opět mírně poroste (vlivem postupného ukončování sezónních prací), v důsledku čehož by se výsledný počet registrovaných nezaměstnaných v Jihomoravském kraji mohl k 31. 12. 2017 pohybovat v rozmezí okolo 34 tis. osob. Roční průměr podílu nezaměstnaných osob by se mohl pohybovat v rozmezí 4,0 – 4,5 %.

6 Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2017

Na aktivní politiku zaměstnanosti bylo v roce 2017 vynaloženo celkem **533,3 mil Kč**, z toho v rámci národní APZ **133,4 mil. Kč** a z prostředků ESF-OPZ **399,9 mil Kč**. Z celkového objemu prostředků vyčleněných na APZ (ze schváleného rozpočtu na rok 2017) tak bylo vyčerpáno cca 92,9 %.

6.1 Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2017

Realizace aktivní politiky zaměstnanosti byla v roce 2017 ve všech okresech Jihomoravského kraje prováděna v souladu s Instrukcí MPSV 15/2014 a Směrnicí GŘ 1/2015 *Postup Úřadu práce ČR při realizaci nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti* v platném znění. Na základě této metodiky byly příspěvky z APZ podpořeny přednostně kategorie uchazečů o zaměstnání znevýhodněných na trhu práce: uchazeči do 25 let a nad 50 let věku, ženy vracející se na trh práce po rodičovské dovolené, osoby pečující o děti do 10 let věku, osoby se zdravotním postižením, uchazeči ohrožení dlouhodobou nezaměstnaností a uchazeči, kterým je třeba věnovat zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání. Z nástrojů APZ byly nejvíce využívány veřejně prospěšné práce a společensky účelná pracovní místa s příspěvkem na vyhrazení, u kterých byla preferována místa s perspektivou trvalého umístění. Oba tyto nástroje byly vytvářeny převážně v rámci NIP Nové pracovní příležitosti SÚPM a Nové pracovní příležitosti VPP, financovány byly především v rámci OP Z, méně pak s využitím rozpočtu národních prostředků na APZ. V oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením bylo preferováno jejich umísťování na otevřeném trhu práce, v odůvodněných případech byla vymezována nebo zřizována chráněná pracovní místa. Při poskytování příspěvků na podporu zaměstnávání OZP byla preferována podpora vzniku nových pracovních míst.

V rámci aktivní politiky zaměstnanosti bylo v Jihomoravském kraji **v roce 2017** vytvořeno celkem **4 227** pracovních míst (z toho 1 994 VPP, 2 034 SÚPM a 249 SÚPM-SVČ) a na tato místa bylo **umístěno 4 271 uchazečů** o zaměstnání.

Chráněných pracovních míst bylo v rámci APZ nově zřízeno 78. Celkem **1815 osob bylo zařazeno do rekvalifikací**.

Tab. 20: Počet osob podpořených nástroji APZ v roce 2017 (nově od počátku roku)

počet podpořených osob	VPP	SÚPM	Rekvalifikace	Ostatní nástroje	Celkem
Blansko	108	137	193	50	488
Brno-město	578	648	455	51	1 732
Brno-venkov	175	308	345	82	910
Břeclav	229	182	167	54	632
Hodonín	378	541	346	115	1 380
Vyškov	138	193	193	102	626
Znojmo	384	272	116	138	910
Jihomoravský kraj	1 990	2 281	1 815	592	6 678

Pramen: Statistiky OKpráce, 2017

Počet vytvořených společensky účelných pracovních míst klesl oproti předcházejícímu roku zhruba na polovinu a počet uchazečů zařazených do rekvalifikací zhruba o pětinu, což je dáno zlepšující se situací na trhu práce a tudíž i objemem finančních prostředků vyčleněných na APZ v roce 2017. Počet vytvořených míst na veřejně prospěšné práce se však snížil jen cca o 10%, neboť tato pracovní místa jsou využívána pro uplatnění dlouhodobě nezaměstnaných, jejichž uplatnitelnost na volném trhu práce je i v období ekonomického růstu obtížná.

Přehled počtu osob podpořených jednotlivými nástroji APZ v okresech Jihomoravského kraje podávají následující tabulky.

Tab. 21: Počet podpořených osob - vybrané nástroje

	VPP	SÚPM vyhrazená (národní +NIP)	SUPM-SVČ	SÚPM- RIP - Záruky pro mladé	SÚPM-RIP ostatní	příspěvek na dojížděku	příspěvek na stěhování
Blansko	108	49	15	23	50	27	0
Brno-město	578	440	39	84	85	9	3
Brno-venkov	175	163	24	41	80	44	3
Břeclav	229	86	34	30	32	17	1
Hodonín	378	326	91	57	67	94	2
Vyškov	138	84	10	42	57	64	0
Znojmo	384	112	36	56	68	34	0
Jihomoravský kraj	1 990	1 260	249	333	439	289	9

Pramen: Statistiky OKpráce, 2017

Tab. 22: Počet osob podpořených na chráněných pracovních místech v roce 2017

2017	CHPM zřízená vč. SVČ		CHPM - příspěvek na provoz		CHPM vymezená	
	stav ke 31.12.2017	od počátku roku	stav ke 31.12.2017	od počátku roku	stav ke 31.12.2017	od počátku roku
Blansko	9	6	2	1	366	73
Brno-město	235	39	36	0	4 053	346
Brno-venkov	15	12	0	0	606	128
Břeclav	57	11	4	4	705	119
Hodonín	33	13	0	0	1 270	247
Vyškov	11	4	0	0	190	65
Znojmo	0	0	0	0	255	66
Jihomoravský kraj	360	85	42	5	7 445	1 044

Pramen: Statistiky OKpráce, 2017

Intenzita využití nástrojů APZ je v jednotlivých okresech rozdílná. Dlouhodobě mezi okresy s nejvyššími počty vytvářených pracovních míst patří okres Brno – město, Hodonín a Brno - venkov. V okrese Brno – město převažuje využívání SÚPM vyhrazených, o vytváření VPP je zde ze strany starostů městských částí nižší zájem než ve zbytku kraje. Naopak v okrese

Znojmo a Břeclav dlouhodobě převažuje tvorba míst v rámci VPP a žádostí zaměstnavatelů o vytváření SÚPM je méně.

K 1. 2. 2017 spolu s účinností novely zákona o pomoci v hmotné nouzi byla zintenzivněna a nově upravena **veřejná služba** jako opatření, jehož cílem je motivovat dlouhodobě nezaměstnané, kteří pobírají dávky hmotné nouze, k práci. V kraji je průběžně nabízeno přes tisíc míst, obsazena je však jen zhruba pětina.

Realizace jednotlivých nástrojů

- **Veřejně prospěšné práce**

Nástroj veřejně prospěšné práce je využíván především pro časově omezené umístování dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání s nižší kvalifikací, u kterých je důležitá obnova pracovních návyků. VPP jsou vytvářeny ve spolupráci s městskými a obecními úřady, také v neziskové sféře a charitativních organizacích, zájem o vytváření VPP mají i základní a mateřské školy jako příspěvkové organizace měst a obcí. Následně je podporován i postup uchazeče mezi nástroji VPP a SÚPM, aby došlo k podpoře plynulého začlenění uchazeče na trh práce s perspektivou trvalého pracovního uplatnění. Počty vytvářených VPP jsou podmíněny zájmem obcí tato místa zřizovat. Ve větších městech je dlouhodobě zájem nižší než v menších obcích, ale i ve městě Brně se zájem ze strany městských částí a příspěvkových organizací postupně zvyšuje. Nejvíce míst je vytvářeno v největší městské části Brno - střed. V menších obcích je o tento nástroj mezi starosty stále velký zájem, obce využívají VPP především na úklid a údržbu veřejných prostranství a údržbu zeleně. Na tento nástroj jsou umístováni výhradně uchazeči evidovaní déle než 12 měsíců, upřednostňováni jsou klienti v hmotné nouzi, opakované umístování je povolováno výjimečně, pouze u klientů ohrožených sociálním vyloučením. Nedaří se však plně obsazovat všechna vytvořená místa, protože řada klientů v HN nemá zájem o VPP z obavy ze ztráty nároku na dávky v HN a následného poklesu příjmů.

Celkem bylo v rámci VPP vytvořeno **1 944** pracovních míst, nejvíce v okresech Brno-město (539 míst), Znojmo (381) a Hodonín (378 míst), na které bylo umístěno celkem 1 990 uchazečů. Ve srovnání s rokem 2016 klesl počet vytvořených míst o 165 tj. o 7,6%, počet umístěných uchazečů pak klesl o 274.

V rámci projektu *Nové pracovní příležitosti VPP* bylo vytvořeno 1 020 pracovních míst, výše nákladů činila 120 343 046 Kč. Z národních zdrojů bylo podpořeno 924 míst, výše nákladů činila 86 132 645 Kč.

Realizace v jednotlivých okresech:

Blansko:

V roce 2017 bylo vytvořeno **121 pracovních míst**, na která bylo umístěno 108 uchazečů o zaměstnání. **Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst i umístěných uchazečů zhruba o cca 30%, což je společně s okresem Břeclav nejvýraznější pokles v kraji.**

Vytváření a zejména obsazování vytvořených míst na VPP vhodnými UoZ bylo v roce 2017 ovlivněno příznivou situací na trhu práce a poklesem podílu nezaměstnaných osob pod hodnoty předcházející hospodářské recesi v roce 2008. Ze strany starostů měst a obcí byly mnohdy v žádostech uváděny nereálné počty na vytvoření míst. Úřad práce se v souladu se strategiemi snažil vytvořená místa obsazovat především uchazeči na hmotné nouzi nebo dlouhodobě evidovanými UoZ, což mnohdy naráželo na nepochopení ze strany smluvního partnera. Nedaří se ve větší míře zabránit fenoménu opakovaného umísťování stejných UoZ u stejných zaměstnavatelů.

Výše čerpání finančních prostředků byla ovlivněna i zvýšenou nemocností pracovníků umístěných na VPP

Brno-město:

V roce 2017 bylo vytvořeno **539 pracovních míst**, na která bylo umístěno 578 uchazečů o zaměstnání. **V roce 2017 zůstal počet vytvořených pracovních míst na VPP i počet umístěných uchazečů v podstatě na stejné úrovni jako v roce 2016.**

Zájem ze strany městských částí, příspěvkových organizací města a nestátních neziskových organizací se postupně zvyšuje. V podmínkách města Brna je nástroj VPP nezastupitelnou a často jedinou možností uplatnění pro klienty pocházející ze sociálně vyloučených lokalit. Nejvíce míst je vytvářeno v největší městské části Brno - střed. Vedle městských částí je významným zaměstnavatelem také zoologická zahrada. VPP jsou využívány především na úklid a údržbu veřejných prostranství a údržbu zeleně. Nedaří se však plně obsazovat všechna vytvořená místa, protože řada klientů v HN nemá zájem o VPP z obavy ze ztráty nároku na dávky v HN a následného poklesu příjmů.

Brno-venkov:

V roce 2017 bylo vytvořeno **176 pracovních míst**, na která bylo umístěno 175 uchazečů o zaměstnání. **Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst a umístěných uchazečů o cca 18 %.**

V průběhu roku 2017 probíhala realizace VPP plynule bez výrazných problémů. Stále klesající nezaměstnanost se projevila na počtu uchazečů o zaměstnání umístěných na veřejně prospěšné práce. Příspěvek z tohoto nástroje byl využíván nejvíce obcemi na úklid a údržbu veřejných prostranství. V menší míře nástroje VPP využívali příspěvkové organizace či spolky.

Břeclav:

V roce 2017 bylo vytvořeno **212 pracovních míst**, na která bylo umístěno 229 uchazečů o zaměstnání. **Ve srovnání s předchozím rokem zde došlo k nejvýraznějšímu absolutnímu i relativnímu poklesu počtu vytvořených míst i umístěných uchazečů v rámci celého kraje, a to o 31 %.** (Počet vytvořených míst se snížil o 98, počet umístěných uchazečů o 105)

Vzhledem k nízké nezaměstnanosti v roce 2017 bylo v mnoha případech obtížné v porovnání s rokem 2016 schválená místa obsadit.

Městům, obcím a ostatním organizacím byli v první řadě úřadem práce doporučováni uchazeči dlouhodobě nezaměstnaní, osoby společensky nepřizpůsobivé a osoby pobírající dávky hmotné nouze. Dále úřad práce doporučoval kategorie uchazečů starších 50 let, OZP, rodiče pečující o děti do 10 let a další obtížně umístitelné uchazeče.

Uchazeči byli ve většině případů umísťováni na pozici „dělník na úklid a údržbu obce“, dále byly vytvořeny 2 pozice „asistent prevence kriminality“ a 12 pozic „pomocný sociální asistent.“

Hodonín:

V roce 2017 bylo vytvořeno **377 pracovních míst**, na která bylo umístěno 378 uchazečů o zaměstnání. **Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst a umístěných uchazečů o cca 10 %.**

V roce 2017 pokračovalo přísnější posuzování opakovaného umístění uchazečů v rámci VPP, proto i v tomto roce je vyšší podíl umístěných UoZ, kteří byli před nástupem na VPP dlouhodobě vedení v evidenci ÚP než v roce 2016 a dřívějších letech. Současně ale proti dřívějším letům stoupl i počet dříve ukončených pracovních poměrů.

Z roku 2016 pokračoval trend zkrácených úvazků, který ale nebyl ovlivněn délkou předchozí evidence vybraného uchazeče, ale spíše pracovní pozicí, na kterou byl tento uchazeč v rámci VPP přijat – jednalo se především o pomocné práce v sociálních službách

V roce 2017 bylo vytvořeno 5 pracovních míst pro asistenty prevence kriminality, k 31.12.2017 bylo obsazeno celkem 9 pracovních míst pro APK (4 pracovní místa pokračují z roku 2016), což mělo vliv i na výši čerpání finančních prostředků.

Vytváření a obsazování pracovních míst v roce 2017 ovlivnila i veřejná služba – na VS byli umístěni vykonavatelé, o které si později organizátoři požádali v rámci vytvoření pracovních míst VPP (1 UoZ nad 50 měsíců evidence, 1 UoZ nad 60 měsíců evidence, 1 UoZ nad 12 měsíců evidence)

Vyškov:

V roce 2017 bylo vytvořeno **138 pracovních míst**, na která bylo umístěno 138 uchazečů o zaměstnání. **Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst o 8% a počet umístěných uchazečů o 15%.**

Realizátorem většiny VPP byly tradičně obce, v menším měřítku vytvářely VPP technické služby měst, či jiné subjekty.

Podpořeny byly zejména osoby s kumulací hendikepů, které měly problém dlouhodobě se uplatnit na trhu práce. Obecně s tímto nástrojem APZ nebyly ve sledovaném období výraznější problémy, jelikož jde o stabilizovaný nástroj, kde nedochází k metodickým změnám.

Znojmo:

V roce 2017 bylo vytvořeno **381 pracovních míst**, na která bylo umístěno 384 uchazečů o zaměstnání. **Počet vytvořených míst a umístěných uchazečů tak zůstal zhruba na**

úrovni roku 2016. (Počet vytvořených míst vzrostl o 3, počet umístěných uchazečů klesl o 15, tj. o 3,8%)

Zájem o vytváření míst na veřejně prospěšné práce v okrese Znojmo je trvale vysoký. Situace byla obdobná jako v roce 2017. Zájem o vytváření míst na VPP byl hlavně ze strany obecních úřadů. Ne vždy mohly být požadavky na počet pracovních míst uspokojeny z důvodu stanovených kritérií a vzhledem k nárokům starostů a proto pak byla některá místa zrušena. Spolupráce s obecními úřady a komunikace se starosty je však na velmi dobré úrovni.

- **Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele**

Nástroj společensky účelné pracovní místo je využíván pro umístění uchazečů, jejichž uplatnění nelze zajistit jiným způsobem. Preferována jsou místa umožňující získání nových odborných kompetencí pro další uplatnění na trhu práce. Prioritně byli zařazováni uchazeči o zaměstnání s kumulovanými handicap. Zájem o využívání tohoto nástroje je především ze strany menších a středních firem, žádosti podávají více firmy podnikající v oblasti služeb a obchodu, méně výrobní podniky. Zájem zaměstnavatelů o využití příspěvku na vyhrazené pracovní místo v průběhu roku 2017 postupně klesal.

V rámci projektu NIP a národní APZ bylo v roce 2017 vytvořeno celkem 1 261 SÚPM u zaměstnavatelů, na tato místa bylo **umístěno celkem 1 260 uchazečů**. Ve srovnání s rokem 2016 klesl počet vytvořených míst o 1 041, tj. o 45 % a počet umístěných uchazečů klesl rovněž o 45 %. Nejvíce míst bylo vytvořeno v okresech Brno – město (446 míst) a Hodonín (327 míst). **V rámci projektu NIP - Nové pracovní příležitosti SÚPM** bylo vytvořeno **945** pracovních míst, výše nákladů činila **62 998 723 Kč**. **Z národních zdrojů** bylo podpořeno **316** míst, výše nákladů činila **21 155 895 Kč**.

V rámci Regionálních individuálních projektů ESF bylo vytvořeno 773 míst, na která bylo umístěno 772 uchazečů. Jednotlivé projekty jsou detailně popsány v kapitole projekty ESF.

Celkem tedy bylo v kraji v roce 2017 vytvořeno 2 034 společensky účelných pracovních míst vyhrazených a na tato místa umístěno 2 032 uchazečů.

Realizace v jednotlivých okresech (NIP + národní APZ):

Blansko:

V roce 2017 bylo vytvořeno **49 pracovních míst**, na která bylo umístěno 49 uchazečů o zaměstnání. **Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst o 88, tj. o 64%.**

K podstatnému snížení počtu vyhrazených míst oproti předcházejícímu roku došlo díky pokračujícímu ekonomickému růstu a dalšímu poklesu podílu nezaměstnaných osob. Relativní pokles počtu vytvořených míst byl nejvyšší v rámci kraje. Zaměstnavatelé se potýkají spíše s nedostatkem (zejména kvalifikované) pracovní síly.

Brno-město:

V roce 2017 bylo vytvořeno **446 pracovních míst**, na která bylo umístěno 440 uchazečů o zaměstnání. Oproti roku 2016 **klesl počet vytvořených míst** o 296, tj. **o 40 %**, což je méně než v průměru v kraji (45%).

V okrese Brno-město je počet vytvářených SÚPM vyhrazených dlouhodobě nejvyšší ze všech okresů kraje, což je dáno zejména specifickými podmínkami velkoměsta, ve kterých se tento nástroj osvědčuje jako nejúčinnější forma aktivizace uchazečů. V roce 2017 bylo velmi dbáno na prioritní zařazování uchazečů dlouhodobě nezaměstnaných či s kumulovanými handicapami, zejména z kategorií 50+ a OZP.

Brno-venkov:

V roce 2017 bylo vytvořeno **162 pracovních míst**, na která bylo umístěno 163 uchazečů o zaměstnání. **Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst** o 131, tj. **o 44 %**.

Díky stále klesající nezaměstnanosti nástroj SÚPM – vyhrazená zaznamenal značný pokles, co se podaných žádostí týče, téměř o jednu třetinu (230 podaných žádostí). Kromě již zmíněné nezaměstnanosti může být na vině výše i doba poskytování příspěvku, který se části zaměstnavatelů zdá neadekvátní a nízký s ohledem na rostoucí minimální mzdu. Díky příznivé situaci na trhu práce byl tento pokles víceméně očekávatelný. Mezi nejčastěji podpořené oblasti rozhodně patří dělnické profese, výroba a administrativní oblast, kde maminky po mateřské dovolené mohou využít zkrácených úvazků.

Břeclav:

V roce 2017 bylo vytvořeno **81 pracovních míst**, na která bylo umístěno 86 uchazečů o zaměstnání. **Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst** o 120, tj. **o 58 %**

Tento trend pokračuje již od roku 2016, kdy se postupně podíl nezaměstnaných v regionu neustále snižuje a o uchazeči, kteří zůstávají v evidenci Úřadu práce, jsou obtížně umístitelní. Vzhledem ke kumulaci handicapů nevyhovují požadavkům zaměstnavatelů na nově vytvořená pracovní místa a nemají o ně tudíž zájem.

Vzhledem k velkému počtu RIP zaměřených na všechny kategorie uchazečů, kterým je věnována zvýšená péče na trhu práce, se jednotliví uchazeči přednostně zařazovali do individuálních projektů (RIP). Tato skutečnost způsobila snížení počtu žádostí na SÚPM financovaných z národních zdrojů a z projektu NoPP – SÚPM.

Hodonín:

V roce 2017 bylo vytvořeno **327 pracovních míst**, na která bylo umístěno 326 uchazečů o zaměstnání. **Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst** o 207, tj. **o 38 %**.

V roce 2017 bylo podáno 446 žádostí na společensky účelné pracovní místo vyhrazené, tj. o 225 žádostí méně ve srovnání s rokem 2016. Ve velké většině žádostí měli zaměstnavatelé

uchazeče již vybraného, u těch zbývajících probíhal výběr vhodných uchazečů ve spolupráci s Úřadem práce.

Jako pozitivum můžeme uvést příklad, kdy uchazeči chybělo půl roku do starobního důchodu a zaměstnavatel měl zájem ho zaměstnat. Dále uchazeč po výkonu trestu, kterému chtěl dát zaměstnavatel šanci.

Mezi faktory, které ovlivňovaly schválení či neschválení žádosti můžeme uvést:

- délka pracovního poměru
- dlouhodobé nekolidující zaměstnání
- profese
- podpoření uchazeče v rámci APZ v předchozích letech

Nejčastěji byly žádosti podávány na profese: administrativní pracovník, dělník/dělnice, kuchař/kuchařka, číšník/servírka, prodavač/prodavačka

Vyškov:

V roce 2017 bylo vytvořeno **84 pracovních míst**, na která bylo umístěno 84 uchazečů o zaměstnání. **Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst o 143, tj. o 63 %.**

Jedná se o největší relativní pokles v rámci kraje, což je dáno velmi nízkou nezaměstnaností v tomto okrese jak v rámci kraje, tak celé ČR. Oproti předchozímu roku došlo opět k poklesu počtu podaných žádostí na SÚPM vyhrazená a tím pádem poklesu počtu podpořených uchazečů a to z důvodu stále se snižující míry nezaměstnanosti v roce 2017. Pokles počtu podaných žádostí také ovlivnilo čerpání příspěvků v rámci regionálních projektů, o něž byl mezi zaměstnavateli velký zájem.

I přesto bylo podpořeno v roce 2017 84 uchazečů o zaměstnání. Zpravidla se jednalo o uchazeče s kumulací hendikepů ve vztahu k trhu práce. Dlouhodobá evidence na úřadu práce a OZP, ženy vracející se po mateřské/rodičovské dovolené, pečující o dítě do 10 let věku, uchazeči nad 50 či 55 let věku.

Znojmo:

V roce 2017 bylo vytvořeno **112 pracovních míst**, na která bylo umístěno 112 uchazečů o zaměstnání. **Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst o 68, tj. o 38 %.**

V průběhu roku 2017 došlo k pokračujícímu snižování počtu podaných, potažmo vyřizovaných žádostí ze zdrojů národních a ESF NIP. Důvodem bylo spuštění dvou nových projektů (RIP) – ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji a Šance pro rodiče v Jihomoravském kraji, nabízejících zaměstnavatelům zajímavější podmínky co se týče výše i délky poskytování příspěvků. Zároveň v průběhu celého roku 2017 byly nadále aktivní projekty (RIP) odstartované již v roce 2016 - Záruky pro mladé v Jihomoravském kraji a 50 PLUS v Jihomoravském kraji, kterých bylo v hojné míře využíváno.

- **Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem**

Zřízená společensky účelná pracovní místa jsou nástrojem, kterého zaměstnavatelé příliš často nevyužívají. Zaměstnavatelé raději volí bezpečnější formu příspěvku, a to příspěvku do mzdy (SÚPM vyhrazená). Vzhledem k tomu, že výše příspěvku na mzdové náklady je srovnatelná s výší příspěvku na zřízení, mnohdy i vyšší, není tento nástroj využíván a zaměstnavatelé nová místa nezřizují, pouze navyšují počty stávajících profesí.

V roce 2017 nebyl tento nástroj v kraji využit.

V okrese Hodonín byla podána jedna žádost. Vzhledem k tomu, že žádost nebyla podána kompletní a zaměstnavatel i přes upozornění žádost nedoplnil, byla zamítnuta.

- **Společensky účelná pracovní místa zřízená za účelem zahájení samostatné výdělečné činnosti**

Příspěvky z APZ na zahájení samostatné výdělečné činnosti (SÚPM – SVČ) slouží uchazečům k částečnému krytí nákladů potřebných k zahájení podnikání. Těchto míst bylo v kraji **nově zřízeno v roce 2017** celkem **249**. Jedná se o významnou pomoc v případech, kdy pro uchazeče není na trhu práce vhodné volné místo, ale jeho kvalifikace umožňuje, aby si své budoucí pracovní místo vytvořil sám. Z hlediska oblastí činností se zájem o zahájení SVČ s pomocí příspěvku od Úřadu práce se ve srovnání s rokem 2016 nezměnil. Nejčastěji uchazeči směřují svoji činnost do oblastí obchodu a služeb (zejména osobní služby, např. kosmetika, manikúra, pedikúra, modeláž nehtů), o něco méně do oblastí řemesel. I přes pečlivé posuzování podnikatelských záměrů je často při průběžných kontrolách zjišťováno porušení dohod, zejména nenahlášení změny provozovny, nenahlášené předčasné ukončení činnosti, čerpání příspěvku v rozporu se schválenými nákladovými položkami.

Ve srovnání s rokem 2016 klesl počet vytvořených míst o 70, tj. o 22 %.

Náklady na SÚPM-SVČ byly hrazeny **pouze z národních prostředků** a činily za rok 2016 celkem **12 238 509 Kč**.

Realizace v jednotlivých okresech:

Blansko:

V roce 2017 bylo vytvořeno **15 pracovních míst**. Ve srovnání s předchozím rokem **klesl počet** vytvořených míst o 10 tj. o 40 %.

BK – v uplynulém roce pokračoval propad počtu uzavřených dohod u tohoto nástroje. Hlavním důvodem je samozřejmě pokles podílu nezaměstnaných osob a následně struktura UoZ. Dlouhodobě evidovaní UoZ nemají ve většině případů ten správný „drive“ a odvahu změnit svou situaci na trhu práce tím, že začnou samostatně podnikat. Poptávka zejména po službách všeho druhu by byla, podmínkou pro životaschopnost podnikatelských záměrů však jsou znalosti, zkušenosti a dostatečné finanční zázemí. Zejména poslední podmínka je často problém.

Brno-město:

V roce 2017 bylo vytvořeno **39 pracovních míst**. Ve srovnání s předchozím rokem **klesl počet** vytvořených míst o 19, tj. o 33 %.

Zájem o zahájení SVČ s pomocí příspěvku od Úřadu práce ve srovnání s rokem 2016 mírně klesl. Stále směřuje nejčastěji do oblastí osobních služeb (kosmetika, manikúra, pedikúra, modeláž nehtů) a obchodu.

Brno-venkov:

V roce 2017 bylo vytvořeno **24 pracovních míst**. Ve srovnání s předchozím rokem **klesl počet** vytvořených míst o 14, tj. o 37 %.

Oproti roku 2016 došlo k mírnému poklesu zájmu o zahájení SVČ, důvodem je klesající nezaměstnanost (stejně jako u ostatních nástrojů APZ). Přijato bylo 33 žádostí, téměř 1/3 byla komisí zamítnuta, nejčastějším důvodem k zamítnutí byl neperspektivní podnikatelský záměr neudržitelný na trhu práce. Mezi nejčastěji podporované předměty podnikání patří oblasti z kosmetiky - kadeřnice, pedikúra, manikúra, roste zájem o tetování (3 žádosti). Z technických profesí pak nejčastěji truhláři a kováři. Rovněž docházelo k podpoře v oblasti pohostinství.

Břeclav:

V roce 2017 bylo vytvořeno **34 pracovních míst**. Ve srovnání s předchozím rokem **klesl počet** vytvořených míst o 19, tj. o 36 %.

Hlavním důvodem poklesu byla skutečnost, že podíl nezaměstnaných (Břeclavsko 3,5%) byl nejnižší za poslední roky, takže také počty evidovaných uchazečů na ÚP byly daleko nižší, než v uplynulých letech. Naproti tomu průměrný příspěvek na 1 uchazeče zůstal ve srovnání s předchozím obdobím téměř stejný. Z celkového počtu bylo podpořeno 16 mužů (tj. 47%) a 18 žen (53%), u nichž se v 10 případech jednalo o ženy s dětmi do 10 let věku, z toho 5 žen po MD/RD. V minulém roce byl uvedený poměr zastoupení mužů a žen opačný, dominovalo zastoupení mužů v počtu 34 uchazečů tj. 63% a pouze 20 uchazeček tj. 37%.

Z celkového počtu 43 projednaných žádostí bylo 6 žádostí zamítnuto, 3 žádosti stornovány (uchazeči od žádosti odstoupili).

Z pohledu zaměření vybraných činností podnikatelských záměrů nedošlo oproti r. 2016 k podstatným změnám. Největší zastoupení 13 uchazečů měly podpořené služby (masérské, kadeřnictví, kosmetika, účetnictví), v 10 případech řemeslné činnosti (truhlářství, stavebně-zednické práce, zámečnictví, elektroinstalace), u 5 uchazečů to byla zemědělská činnost (vinařství, veterin. činnost, zpracování koziho mléka). Ostatní tj. 6 uchazečů např. pořizování kamerových videozáznamů (2), restaurování nábytku, dentální hygiena aj.

Žádný z podpořených uchazečů v roce 2017 neukončil podnikání předčasně.

Hodonín:

V roce 2017 bylo vytvořeno **91 pracovních míst**. Jedná se o jediný okres kraje, ve kterém se počet vytvořených míst ve srovnání s předchozím rokem zvýšil (o 2 místa, tj. o 2,2 %).

Uchazečů, kteří se rozhodli zahájit samostatně výdělečnou činnost s příspěvkem úřadu práce, bylo oproti roku 2016 o 4 více. Situace na trhu práce se stabilizovala, jsou i dobré hospodářské podmínky a nastal ekonomický rozvoj, což je rozhodující faktor pro zahájení podnikatelské činnosti. Podáno bylo celkem 98 žádostí, 7 žádostí bylo zamítnuto z důvodu nesplnění požadovaných podmínek pro poskytnutí příspěvku (délka evidence, opakované podnikání ve stejné činnosti). Nejčastěji jsou podporovány řemeslné činnosti, dále služby a obchodní činnost.

Vyškov:

V roce 2017 bylo vytvořeno **10 pracovních míst**. Ve srovnání s předchozím rokem **klesl počet** vytvořených míst o 9, tj. o 47 %.

Počet podaných žádostí oproti loňskému roku opět poklesl, důvodem je nízká míra nezaměstnanosti. Uchazeči o zaměstnání, kteří projeví zájem o tento druh příspěvku, nespádají do podporovaných kategorií, případně jsou krátce v evidenci. Proto bylo v roce 2017 uzavřeno pouze 10 dohod. Podpoření uchazeči byli dlouhodobě nezaměstnaní v kombinaci s OZP nebo se zdravotním znevýhodněním. U podpořených žen se jednalo o ženy starší 50 let, pečující o dítě do 10 let věku a uchazečku do 25 let.

Znojmo:

V roce 2017 bylo vytvořeno **36 pracovních míst**, což je téměř stejný počet jako v minulém roce (v roce 2016 to bylo 37 míst).

V roce 2017 se snížil počet podaných žádostí, což souvisí se zlepšenou situací na pracovním trhu. V roce 2016 bylo podáno 51 žádostí, zamítnuto 14, v roce 2017 bylo podáno 42 žádostí, zamítnuto jen 5. Jeden žadatel od žádosti odstoupil a jeden vrátil celý příspěvek. I v letošním roce jeden příjemce příspěvku nedodržel roční dobu podnikání. Nejvíce žadatelů začalo podnikat ve stavebních činnostech a v lesnictví. Průměrný příspěvek byl 47 500 Kč.

- **Chráněná pracovní místa**

Celkové prostředky vynaložené **z rozpočtu APZ** na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením **na chráněných pracovních místech (CHPM)** činily v roce 2017 **5 190 239 Kč**. Náklady na zřizování a podporu CHPM jsou hrazeny **výhradně z národních zdrojů**. Ve srovnání s rokem 2016 poklesly a byla tak naplněna priorita strategie APZ umísťovat OZP především na volném trhu práce. (Na SÚPM vyhrazených bylo v roce 2017 umístěno celkem 145 OZP, dalších 103 OZP pak bylo podpořeno na SÚPM v rámci projektů RIP a 3 OZP na SÚPM-SVČ).

Příspěvek na zřízení chráněných pracovních míst byl poskytnut v celkové částce **5 008 300 Kč**, z toho 90 000 Kč na jedno pracovní místo SVČ. Celkem bylo **nově zřízeno 78 chráněných pracovních míst** (z toho 77 u zaměstnavatelů a 1 místo SVČ). Nejvíce míst vzniklo v okresech Brno - město (25 míst) a Hodonín (26 míst). Vedle okresů Brno-město a Hodonín vznikají tato místa častěji ještě v okresech Břeclav a Brno-venkov, naopak v okresech Znojmo, Vyškov a Blansko je jejich tvorba dlouhodobě minimální.

Dohody nejsou striktně uzavírány na stejný počet vytvořených míst a umístěných uchazečů, neboť žadatel může mít zaměstnance na zkrácených úvazcích či vícesměnný provoz. Zároveň jsou v daném roce obsazována i místa na dohodách uzavřených v předchozích letech. V roce 2017 bylo na chráněná pracovní místa umístěno celkem 85 uchazečů.

Příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů CHPM byl vyplacen celkem v částce 181 756 Kč. Podpořeno bylo 5 míst, z toho 4 místa v okrese Břeclav (v profesi prادلák/pradlena).

Zaměstnavatelé při zaměstnávání osob se zdravotním postižením upřednostňují využití příspěvku dle §78 zákona č. 435/2004 Sb. Zde se nejedná o příspěvek aktivní politiky zaměstnanosti, avšak na uzavření dohod s Úřadem práce o vymezení či zřízení chráněných pracovních míst je vázáno čerpání příspěvku.

Zaměstnavatelé mohli žádat o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením dle § 78 ZoZ, pokud na chráněných pracovních místech zaměstnávají více než 50% OZP z celkového počtu svých zaměstnanců. Příspěvek náležel zaměstnavateli měsíčně ve výši 75 % skutečně vynaložených mzdových nákladů na zaměstnance, který je osobou se zdravotním postižením, včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, nejvýše však 9 500 Kč pro OZP a 5 000 Kč pro OZZ. Při vymezení zaměstnavatelé sice nezískají jednorázový příspěvek, ale nemají problémy s udržitelností zřízených CHPM pro OZP a podpora se navíc netýká pouze uchazečů o zaměstnání, ale všech OZP.

V Jihomoravském kraji bylo ke 31.12. 2017 **vymezeno 7 445 chráněných pracovních míst**, z toho v roce 2017 nově 1 044 míst. Více než polovina vymezených míst je v okrese Brno-město (4 053 míst).

Příspěvek na zaměstnávání OZP dle §78 zákona č. 435/2004 Sb. byl v Jihomoravském kraji v roce 2017 poskytnut 464 zaměstnavatelům v souhrnné výši 772 867 429 Kč.

- **Podpora regionální mobility**

Příspěvek na dojíždění:

V roce 2017 bylo **přijato celkem 379 žádostí o příspěvek na dojíždění**. Výše vynaložených prostředků v roce 2017 činila **3 146 602 Kč** (národní APZ).

Příspěvek se začal realizovat od dubna 2016. Následně probíhala informační kampaň, díky které se příspěvek dostal do širšího obecného povědomí. V průběhu roku 2017 se zvýšil zájem o informace i počet podaných žádostí. Praxe ukazuje, že klienti jsou ochotni dojíždět za prací do vzdálenějších regionů, nebo se i přestěhovat, pokud mohou tento příspěvek využít. O příspěvek jeví zájem zejména uchazeči o zaměstnání, kteří jsou znevýhodněni špatnou dopravní dostupností, pro ty je i tento příspěvek motivací dojíždět za prací do vzdálenějších regionů. Zároveň byl tento příspěvek poskytován po celý rok oproti roku předešlému, i proto počet žádostí o příspěvek na dojíždění v roce 2017 vzrostl. Využívání

tohoto nástroje bylo ovlivněno i díky doporučením zaměstnavatelů pro své budoucí zaměstnance, kteří spoléhají na „přilepšení“ ke mzdě, které poskytne stát.

Nejvíce klientů využilo příspěvek v okrese Hodonín (94 osob) a v okrese Vyškov (64 osob). Nejčastější byla dojíždka ve vzdálenosti 10-25 km, následně pak 25-50 km, vzdálenost nad 50 km se vyskytovala spíše výjimečně. Nejnižší zájem o příspěvky na regionální mobilitu je v okrese Brno - město. Spektrum profesí uchazečů využívajících příspěvek na dojíždku je velmi široké, nelze jednoznačně říci, že by se některé profese vyskytovaly častěji.

Nejčastějšími důvody pro zamítnutí žádosti bylo nesplnění podmínky evidence v době podání žádosti, neuvedení konkrétního místa výkonu práce a výkon nekolidujícího zaměstnání v době podání žádosti, délka pracovního poměru byla na dobu určitou kratší než 6 měsíců nebo dojezdová vzdálenost kratší než 10 km.

Tento nástroj je realizován bez větších problémů, snad kromě následného prokazování odpracovaných dnů, nepřehlednost některých výplatních lístků je značná a dochází pak častěji ke konfrontaci s klienty, ohledně osvětlení některých nejasností (chybí formulář o prokazování odpracovaných dnů).

Příspěvek na přestěhování:

V rámci kraje bylo v roce 2017 podáno 21 žádostí. **Podpořeno bylo 9 klientů.** Výše vynaložených prostředků v roce 2017 činila **450 000 Kč** (národní APZ).

Více než polovina podaných žádostí byla zamítnuta, nejčastějším důvodem pro zamítnutí byl rozdíl mezi doručovací adresou a adresou trvalého bydliště, neuvedení konkrétního místa výkonu práce v pracovní smlouvě, nedostačující vzdálenost či v době podání žádosti nebyla splněna podmínka změny bydliště.

Postup při realizaci tohoto nástroje je pro žadatele dosti složitý na vyřízení. Nejprve musí nastoupit do zaměstnání a po té vykázat přestěhování. Většina uchazečů nemá základní finanční prostředky na přestěhování a to jim brání k vyhledávání volných pracovních mimo okres, kam musí zpočátku několikrát jet, aniž by tam mohli již bydlet.

- **Realizace pracovní rehabilitace**

Pracovní rehabilitace je souvislá činnost zaměřená na získání a udržení vhodného zaměstnání osoby se zdravotním postižením. Uskutečňuje se na základě individuálního plánu pracovní rehabilitace.

Za loňský rok byly v kraji podány 4 žádosti o pracovní rehabilitaci a v jejím rámci tedy podpořeny celkem 4 osoby se zdravotním postižením. Uzavřeno bylo celkem 5 individuálních plánů pracovní rehabilitace (tj. o 1 méně než v roce 2016), které obsahovaly zejména poradenství v oblasti hledání zaměstnání, realizaci poradenských činností a realizaci ergodiagnostických vyšetření. Celkem bylo realizováno 11 ergodiagnostických vyšetření. Celková výše vynaložených prostředků za ergodiagnostické vyšetření činila 51 741 Kč. V

roce 2017 se podařilo významně prohloubit spolupráci s poskytovateli sociálních služeb v rámci realizace přístupného systému sociální a pracovní rehabilitace.

Tab.24: Pracovní rehabilitace

Okres	Počet žádostí o PR	IPPR	Formy pracovní rehabilitace			Ergodiagnostika
			Příprava k práci	Rekvalifikační kurz	Poradenství	
Blansko	0	1	0	0	0	0
Brno - město	2	2	1	0	1	8
Brno - venkov	0	0	0	0	0	0
Břeclav	0	0	0	0	0	3
Hodonín	2	2	0	1	1	0
Vyškov	0	0	0	0	0	0
Znojmo	0	0	0	0	0	0
Kraj celkem	4	5	1	1	2	11

6.2 Rekvalifikace a poradenství

Do rekvalifikačních a poradenských programů v Jihomoravském kraji bylo v roce 2017 **nově zařazeno celkem 1815 uchazečů** a zájemců o zaměstnání, z toho 1015 klientů bylo podpořeno v rámci národního individuálního projektu Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II., kde byly aktivity hrazeny z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost. Z prostředků národní APZ pak bylo podpořeno 419 klientů, 265 klientů prošlo rekvalifikacemi v projektech RIP (Regionální individuální projekty) hrazených převážně z ESF a 116 klientů v grantových projektech realizovaných jinými subjekty.

Přehled o počtech uchazečů a zájemců o zaměstnání zařazených do rekvalifikací dle jednotlivých způsobů financování a typu rekvalifikací podávají následující tabulky.

Tab.25: Struktura účastníků všech rekvalifikací (tj. zabezpečených i zvolených)

RK kompletní (zabezpečené + zvolené) - účastníci RK	Celkem v rekvalifikaci	Zahájené v roce 2017	Ukončené		Pokračují do dalšího roku	Zaměření RK zahájených v roce 2017	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
Celkem	1 855	1 815	1 790	1 655	34	394	1 421
z toho ženy	1 051	1 031	1 014	926	21	232	799
NIP	1 049	1 015	1 012	944	16	212	803
RIP	266	265	250	218	13	65	200
Grantové projekty	120	116	116	103	1	42	74
Uchazeči o zam	1 803	1 767	1 743	1 608	30	390	1 377
Zájemci o zam	52	48	47	47	4	4	44
Osoby se ZP	222	219	213	188	5	77	142

Pramen: Statistiky OKpráce, 2017

Tab. 236: Struktura účastníků zabezpečených rekvalifikací

Účastníci rekvalifikací zabezpečených	Celkem v rekvalifikaci	Zahájené v roce 2017	Ukončené		Pokračují do dalšího roku	Zaměření RK zahájených v roce 2017	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
Celkem	1 349	1 345	1 327	1 209	12	333	1 012
z toho ženy	815	811	796	715	11	174	637
NIP	739	739	733	677	1	177	562
RIP	246	246	234	203	10	62	184
Grantové projekty	120	116	116	103	1	42	74
Uchazeči o zam	1 337	1 333	1 315	1 197	12	328	1 005
Zájemci o zam	12	12	12	12	0	2	10
Osoby se ZP	185	185	179	155	4	73	112

Pramen: Statistiky OKpráce, 2017

Tab. 27: Struktura účastníků zvolených rekvalifikací

Účastníci RK zvolených	Celkem v rekvalifikaci	Zahájené v roce 2017	Ukončené		Pokračují do dalšího roku	Zaměření RK zahájených v roce 2017	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
Celkem	506	470	463	446	22	61	409
z toho ženy	236	220	218	211	10	58	162
NIP	310	276	279	267	15	35	241
RIP	20	19	16	15	3	3	16
Grantové projekty	0	0	0	0	0	0	0
Uchazeči o zam	466	434	428	411	18	62	372
Zájemci o zam	40	36	35	35	4	2	34
Osoby se ZP	37	34	34	33	1	4	30

Pramen: Statistiky OKpráce, 2017

Tab. 27: Struktura účastníků profesních rekvalifikací

Účastníci RK profesních	Celkem v rekvalifikaci	Zahájené v roce 2017	Ukončené		Pokračují do dalšího roku	Ze zahájených v roce 2017	
			celkem	z toho úspěšně		zabezpečené	zvolené
Celkem	401	394	392	355	2	333	61
z toho ženy	239	232	231	208	2	174	58
národní APZ	75	75	75	69	0	52	23
NIP	215	212	212	191	0	177	35
RIP	65	65	62	57	1	62	3
Grantové projekty	46	42	43	38	1	42	0
Uchazeči o zam	396	390	387	350	2	328	62
Zájemci o zam	5	4	5	5	0	2	2
Osoby se ZP	77	77	75	69	1	73	4

Pramen: Statistiky OKpráce, 2017

Tab. 29: Zaměstnanecké rekvalifikace

	Počet dohod	Počet zaměstnanců v rekvalifikaci
Celkem	0	0

Pramen: Statistiky OKpráce, 2017

Do rekvalifikací byli klienti zařazováni na základě profesně poradenského pohovoru. Doporučování k rekvalifikaci byli zejména klienti, jimž je při zprostředkování zaměstnání věnována zvýšená péče dle § 33 odst. 1 zákona o zaměstnanosti, osoby sociálně vyloučené,

osoby s nízkou kvalifikací či osoby s kvalifikací, která neodpovídá aktuálním požadavkům na trhu práce.

Rekvalifikační kurzy zabezpečované byly nabízeny klientům s ohledem na dosažené vzdělání, dosavadní praxi, zdravotní stav a pracovní perspektivu.

Podané zájmy o zvolenou rekvalifikaci Úřad práce pečlivě posuzuje s ohledem na reálnou možnost následného pracovního uplatnění klienta a s ohledem na efektivní a hospodárné vynaložení finančních prostředků. O tento typ rekvalifikací, kdy si klienti sami mohou vybrat druh rekvalifikace i rekvalifikační zařízení je velký zájem. Z uchazečů, zařazených do rekvalifikací v roce 2017, jich možnost zvolené rekvalifikace využila téměř třetina (26 %).

O rekvalifikace mají největší zájem uchazeči se středoškolským vzděláním (ať už vyučení či s maturitou), kteří dohromady představují téměř tři čtvrtiny rekvalifikovaných. Z hlediska věku velmi záleží na zaměření konkrétních kurzů. Např. u kurzů pro strážné převažuje zájem v kategorii nad 45 let věku, uchazeči do 30 let věku (muži) mají výraznější zájem o přípravu pro profesi řidiče z povolání – konkrétně o získání řidičských oprávnění sk. C., C+E a Vstupní školení odborné způsobilosti řidičů. U ostatních rekvalifikačních kurzů jsou zastoupeny všechny věkové kategorie uchazečů bez výraznější převahy některé z nich. Z hlediska cílů APZ stanovených na rok 2017 představovali 6 % klientů rekvalifikací uchazeči ve věku do 25 let, 30 % uchazeči ve věku nad 50 let a 34 % uchazeči s délkou evidence nad 5 měsíců.

Zaměření rekvalifikačních kurzů se v jednotlivých okresech Jihomoravského kraje liší jen nepatrně. Ve většině okresů převládá zájem o kurzy z oblasti účetnictví, svářečské kurzy a kurzy z oblasti obchodu, skladování a logistiky.

V rámci zvolených rekvalifikací pak jednotně vedou kurzy k získání řidičských oprávnění vč. profesní způsobilosti řidičů, následují kurzy z oblasti osobních služeb a počítačové kurzy se specializovaným zaměřením.

Zabezpečované rekvalifikace

Účetnictví

V rámci Jihomoravského kraje byly v roce 2017 nejčastěji realizovány kurzy z oblasti účetnictví. Krajská pobočka zabezpečuje rekvalifikace: Účetnictví a daňová evidence (s využitím VT) a Mzdové účetnictví (s využitím VT). Nejvíce využívají těchto kurzů ženy s následným uplatněním u zaměstnavatelů na pozici účetní, případně zahajují SVČ.

Ekonomika a administrativa

Z této oblasti byly nejčastěji realizovány kurzy asistentka-sekretářka a projektový manažer. O kurzy sekretářky mají nejčastěji zájem ženy se středoškolským vzděláním (podmínkou zařazení do kurzu je maturita), často se jedná o matky pečující o dítě do 15 let. U projektových manažerů naopak převažují muži, přičemž většina z nich má vysokoškolské vzdělání.

Kurzy svařování

Základní kurzy svařování jsou kombinovány s jednotlivými metodami – svařování obalenou elektrodou, tavicí se elektrodou, kyslíko-acetylenovým plamenem, nerez ocelí a svařování hliníku. Zájem o tyto rekvalifikace je ze strany mužů, z řad žen nebyla v roce 2017 zařazena žádná klientka. Z hlediska následného uplatnění patří tyto kurzy mezi neefektivnější.

Obchod, skladování, logistika

Nejčastěji realizovanou rekvalifikací z této oblasti je kurz Obsluha elektrovozíku a motovozíku, přičemž zájem o zařazení do kurzu jeví muži i ženy. Absolventi se uplatňují především na pozici skladníka.

Bezpečnost práce a ochrana majetku a osob

V rámci této oblasti zabezpečuje KrP v Brně rekvalifikační kurz dle Národní soustavy kvalifikací Strážný 68-008-E. Zájem o tuto profesní kvalifikaci projevují ženy i muži, často zastoupená je také skupina OZP. Následně se tyto klienti uplatňují na pozici ostrahy nebo vrátných.

Strojírenství

Z této oblasti se realizují kurzy Obsluha CNC obráběcích strojů 23-026-H a Programátor CNC strojů. Do těchto kurzů jsou zařazováni muži, jejichž následná uplatnitelnost je vysoká a nastupují do zaměstnání ve velice krátkém čase po ukončení kurzu, což je způsobeno dlouhodobě vysokou poptávkou na trhu práce po kvalifikované síle do strojírenské výroby.

Počítačové rekvalifikace – základní dovednosti

Kurz Obsluha osobního počítače umožní klientům ÚP zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce napříč obory, jelikož znalost práce na PC je jedním ze základních požadavků zaměstnavatelů.

Příprava k podnikání

KrP v Brně také zabezpečuje rekvalifikační kurz Základy podnikání určený klientům, kteří chtějí zahájit samostatně výdělečnou činnost.

Zvolené rekvalifikace

V rámci nástroje zvolené rekvalifikace jsou nejžádanější rekvalifikace vedoucí k získání **řidičských oprávnění a profesní způsobilosti řidičů**. Nejčastěji realizovaným kurzem je Řidičské oprávnění sk. C, sk. CE a Vstupní školení řidičů v rozsahu 140 hod vedoucí k získání profesního průkazu řidiče. V návaznosti na nabídku volných pracovních míst pak klienti po získání těchto oprávnění nastupují do zaměstnání, které mají ve většině případů předem zajištěné.

V řadách zájemců o rekvalifikaci z této oblasti jsou většinou zastoupeni muži.

Naopak ženy spíše žádají o kurzy z oblasti **osobních služeb – kosmetika, vizážistika, pedikúra, manikúra**. Po absolvování těchto typů rekvalifikací pak klientky spíše zahajují samostatně výdělečnou činnost.

Třetím nejčastěji žádaným typem rekvalifikací jsou **počítačové kurzy se specializovaným zaměřením – Čtení a kreslení technické dokumentace, Tvorba www stránek, Pracovník grafického studia.**

Tab. 30: zaměření rekvalifikačních kurzů

	Oblasti rekvalifikací	%
1	Účetnictví	13,1
2	Řidičské průkazy vč. profesní způsobilosti	12,3
3	Ekonomika a administrativa	11,6
4	Svářečské, strojnické a jiné odborné průkazy	10,7
5	Počítačové rekvalifikace – základní dovednosti	10,3
6	Sociální oblast	6,4
7	Příprava k podnikání	5,0
8	Obchod, skladování, logistika	4,8
9	Osobní služby	4,2
10	Gastronomie, hotelnictví, turismus	2,8

Pramen: Statistiky OKpráce, 2017

6.3 Projekty ESF

Regionální individuální projekty (RIP)

Regionální individuální projekty (RIP)

V roce 2017 realizovala Krajská pobočka v Brně v rámci Operačního programu Zaměstnanost 4 regionální individuální projekty:

Záruky pro mladé v Jihomoravském kraji

50 PLUS v Jihomoravském kraji

ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji

Šance pro rodiče v Jihomoravském kraji

Záruky pro mladé v Jihomoravském kraji – CZ.03.1.48/0.0./0.0./15_004/0000009

Zahájení realizace: 1. ledna 2016

Ukončení realizace: 31. ledna 2019

Cílová skupina (800 osob):

- osoby do 29 let věku (včetně)
- pracovní zkušenosti max. 3 roky
- evidence na úřadech práce v Jihomoravském kraji

Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání.

Primárním cílem projektu je zvýšit zaměstnanost a uplatnitelnost cílové skupiny na trhu práce. Prostřednictvím aktivit projektu je snaha poskytnout klientům odborné dovednosti a znalosti pro výkon konkrétní profese, poskytnout odborné praxe s perspektivou dalšího uplatnění na trhu práce, předcházet opakované evidenci a snížit průměrnou dobu evidence mladých uchazečů o zaměstnání na úřadu práce. V případě uchazečů o zaměstnání bez dokončené odborné kvalifikace se usiluje o opětovné zahájení přípravy na budoucí povolání, resp. návrat do vzdělávání.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (údaje k 31. 12. 2017):

VÝBĚR KLIENTŮ DO PROJEKTU – je realizován odbornými pracovníky projektu na všech kontaktních pracovištích a to ve spolupráci s oddělením zprostředkování. Uchazeči o zaměstnání byli vybíráni, v souladu s požadavky na cílovou skupinu, jak dle jejich zájmu, tak s ohledem na konkrétní odborné praxe u zaměstnavatelů. Vybráno a podpořeno aktivitami bylo od počátku projektu celkem 1002 klientů (z plánovaných 800 osob, což je 125,25 %). S každým klientem byla uzavřena dohoda o účasti v projektu.

Během roku 2017 vstoupilo do projektu 507 osob.

PORADENSTVÍ – cílem této aktivity, opět realizované odbornými pracovníky projektu, je maximální možná podpora klientů projektu zvýšit motivaci a sebevědomí klienta a zajištění jeho pracovního potenciálu, které povede k uplatnění na trhu práce.

Typy poradenství:

Individuální (absolvoval každý klient) – posílení motivace úspěšně absolvovat projekt, poradenství pro volbu povolání a rekvalifikace, získání a udržení odborné praxe, atd. Rozsah je individuální dle potřeb klientů. Bylo poskytnuto 1368,5 hodin individuálního poradenství, přičemž některým klientům opakovaně.

Skupinové (absolvovalo od počátku projektu 106 osob z 200 plánovaných, což je 53 %) – v rámci skupinového poradenství je klientům poskytován celkový přehled v oblasti práva a zaměstnanosti, rozvoj sebe prezentace (sestavování životopisů, motivačních dopisů, práce s databázemi zaměstnavatelů apod.). Rozsah je zpravidla 4 - 6 hodin.

Pracovní diagnostika (absolvovalo od počátku projektu 164 klientů z plánovaných 220, což je 74,55 %) – pracovní diagnostiku absolvovali ti klienti, u kterých byla potřeba zjištění předpokladů k začlenění na trh práce, stanovení konkrétních dovedností, které je klient schopen získat dalším vzděláváním a možnosti pracovní uplatnění.

V roce 2017 bylo poskytnuto 844,25 hodin individuálního poradenství, skupinové poradenství absolvovalo 67 osob a pracovní diagnostiku dokončilo 158 osob.

REKVALIFIKACE – byly zaměřeny na získání odborných znalostí a dovedností, obecně vyžadovaných na trhu práce, s cílem připravit uchazeče o zaměstnání především na konkrétní profesi (odbornou praxi) nebo přiblížit jejich kvalifikaci požadovaným nebo očekávaným potřebám trhu práce. Bylo možné absolvovat rekvalifikaci klasickou (vysoutěženou) či zvolenou. Celkem bylo od počátku projektu zahájeno 40 rekvalifikačních kurzů (z plánovaných 90). Úspěšně ukončeno bylo celkem 36 kurzů. Během roku 2017 prošlo rekvalifikací 24 klientů.

ODBORNÉ PRAXE – hlavní aktivita projektu. Odborné praxe byly realizovány u zaměstnavatelů na území ČR formou SÚPM vyhrazených. Praxe byly zpravidla sjednávány na dobu 12 měsíců. Výše příspěvku se pohybovala od 15.000 Kč/měsíc do 18.000 Kč/měsíc na mzdové náklady (včetně zákonných odvodů) a to dle stanovených kritérií. Na odbornou praxi byli zařazeni uchazeči o zaměstnání s evidencí na ÚP delší než 3 měsíce. Celkem od počátku projektu bylo uzavřeno, resp. podepsáno, 592 dohod (z 602 plánovaných, tj. 98,34 %). V případě potřeby a účelnosti byl poskytnut také finanční příspěvek na mentora (uzavřeno 67 dohod, z plánovaných 70). V roce 2017 bylo podepsáno 339 dohod o SÚPM.

KRÁTKODOBÁ PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOST – jedná se o doplňkovou aktivitu projektu. Cílem práce na zkoušku je zjistit připravenost cílové skupiny k nástupu na pracovní místo (odbornou praxi). Na tuto aktivitu, zvanou také práce na zkoušku, bylo zařazeno 11 klientů (aktivita celkem plánována pro 13 osob). Pracovní smlouva byla uzavřena s maximálním možným úvazkem 0,5 na maximální možnou dobu - 3 měsíce. V roce 2017 bylo podepsáno 10 dohod o krátkodobé pracovní příležitosti.

NÁVRAT DO VZDĚLÁVÁNÍ – doplňková aktivita (plánem je podpořit max. 20 osob). Doposud touto aktivitou prošly dvě klientky projektu. Jejím cílem je zajistit návrat do vzdělávání u uchazečů, u kterých bude tato potřeba zjištěna a zajistit tak jejich lepší uplatnění na trhu práce v budoucnu. Odborní pracovníci trhu práce uchazeče motivovali ke vstupu do vzdělávání, poskytli odborné informace, zprostředkovali kontakt s vhodnou školou.

V roce 2017 se žádný klient nevrátil zpět do vzdělávání.

Z celkového počtu 1002 klientů, kteří do 31. 12. 2017 vstoupili do projektu, jich 842 vystoupilo, přičemž 775 vystoupilo z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání (tj. 77,35 %). Během roku 2017 vystoupilo z projektu 504 klientů, z toho 468 z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání.

Z celkové částky rozpočtu 147 684 004 Kč bylo v roce 2017 vyčerpáno 55 546 620 Kč, celkem 70 716 625 Kč od začátku realizace projektu.

50 PLUS v Jihomoravském kraji – CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000041

Zahájení realizace: 1. ledna 2016

Ukončení realizace: 31. ledna 2019

Cílová skupina projektu (800 osob)

evidence na úřadech práce v Jihomoravském kraji

osoby starší 50 let v evidenci déle než 5 měsíců

NEBO

osoby starší 50 let bez ohledu na délku evidence v případě, že jim nevznikl nárok na podporu v nezaměstnanosti.

Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání.

V roce 2017 došlo k navýšení rozpočtu a s tím i související navýšení cílových hodnot indikátorů projektu. Byl navýšen počet zařazených uchazečů do projektu z 650 na 800 klientů, dále pak počet uzavřených dohod o absolvování rekvalifikačního kurzu ze 150 na 180 dohod, z nichž alespoň 100 klientů získá osvědčení. Počet plánovaných mzdových příspěvků formou tzv. společensky účelných pracovních míst se zvýšil z 342 na 462 míst s tímto příspěvkem.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (údaje k 31. 12. 2017)

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – byl prováděn ve spolupráci s jednotlivými kontaktními pracovišti v rámci celého Jihomoravského kraje. Vhodní uchazeči o zaměstnání byli na základě doporučení zprostředkování pozváni na individuální nebo skupinovou schůzku s odbornými pracovníky projektu, kde jim byl představen projekt a jeho aktivity. V roce 2017

došlo k navýšení počtu zařazených uchazečů na 800 klientů. Od začátku realizace projektu bylo zařazeno 1188 uchazečů.

V roce 2017 vstoupilo do projektu 442 klientů.

MOTIVAČNÍ PROGRAM – nabízel účastníkům rozvoj komunikačních a sociálních dovedností, odborní pracovníci předávali uchazečům informace z oblasti ekonomiky, práva či zaměstnanosti. Aktivita se účastnily skupiny zájemců v rozsahu 12 – 15 hodin dle jejich potřeb a možností. Motivační program od začátku realizace absolvovalo již 250 klientů z plánovaných 200.

V roce 2017 prošlo Motivačním programem 86 klientů.

PORADENSKÉ ČINNOSTI – cílem aktivity je formou poradenství zvýšení motivace klientů projektu a zjištění jejich pracovního potenciálu.

Aktivita zahrnuje:

Individuální poradenství – klienti měli možnost konzultovat svoji aktuální situaci, schopnosti, dovednosti a možnosti za účelem zapojení se zpět na trh práce. Poradenství poskytovali jak odborní pracovníci projektu, tak odborný pracovník – psycholog, dle individuálních potřeb klientů, max. však 5 hodin na jednoho uchazeče. Od začátku realizace projektu bylo poskytnuto 1197,5 hodin individuálního poradenství, některým opakovaně.

Pracovní diagnostika – zjišťuje možnosti pracovního uplatnění pro klienty projektu. Aktivitu absolvovalo již 177 uchazečů z plánovaných 200.

V roce 2017 bylo poskytnuto 633 hodin individuálního poradenství a 86 klientů mělo možnost absolvovat pracovní diagnostiku.

REKVALIFIKAČNÍ KURZY – umožňovaly klientům získání nové kvalifikace či prohloubení kvalifikace stávající. Počet plánovaných rekvalifikačních kurzů byl navýšen na 180 kurzů, jeden uchazeč může absolvovat až 2 rekvalifikační kurzy. Od začátku realizace projektu se uskutečnilo celkem 120 kurzů a bylo vydáno celkem 110 osvědčení.

V roce 2017 bylo realizováno 59 rekvalifikačních kurzů a vydáno 58 osvědčení o úspěšném absolvování kurzu.

MONITORING TRHU PRÁCE A ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – odborní pracovníci trhu práce a poradenství ve všech okresech Jihomoravského kraje soustavně monitorovali vhodná pracovní místa pro klienty projektu a poskytovali informace zaměstnavatelům ohledně možnosti využití mzdových příspěvků při zaměstnání klienta projektu. V roce 2017 došlo k navýšení počtu podpořených míst formou mzdových příspěvků na 462 tzv. společensky účelných pracovních míst. Výše příspěvku se pohybovala v rozmezí 15 000 – 17 000 Kč v závislosti na věku klienta projektu a délce jeho evidence na úřadu práce. Příspěvky byly poskytovány na dobu 6 – 12 měsíců. Od začátku projektu nastoupilo na toto místo 552 klientů.

V roce 2017 byla podepsána dohoda o poskytnutí příspěvku na společensky účelné pracovní místo pro 266 klientů projektu.

Z celkové částky navýšeného rozpočtu 111 510 637 Kč bylo v roce 2017 vyčerpáno 61 717 655 Kč, celkem 78 258 323 Kč od začátku realizace projektu.

ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji – CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000037

Zahájení realizace: 1. dubna 2016

Ukončení realizace: 31. dubna 2020

Cílová skupina projektu (800 osob):

evidence na úřadech práce v Jihomoravském kraji

osoby v evidenci delší než 12 měsíců

NEBO

osoby se zdravotním postižením dle zákona č. 435/2004 Sb., § 67 odst. 2 bez ohledu na délku evidence

Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání i zájemce o zaměstnání.

Cílem projektu v roce 2017 bylo změnit koncepci projektu z realizace dodavatelem služeb na realizaci „vlastními silami“, zahájení projektu pro potenciální klienty a rozjezd všech aktivit projektu. Důvodem změny koncepce bylo zpoždění veřejné zakázky na mandatáře a následně zpoždění ve vyhlášení veřejné zakázky na dodavatele služeb. Generální ředitelství ÚP ČR proto rozhodlo, že projekty ve výzvě č. 010 budou krajské pobočky ÚP ČR realizovat vlastními silami a ne dodavatelsky, jak bylo uvedeno ve schválených projektech.

Aktivity pro klienty projektu započaly v únoru 2017.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (údaje za rok 2017)

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – je prováděn ve spolupráci s jednotlivými úřady práce v kraji v časovém rozsahu cca 3 hodiny. Zařazení do projektu je podmíněno evidencí na kterémkoliv kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v JmK. Klientem se může stát pouze osoba, splňující podmínky cílové skupiny. Celkem do projektu lze zařadit min. 800 klientů. Do projektu už bylo vybráno 447 osob.

VSTUPNÍ BLOK – jednodenní (6 hodin) blok informací o projektu a jeho poradenských, motivačních a vzdělávacích aktivitách a legislativě z pracovní oblasti povinný pro všechny klienty projektu. Dohodu o účasti v projektu dosud podepsalo 402 osob z 800 plánovaných.

PLÁN ROZVOJE KLIENTA – Každý klient projektu spolupracuje při individuálním pohovoru s odborným pracovníkem úřadu práce na sestavení svého vhodného rozvojového a výukového plánu aktivit. Na doporučení odborného pracovníka může být klient zařazen do následujících motivačních, poradenských a vzdělávacích aktivit.

INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ – všichni klienti projektu mohou dle vlastního uvážení požádat o individuální poradenství odborného pracovníka úřadu práce za účelem zlepšení sebepoznání. Celková kapacita poskytovaných poradenských hodin v tomto projektu je 3200 hodin, což odpovídá průměru 4 hodin pro klienta.

MOTIVAČNÍ PROGRAM – obsahem aktivity je rozvoj sebeprezentace, rozvoj komunikačních a sociálních dovedností, všeobecný přehled v oblasti ekonomiky, práva a zaměstnanosti.

Aktivita probíhá 4 dny po 5 hodinách denně a je určena pro min. 300 klientů. Program dosud absolvovalo 99 klientů.

PROGRAM FINANČNÍ GRAMOTNOSTI – cílem aktivity je podat všeobecný přehled v oblasti financí nebo nabídnout pomoc a poradenství klientům, kteří jsou v tíživé finanční situaci, naučit klienty orientovat se ve finančních rozhodnutích, spravovat osobní finanční podmínky, které mají dopad na materiální zajištění jedince, probírat témata peněz. Aktivita probíhá 4 dny (5+6+6+5 hod.) a je určena pro min. 300 klientů. Program dosud absolvovalo 75 klientů.

PORADENSKÝ PROGRAM a ERGODIAGNOSTIKA – pracovní nebo bilanční diagnostika je určena pro min. 310 klientů z řad uchazečů o zaměstnání, ergodiagnostika pro 30 klientů se statutem OZP. Dosud bylo vyhotoveno 9 zpráv z pracovní diagnostiky, 79 zpráv z bilanční diagnostiky a 4 zprávy z ergodiagnostiky.

REKVALIFIKACE – účast klientů v rekvalifikačních kurzech vychází z jejich sestaveného Plánu rozvoje klienta. Klienti si mohou vybrat z nabídky rekvalifikačních kurzů úřadu práce nebo si zajistit zvolenou rekvalifikaci. Celkem je plánováno zajištění min. 360 rekvalifikací. Dosud bylo vydáno 58 osvědčení úspěšným absolventům kurzů.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – odborní pracovníci úřadu práce jsou nápomocni klientům projektu při hledání zaměstnání vyhledáváním vhodných potenciálních zaměstnavatelů. Celkem bude pro klienty projektu zajištěno min. 100 pracovních míst se mzdovým příspěvkem (Společensky účelná pracovní místa-vyhrazená). Z důvodu nástupu do jakéhokoli zaměstnání vystoupilo z projektu 134 klientů.

DOPROVODNÁ A PODPŮRNÁ OPATŘENÍ – pomáhají formou příspěvku na úhradu nutných nákladů klientům s účastí na aktivitách projektu (úhrada cestovného, poplatků zdravotních, správních a administrativních, jako například založení živnosti, výpis z rejstříku trestů v souvislosti s nástupem na rekvalifikaci, příspěvek na hlídání dětí a dalších závislých osob).

Z celkové částky rozpočtu 41 943 000 Kč bylo v roce 2017 vyčerpáno 3 426 168,34 Kč, celkem bylo vyčerpáno 3 446 081,07 Kč od začátku realizace projektu.

Šance pro rodiče v Jihomoravském kraji – CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000042

Zahájení realizace: 1. dubna 2016

Ukončení realizace: 30. dubna 2020

Cílová skupina projektu (700 osob):

evidence na úřadech práce v Jihomoravském kraji

péče o dítě do 10 let věku

Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání i zájemce o zaměstnání.

Cílem projektu v roce 2017 bylo změnit koncepci projektu z realizace dodavatelem služeb na realizaci „vlastními silami“, zahájení projektu pro potenciální klienty a rozjezd všech aktivit projektu. Důvodem změny koncepce bylo zpoždění veřejné zakázky na mandátáře a

následně zpoždění ve vyhlášení veřejné zakázky na dodavatele služeb. Generální ředitelství ÚP ČR proto rozhodlo, že projekty ve výzvě č. 010 budou krajské pobočky ÚP ČR realizovat vlastními silami a ne dodavatelsky, jak bylo uvedeno ve schválených projektech.

Aktivity pro klienty projektu započaly v únoru 2017.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (údaje za rok 2017)

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – je prováděn ve spolupráci s jednotlivými úřady práce v jihomoravském kraji v časovém rozsahu cca 3 hodiny. Zařazení do projektu je podmíněno evidencí na kterémkoliv kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v JmK. Klientem se může stát pouze osoba, splňující podmínky cílové skupiny. Celkem do projektu lze zařadit min. 700 klientů. Do projektu už bylo vybráno 398 osob.

VSTUPNÍ BLOK - jednodenní (6 hodin) blok informací o projektu a jeho poradenských, motivačních a vzdělávacích aktivitách a legislativě z pracovní oblasti povinný pro všechny klienty projektu. Dohodu o účasti v projektu dosud podepsalo 379 osob ze 700 plánovaných.

PLÁN ROZVOJE KLIENTA - každý klient projektu spolupracuje při individuálním pohovoru s odborným pracovníkem na sestavení svého vhodného rozvojového a výukového plánu aktivit. Na doporučení odborného pracovníka může být klient zařazen do následujících motivačních, poradenských a vzdělávacích aktivit.

INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ - všichni klienti projektu mohou dle vlastního uvážení požádat o individuální poradenství odborného pracovníka za účelem zlepšení sebepoznání. Celková kapacita poskytovaných poradenských hodin v tomto projektu je 2800 hodin, což odpovídá průměru 4 hodin pro klienta.

MOTIVAČNÍ PROGRAM – zvýšení motivace a sebevědomí klienta pro uplatnění na trhu práce, získání základních znalostí z oblasti informačních technologií, posílení právního vědomí a zvýšení orientace v problematice trhu práce při využití přednášek, nácviku a tréninku, rozvoj dovedností při hledání zaměstnání. Aktivita probíhá 4 dny po 5 hodinách denně a je určena pro min. 220 klientů. Program dosud absolvovalo 87 klientů.

PROGRAM FINANČNÍ GRAMOTNOSTI – cílem aktivity je podat všeobecný přehled v oblasti financí nebo nabídnout pomoc a poradenství klientům, kteří jsou v tíživé finanční situaci, naučit klienty orientovat se ve finančních rozhodnutích, spravovat osobní finanční podmínky, které mají dopad na materiální zajištění jedince, probírat témata peněz. Aktivita probíhá 4 dny (5+6+6+5 hod.) a je určena pro min. 260 klientů. Program dosud absolvovalo 45 klientů.

PORADENSKÝ PROGRAM – zjištění pracovního a osobnostního potenciálu klienta a posouzení jeho předpokladů pro uplatnění na trhu práce formou pracovní nebo bilanční diagnostiky. Určeno pro min. 300 klientů z řad uchazečů o zaměstnání. Dosud bylo vyhotoveno 5 zpráv z pracovní diagnostiky, 78 zpráv z bilanční diagnostiky.

REKVALIFIKACE – účast klientů v rekvalifikačních kurzech vychází z jejich sestaveného Plánu rozvoje klienta. Klienti si mohou vybrat z nabídky rekvalifikačních kurzů úřadu práce

nebo si zajistit zvolenou rekvalifikaci. Celkem je plánováno zajištění 340 rekvalifikací. Dosud bylo vydáno 58 osvědčení úspěšným absolventům kurzů.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – odborní pracovníci úřadu práce jsou nápomocni klientům projektu při hledání zaměstnání vyhledáváním vhodných potenciálních zaměstnavatelů. Celkem bude pro klienty projektu zajištěno min. 100 pracovních míst se mzdovým příspěvkem (Společensky účelná pracovní místa vyhrazená). Z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání vystoupilo z projektu 158 klientů.

DOPROVODNÁ A PODPŮRNÁ OPATŘENÍ – pomáhají formou příspěvku na úhradu nutných nákladů klientům s účastí na aktivitách projektu (úhrada cestovného, poplatků zdravotních, správních a administrativních, jako například založení živnosti, výpis z rejstříku trestů v souvislosti s nástupem na rekvalifikaci, příspěvek na hlídání dětí a dalších závislých osob).

Z celkové částky rozpočtu 35 562 000 Kč bylo v roce 2017 vyčerpáno 3 275 595,85 Kč, celkem 3 295 431,95 Kč od začátku realizace projektu.

6.4 Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2017

Aktivní politika zaměstnanosti v kraji byla v souladu s přijatou Strategií APZ pro rok 2017 zaměřena především na podporu uchazečů o zaměstnání znevýhodněných na trhu práce.

Hlavní pozornost byla věnována aktivním a preventivním opatřením pro uchazeče o zaměstnání nejvíce znevýhodněné na trhu práce, ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností a sociální exkluzí. Nejvíce podporovanými kategoriemi byly uchazeči s evidencí delší než 24 měsíců a uchazeči starší 50 let. U uchazečů o zaměstnání ohrožených ztrátou pracovních návyků a ztrátou motivace k hledání vhodného pracovního uplatnění bylo využíváno nástrojů a opatření APZ jako motivačního a aktivizačního prvku.

Přednostně byly do nástrojů APZ zařazovány tyto cílové skupiny uchazečů o zaměstnání:

- dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání (déle než 12 měsíců)
- uchazeči do 25 let věku, zejména absolventi škol bez praxe
- rodiče pečující o dítě do 10 let věku
- uchazeči starší 50 let věku
- osoby se zdravotním postižením
- ženy vracějící se z mateřské nebo rodičovské dovolené
- uchazeči, kterým bylo potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného důvodu bránícího jejich vstupu na volný trh práce, např. ohrožení sociální exkluzí z důvodu setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti

Zvýšená pozornost byla věnována především klientům, u nichž docházelo ke kumulaci handicapů ve vztahu k trhu práce (nepříznivý zdravotní stav, vyšší věk, absence kvalifikace, apod.).

Pro umístění uchazečů byly využívány zejména nástroje **společensky účelné pracovní místo** a **veřejně prospěšné práce**, financované zejména v rámci NIP. V rámci **SÚPM** byla preferována místa s **příspěvkem na vyhrazení**.

Stanoveny byly tyto cíle:

1. Z podpořených osob na pracovních místech bude minimálně:
30 % UoZ starších 50 let
50 % UoZ evidovaných déle než 12 měsíců

Tento cíl se podařilo naplnit zčásti:

- uchazeči **nad 50 let** představovali **34% podpořených** – splněno
- uchazeči evidovaní **déle než 12 měsíců** představovali **46,6% podpořených**, tedy o něco méně, než jsme si stanovili.

2. Podpořit minimálně **20 % mladých do 30-ti let** z celkového počtu podpořených osob.

Tento cíl se podařilo zcela naplnit – cílová skupina představovala **22,1 % podpořených**.

3. Podpořit minimálně **300 UoZ** z cílové skupiny rodičů pečujících o děti do 10 let.

Tento cíl se podařilo zcela naplnit – **podpořeno** bylo celkem **614 osob** z cílové skupiny

4. Snížit počet dlouhodobě nezaměstnaných s délkou evidence nad 12 měsíců o minimálně **5000 osob**.

Cíl byl splněn – počet dlouhodobě nezaměstnaných klesl o **6 030 osob**

Tab.28: Plnění cílů APZ 2017

	stanovený cíl	dosažená hodnota
dlouhodobě nezaměstnaní nad 12 m	50% na pracovních místech	46,6 %
uchazeči nad 50 let	30% na pracovních místech	34,0 %
mladí do 30 let	20% z celkem podpořených	22,1 %
matky po MD či s dětmi do 10let	300 osob	614 osob
Pokles počtu dlouhodobě nezaměstnaných	5 000 osob	6 030 osob

7 Cíle APZ pro rok 2018

1. Zaměřit se především na podporu uplatnitelnosti osob dlouhodobě nezaměstnaných, v hmotné nouzi a osob starších 50 let. Cílem je aktivizovat skupiny většinou vyloučené z trhu práce, ohrožené ztrátou pracovních návyků a ztrátou motivace k hledání pracovního uplatnění. Nástrojů a opatření APZ bude využíváno jako aktivizačního a motivačního prvku,

který umožní získání nových odborných dovedností a kompetencí pro další uplatnění na volném trhu práce.

Z podpořených osob na pracovních místech bude minimálně:

40 % UoZ starších 50 let

50 % UoZ evidovaných déle než 12 měsíců

2. Věnovat zvýšenou pozornost mladým do 30 let. Podpořit jejich umístění prostřednictvím regionálního individuálního projektu Záruky pro mladé do 30 let, kombinací nástrojů a opatření za využití rekvalifikací nebo poradenství. Podporovat především absolventy bez praxe.

Cílem je podpořit minimálně **15 % mladých do 30-ti let** z celkového počtu podpořených osob.

3. Zaměřit se na podporu návratu rodičů pečujících o děti do 10 let na trh práce, zejména rodičů vracejících se z mateřské a rodičovské dovolené. Podporovat tvorbu zkrácených úvazků a přispět tak k harmonizaci rodinného a pracovního života. K podpoře návratu na trh práce využít kombinaci nástrojů a opatření APZ za využití rekvalifikací, poradenství a pracovní diagnostiky.

Cílem je podpořit minimálně **500 UoZ** z této cílové skupiny.

4. Vytvořit předpoklady pro snížení dlouhodobé nezaměstnanosti na území kraje a snížit počet dlouhodobě nezaměstnaných s délkou evidence nad 12 měsíců o minimálně **5 000 osob**. Zvýšená pozornost bude věnována zejména okresům s nejvyšší úrovní nezaměstnanosti, tedy okresům Hodonín, Znojmo a Brno - město.